

ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาที่มีส่วนร่วมของสถานศึกษากับประสิทธิภาพ
การบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

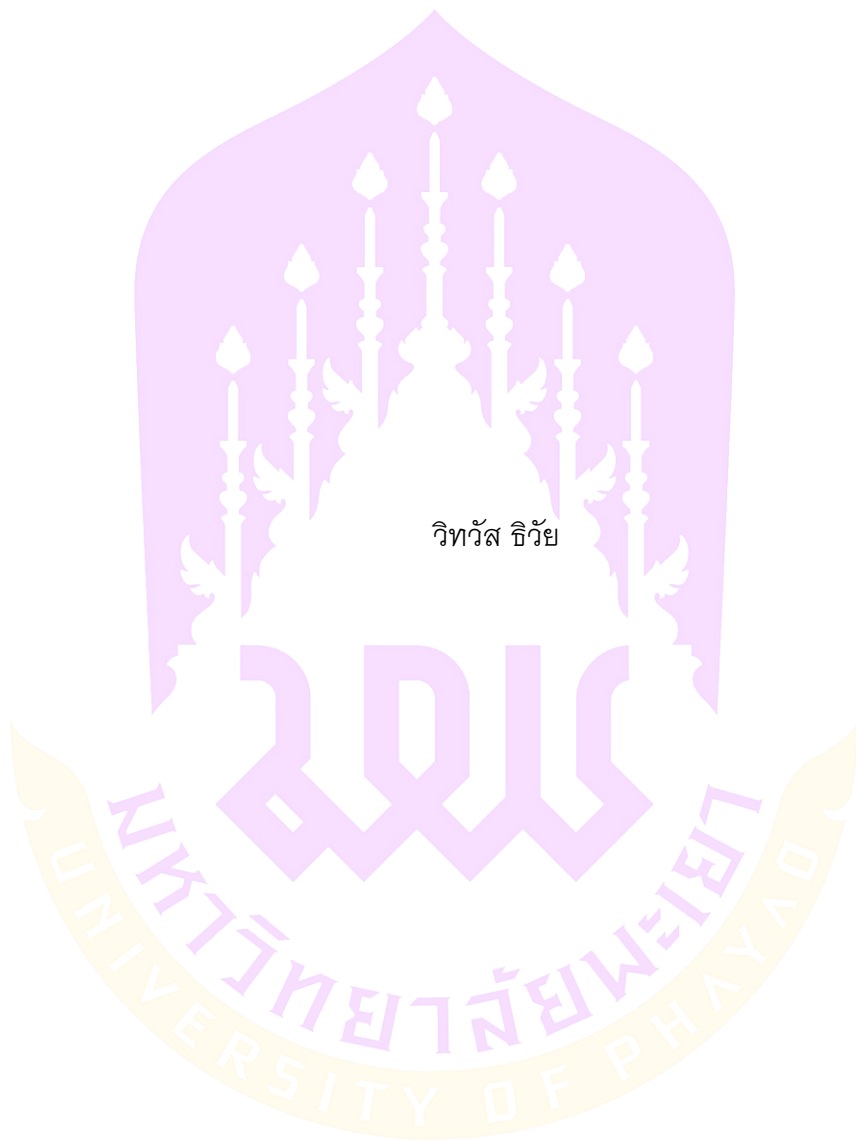
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับประสิทธิภาพ
การบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2566
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

THE RELATIONSHIP BETWEEN SCHOOL PARTICIPATION AND PERFORMANCE PROJECT
MANAGEMENT EFFICIENCY 1 FACULTY 1 INNOVATION COMMUNITY
SCHOOL OF EDUCATION UNIVERSITY OF PHAYAO

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

May 2023

Copyright 2023 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับประสิทธิภาพ

การบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม

วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ของ วิทวัส ธิวัช

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มนต์นัทธ มโนการณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัชระ จตุพร)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนทร คล้ายอ่ำ)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

เรื่อง:	ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับประสิทธิภาพ การบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	วิทวัส ธิวัช, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัย พะเยา, 2565
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชระ จตุพร
คำสำคัญ:	การมีส่วนร่วมของสถานศึกษา, ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา 3) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรมวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวน 101 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการหาความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย ของเพียร์สัน จากผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ในภาพรวมบุคลากรทางการศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของบุคลากรทางสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ 2) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรู้เกี่ยวกับงาน รองลงมา คือ ด้านค่าใช้จ่าย รองลงมา คือ ด้านปริมาณงาน รองลงมา คือ ด้านคุณภาพของงาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านเวลาที่ใช้ในงาน ตามลำดับ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทุกด้านของสถานศึกษาทุกด้านมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการทุกด้านในการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับสูง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

Title: THE RELATIONSHIP BETWEEN SCHOOL PARTICIPATION AND PERFORMANCE PROJECT
MANAGEMENT EFFICIENCY 1 FACULTY 1 INNOVATION COMMUNITY
SCHOOL OF EDUCATION UNIVERSITY OF PHAYAO

Author: Wittavas Tiwai, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao,
2022

Advisor: Assistant Professor Dr. Watchara Jatuporn

Keywords: School of Participation, project management efficiency

ABSTRACT

The purpose of this study is to 1) study the participation of educational institutions in the project, 1 college, 1 innovative community, School of Education, Palau University. 2) Study the effectiveness of project management. 1 College 1 Innovation Community, Faculty of Education, Phayao University 3) Find out the relationship between school participation and project management efficiency. 1 College 1 Innovative community education College Phayao undergraduate: 101 people conducted research using stratified sampling method and research tools. Estimated scale questionnaire Pearson's analysis of mean, standard deviation, and simple correlation indicates that, 1) School Participation Project 1 College 1 Innovative community education College Phayao University Overall, educators have a high level of participation in all aspects. From various perspectives, it has been found that the highest average level of participation among personnel in educational institutions is in receiving benefits. The second is to participate in operations, the second is to participate in evaluations, and the smallest is to participate in decision-making. In order. 2) Project management efficiency: 1 college, 1 innovation community, Faculty of Education, Phayao University From all aspects, the aspect with the highest average level is work knowledge, followed by cost, and then by The workload is followed by the quality of work. The lowest average is the working time. 3) The relationship between school participation and project management efficiency 1 College 1 Innovative community education College Phayao University The participation of all aspects of the school is related to the efficiency of project management in all aspects of project management. Phayao University School of Education Innovation Community 1 College It has statistical significance at the 0.05 level, with a high correlation coefficient and the same direction.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาแนะนำช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชระ จตุพร อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องจนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จสมบูรณ์ได้ ซึ่งผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งและเป็นพระคุณอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ รองคณบดี ฝ่ายแผนงานและพัฒนาคุณภาพนิสิต วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา นายบรรจง คีตดี ผู้อำนวยการโรงเรียน กำเมืองวิทยาคม นายสุรสิทธิ์ ป้อมภา ผู้อำนวยการกองการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยในครั้งนี้ และให้แนวคิดข้อเสนอแนะหลายประการ ทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนกำเมืองวิทยาคม โรงเรียนดอกคำใต้วิทยาคม โรงเรียนถ้ำปินวิทยาคม โรงเรียนบ้านสันจกปก และโรงเรียนดงเจนวิทยาคมที่ให้ข้อมูลอย่างเต็มที่ทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จในเวลาอันรวดเร็ว

สุดท้ายขอขอบพระคุณ วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ที่สนับสนุนทุนการศึกษา ตลอดจนคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ทุกท่านของวิทยาลัยการศึกษา และขอขอบคุณครอบครัวและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่คอยให้กำลังใจเสมอมา คุณค่าและประโยชน์จากงานวิจัยฉบับนี้ ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจที่จะพัฒนางานวิจัยจนสำเร็จ

วิฑวัส ธิวัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา.....	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาภูมิหมายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	28
แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	65
กรอบแนวคิดการวิจัย	73

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	75
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	75
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	76
การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล	78
การวิเคราะห์ข้อมูล	78
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	80
บทที่ 4 ผลการวิจัย	81
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนปัจจุบันที่สังกัด	82
ตอนที่ 2 แสดงผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชน นวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา	84
ตอนที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของ สถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา	95
บทที่ 5 บทสรุป.....	100
สรุปผลการวิจัย	100
อภิปรายผลการวิจัย.....	104
ข้อเสนอแนะ.....	111
บรรณานุกรม	114
ภาคผนวก	122
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	123
ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความสอดคล้อง และค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือ.....	131
ประวัติผู้วิจัย	143

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงผลการสังเคราะห์ตัวแปรการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา.....	20
ตาราง 2 แสดงผลการสังเคราะห์ตัวแปรประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ	50
ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา	76
ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	82
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กับ โครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา โดยภาพรวม... 84	84
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กับ โครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการมีส่วน ร่วมในการดำเนินงาน	85
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กับ โครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการมีส่วน ร่วมในการตัดสินใจ	86
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กับ โครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการมีส่วน ร่วมในการรับผลประโยชน์.....	87
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กับ โครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการมีส่วน ร่วมในการประเมินผล	88
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการ โครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ในภาพรวม	89
ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการ โครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านคุณภาพของ งาน.....	90

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการ โครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านปริมาณงาน	91
ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการ โครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านเวลาที่ใช้ใน งาน.....	92
ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการ โครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านค่าใช้จ่าย .93	
ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการ โครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านความรู้ เกี่ยวกับงาน	94
ตาราง 16 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กับ ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา โดยภาพรวม	95
ตาราง 17 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กับ ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา รายด้าน.....	96
ตาราง 18 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรพยากรณ์การมีส่วนร่วมของ สถานศึกษา กับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัย การศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา จำแนก การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเป็นรายด้าน (n = 101)	98

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย.....	74
-----------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. 2563–2570 เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาระบบอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของประเทศ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ที่สอดคล้องกับทิศทางของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และนโยบายของรัฐบาล โดยมีวิสัยทัศน์เพื่อ เตรียมคนไทยแห่งศตวรรษที่ 21 พัฒนาเศรษฐกิจที่กระจายโอกาสอย่างทั่วถึง สังคมที่มั่นคง และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยสร้างความเข้มแข็งทางนวัตกรรมระดับแนวหน้าในสากล นำพาประเทศไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว การจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ฉบับนี้ คำนึงถึงบริบทของการปฏิรูปประเทศในปัจจุบัน การจัดตั้งกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม เป็นกระทรวงใหม่ และบริบทโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงออกแบบให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในลักษณะแพลตฟอร์ม (Platform) ความร่วมมือ ตามเป้าประสงค์ของการพัฒนาใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนากำลังคนและสถาบันความรู้ 2) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ท้าทายของสังคม 3) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขัน และ 4) การวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และลดความเหลื่อมล้ำ โดยดำเนินงานควบคู่ไปกับการปฏิรูประบบอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของประเทศ ยุทธศาสตร์การดำเนินงานในแต่ละแพลตฟอร์ม ได้กำหนดเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ (Objectives and Key Results: OKR) และชุดโปรแกรมภายใต้แพลตฟอร์ม เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบแผนด้านการอุดมศึกษา และแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของประเทศต่อไป

มหาวิทยาลัยพะเยาได้ดำเนินการโครงการ “การพัฒนาศักยภาพชุมชนบนฐานการทำงานตามโครงการ 1 คณะ 1 โมเดล ของมหาวิทยาลัยพะเยา” ตามกรอบนโยบาย Reinventing University System ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม และปณิธานมหาวิทยาลัย “ปัญญาเพื่อความเข้มแข็งของชุมชน” ประกอบกับการขับเคลื่อนงานของมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับเป้าหมายสากลเพื่อให้ เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals–SDGs) จึงได้กำหนดทิศทางตนเองอยู่ในกลุ่ม “มหาวิทยาลัย

เพื่อการพัฒนาพื้นที่ (Area based and Community Engagement)” ด้วยเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนพื้นที่ที่มีฐานการทำงานจากโครงการ 1 คณะ 1 โมเดล ที่ได้ดำเนินการตั้งแต่เริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัย ผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาคณะ/วิทยาลัยได้ดำเนินการครอบคลุมในพื้นที่ทั้ง 9 อำเภอ ของจังหวัดพะเยา และพื้นที่บางส่วนในกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 17 พื้นที่โดย 10 พื้นที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) และอีก 7 พื้นที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยพะเยา ซึ่งได้ก่อให้เกิด 1) การสร้าง Learning and innovation platform 2) สร้างนักวิจัยชาวบ้าน/ นวัตกรรมชาวบ้าน 3) การถ่ายทอดความรู้และนวัตกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของกลุ่มเป้าหมายและ 4) เกิดนวัตกรรมเข้าสู่การทำแผนพัฒนาตำบล/ท้องถิ่นที่สามารถเชื่อมต่อกับแผนพัฒนาจังหวัด โดยผลการดำเนินการดังกล่าวได้ถูกสังเคราะห์ในการเรียนรู้และขยายผลความสำเร็จให้กว้างขวางยิ่งขึ้นซึ่งจะเป็นการยืนยันบทบาทของมหาวิทยาลัยพะเยาในการประยุกต์ ใช้องค์ความรู้จากงานวิจัยและนวัตกรรม ไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับชุมชนและสังคมได้อย่างต่อเนื่องตามปณิธานที่มหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและยกระดับรายได้ให้กับประชากรฐานราก สร้างชุมชน และสังคมในพื้นที่เป้าหมายให้มีขีดความสามารถในการจัดการตนเองอย่างยั่งยืนได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ในปัจจุบันการสร้างการมีส่วนร่วมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาองค์กรทั้งในเรื่องของการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน การสร้างทีม การทำงานที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงเป็นการสร้างการกระจายอำนาจความรับผิดชอบเพื่อให้บุคลากรในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานให้เกิดผลสำเร็จโดยไม่ได้เป็นหน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่งเท่านั้น ลักษณะแนวทางของการมีส่วนร่วมอาจแบ่งได้หลายประเภท เช่น การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติและร่วมติดตามและประเมินผล (ธนาภรณ์ เมทนีสุดดี, 2543) การสร้างการมีส่วนร่วมในสถานศึกษามีแนวคิดที่เป็นไปเพื่อส่งเสริมการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Base Management: SBM) เป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนตามแนวที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้กำหนดการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา การทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ จึงเป็นปัจจัยสำคัญของการบริหารโรงเรียนประสบความสำเร็จ (อรพรรณ พรสีมา, 2546) การสร้างการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการทำงานทำให้เกิดความผูกพันกับงาน หรือองค์กรโดยมีประโยชน์มากมาย เช่น การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิดและอภิปรายร่วมกัน มีผลทางจิตวิทยาทำให้เกิดการต่อต้านน้อยลง

เกิดความร่วมมือ เกิดการยอมรับ เป็นการเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ และการมีส่วนร่วมจะทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น (สัมฤทธิ์ กางเพ็ง, 2545) และในปัจจุบันการสร้างการมีส่วนร่วมไม่ใช่เฉพาะของบุคลากรในสถานศึกษาเท่านั้น โดยเฉพาะในเรื่องการนำศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติยิ่งต้องได้รับความร่วมมือกับชุมชนอย่างมาก ดังนั้นการสร้างการมีส่วนร่วมต้องเกิดขึ้นทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา คือ การมีส่วนร่วมกับชุมชน ขั้นตอนที่ประชาชนควรมีส่วนร่วมโดยทั่วไป มีดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน และ 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล 5) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 6) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (ชาญวิทย์ โพธิ์เจริญ, 2550 และ Cohen and Uphoff, 1977) ซึ่งการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กับชุมชนในการดำเนินโครงการวิจัย 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องปฏิบัติตามองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ 1) ด้านคุณภาพของงาน 2) ด้านปริมาณงาน 3) ด้านเวลาที่ใช้ในงาน 4) ด้านค่าใช้จ่าย 5) ด้านความรู้เกี่ยวกับงาน

ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการโครงการวิจัย 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชนกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

สมมติฐานการวิจัย

การมีส่วนร่วมของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คนละ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ในทางบวก ระดับสูง

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังต่อไปนี้

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ใช้ประชากรในการศึกษา คือ บุคลากรของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา จำนวน 3 โรงเรียน เป็นโรงเรียนที่มีส่วนร่วมและเข้าร่วมโครงการ 1 คนละ 1 ชุมชนนวัตกรรมวิทยาลัยการศึกษา แบ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 134 คน รวมทั้งสิ้น 137 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา จำนวน 101 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie Morgan, 1970) แบ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน 3 คน ครู 98 คน รวมทั้งสิ้น 101 คน โดยวิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยศึกษาแนวคิดการมีส่วนร่วมจากการสังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการต่าง ๆ ได้แนวคิดการมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
2. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการจากการสังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการต่าง ๆ ได้แนวคิดประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณภาพของงาน
2. ด้านปริมาณงาน
3. ด้านเวลาที่ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ด้านค่าใช้จ่าย
5. ด้านความรู้เกี่ยวกับงาน

ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยศึกษาการมีส่วนร่วมของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรมของวิทยาลัยการศึกษา จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนท่าเรือวิทยาคม โรงเรียนดอกคำใต้ วิทยาคม โรงเรียนถ้ำปินวิทยาคม และโรงเรียนบ้านสันจกปก

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยให้คำนิยามศัพท์ ดังนี้

1. **การมีส่วนร่วม** หมายถึง การที่ชุมชนในท้องถิ่น เช่น เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบและประเมินผลร่วมกับสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานของโรงเรียนท่าเรือวิทยาคม ตำบลห้วยลาน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการในฐานะผู้สนับสนุนช่วยเหลือร่วมมือในการบริหารโรงเรียน

2. **ประสิทธิภาพ** หมายถึง การใช้ทรัพยากรในการดำเนินการใด ๆ ก็ตามโดยมีสิ่งมุ่งหวัง ถึงผลสำเร็จ และผลสำเร็จนั้นได้มาโดยการใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด และการดำเนินการเป็นไปอย่างประหยัด ไม่ว่าจะเป็นระยะเวลา ทรัพยากร แรงงาน รวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการดำเนินการนั้น ๆ ให้เป็นผลสำเร็จ และถูกต้อง

3. **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา** หมายถึง การมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบและประเมินผลในการกิจการบริหารและการจัดการโรงเรียน มีรายละเอียดซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

3.1 **ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน** หมายถึง การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผนการดำเนินงานว่าจะจัดกิจกรรมหรือโครงการอะไรจะแบ่งงานกันอย่างไร ใช้งบประมาณมาก น้อยเพียงใด จะจัดหางบประมาณมาจากที่ใด และใครจะเป็นผู้ดูแลรักษา ใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้ด้วยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การประสานงาน ร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

3.2 **ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ** หมายถึง การมีส่วนร่วมเป็นผู้ตัดสินใจต่อประเด็นปัญหานั้น ๆ ซึ่งอาจจะดำเนินการโดยการเลือกตัวแทนเข้าไปเป็นกรรมการที่มีอำนาจการตัดสินใจร่วมกันเลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด

เพื่อให้ได้แนวคิดการสร้างและประเมินทางเลือกต่าง ๆ ด้วยการกำหนดตามความต้องการและจัดลำดับความสำคัญ แบ่งเป็นการตัดสินใจในช่วงเริ่มต้นการตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผนและการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ รวมถึงคิดค้นแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา

3.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง ท่านได้รับประโยชน์จากการนำแผนการดำเนินงานไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ ได้รับการฝึกอบรมตามความต้องการ เพื่อนำความรู้และทักษะมาใช้ในการสร้างผลงานที่ดี ได้รับการถ่ายทอด ความรู้ เพื่อนำความรู้มาใช้ในการสร้างผลงานที่ดี และทำกิจกรรมร่วมกัน มีความพึงพอใจและชื่นชมในผลสำเร็จนั้น ๆ ร่วมกัน เช่น การร่วมแสดงความคิดเห็น การยกย่องให้เกียรติ การมอบรางวัล

3.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลเพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้ว ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจตราดูแล รักษาและประเมินผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคและร่วมกันในการหาทางแก้ไขปัญหาเหล่านั้น เพื่อให้งานหรือภารกิจดังกล่าว สามารถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

4. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ หมายถึง การใช้ทรัพยากรในการดำเนินการใด ๆ ก็ตามโดยมีสิ่งมุ่งหวังถึงผลสำเร็จ และผลสำเร็จนั้นได้มาโดยการใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด และการดำเนินการเป็นไปอย่างประหยัด ไม่ว่าจะเป็นระยะเวลา ทรัพยากร แรงงาน รวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการดำเนินการนั้น ๆ ให้เป็นผลสำเร็จและถูกต้อง ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

4.1 ด้านคุณภาพของงาน หมายถึง ด้านคุณภาพของงาน หมายถึง งานจะต้องมีคุณภาพสูง โดยผู้ผลิตและผู้ใช้งานจะต้องได้ประโยชน์ที่คุ้มค่า ผลการทำงานจะต้องมีความถูกต้อง ได้มาตรฐาน รวดเร็ว นอกจากนี้ผลงานที่มีคุณภาพควรก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม องค์กร เกิดผลกำไร ทันท่วงที และสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าหรือผู้ที่มารับบริการ

4.2 ด้านปริมาณงาน หมายถึง งานที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นไปตามผลการทำงาน มีความถูกต้อง และมีปริมาณงานที่ได้นั้นจะต้องเหมาะสมตามแผนงานที่ได้กำหนด และควรมีการกำหนดระยะเวลาหรือวางแผนบริหารเวลาเพื่อให้ได้ปริมาณงานตามเป้าหมายที่มีการกำหนดไว้ เป็นไปตามผลความคาดหวังของหน่วยงาน

4.3 ด้านเวลาที่ใช้ในงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ต้องใช้ในการดำเนินงานจะต้องมีการกำหนดอย่างเหมาะสมตามลักษณะของงาน ใช้เวลาในการปฏิบัติงานน้อยแต่มีคุณภาพเหมาะสมกับงบประมาณ มีการส่งมอบงานตรงตามที่กำหนด และผู้ปฏิบัติงานทำงานถูกต้อง

รวดเร็ว พร้อมการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำงานที่จะสร้างผลงานได้มากและใช้เวลาในการทำงานน้อย รวดเร็ว และทันเวลา

4.4 ด้านค่าใช้จ่าย หมายถึง มีการวางแผนก่อนเริ่มงานเพื่อจัดความซ้ำซ้อน ค่าใช้จ่ายของส่วนดำเนินงานทั้งหมดจะต้องมีความเหมาะสมกับงานโดยจะต้องลงทุนให้น้อยที่สุด และได้ผลกำไรมากที่สุด และประสิทธิภาพในด้านค่าใช้จ่ายหรือต้นทุน คือการใช้ทรัพยากรด้านบุคคล วัสดุ เทคโนโลยีและการเงินที่มีอยู่อย่างประหยัดและคุ้มค่าที่สุดและเกิดการสูญเสียให้น้อยที่สุด

4.5 ด้านความรู้เกี่ยวกับงาน หมายถึง การที่ผู้ทำงานมีความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจนของคู่มือวิธีการปฏิบัติงาน มีองค์ความรู้ในงานดี รู้จักศึกษาแสวงหาความรู้ในเรื่องงานที่ทำอยู่ตลอดเวลา ทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากองค์กร เรียนรู้จากผู้อื่น เรียนรู้จากอินเทอร์เน็ต รวมถึงการนำทักษะและเทคนิคต่าง ๆ ที่จำเป็นมาประยุกต์ใช้กับงานเกี่ยวกับตนเองและงานที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดีและสามารถนำความรู้นั้นมาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

5. **ชุมชน** หมายถึง กลุ่มบุคคลที่อาศัยอยู่ร่วมกันในเขตบริเวณสถานศึกษาและที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาเช่น ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน องค์กรท้องถิ่นต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษา

6. **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนรองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌิมศึกษาเขต 36 พะเยา

7. **โครงการวิจัย 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม** หมายถึง โครงการบริการวิชาการสู่ชุมชน จากระากฐานโครงการ 1 คณะ 1 โมเดล สู่การพัฒนาเป็นโครงการ 1 คณะ 1 สัญลักษณ์ความสำเร็จ พัฒนาก้าวต่อไป จนกลายเป็นโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม เพื่อตอบโจทย์วิสัยทัศน์มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ว่า “มหาวิทยาลัยสร้างปัญญา เพื่อนวัตกรรมชุมชน สู่อสากล”

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. วิทยาลัยการศึกษา ได้ข้อมูลนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะมากำหนดทิศทางในการกำหนดนโยบาย วางแผน การทำงานแบบการมีส่วนร่วม เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

2. สถานศึกษาได้ข้อมูลนำไปประยุกต์ใช้พัฒนาและส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่าง
สถานศึกษากับชุมชนโดยใช้โครงการวิจัยเป็นฐาน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม
3. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากฎหมายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
4. แนวคิดการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
5. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารการศึกษาเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้มีนักการศึกษาและวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

นางลักษณ์ เรือนทอง (2560, หน้า 51) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาว่าเป็นกระบวนการดำเนินงานในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยผู้บริหาร ครู อาจารย์และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ของชุมชนในท้องถิ่นเพื่อร่วมกันวางแผนจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบอย่างเป็นมาตรฐานและคุณภาพให้แก่เยาวชนในอันที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข

กาญจน์ เรืองมนตรี (2559, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาว่าหมายถึง การบริหารกิจการทุกชนิดในสถานศึกษาหรือโรงเรียนที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด

สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์ (2559, หน้า 51) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งความรู้ ความคิดความสามารถและความเป็นคนดีและยังหมายถึงการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของครูใหญ่ร่วมกับครูน้อยในโรงเรียน อธิการบดีร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับอธิบดีกรมต่าง ๆ และอาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งสิ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลที่มีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้กำกับดูแลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบในขอบข่ายภาระงานของโรงเรียนโดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องนำความรู้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่มาใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นไปตามเป้าประสงค์เป็นที่ยอมรับของสมาชิกในสังคมและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

มีนักวิชาการศึกษาได้ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 3) ระบุว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาใช้และแก้ปัญหา จัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็นทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ที่สามารถเทียบโอนผลการเรียนและประสบการณ์ได้ทุกกระบวนการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2560, หน้า 8) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญในการเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่ต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน ดังนั้นนักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ช่วยงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัดและ

ความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเอาเทคนิควิธีและกระบวนการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบตามแผนและนโยบายการศึกษาของชาติ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของมนุษย์ โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเป็นคนดี เก่งและมีความสุข

ขอบข่ายงานการบริหารและจัดการศึกษา

การบริหารจัดการศึกษาตามนโยบายของรัฐและหน่วยงานต้นสังกัด ได้จัดการศึกษาตามแนวคิดการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวทางการกระจายอำนาจโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานและเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการศึกษาเป็นหลัก โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550, หน้า 1-12)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ความหมายการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

นักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

วินัย ดิสงส์ (2560, หน้า 49) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลผู้บริหารใช้การจูงใจให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานหรือบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อการพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงสุด

จร สุนทรายุทธ (2561, หน้า 540) ให้ความหมายว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจตลอดจนการประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันอันจะนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร

วันชัย โกลละสุต (2559, หน้า 23) ให้ความหมายว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลในองค์กรหรือต่างองค์กรได้ร่วมกันเพื่อจัดการงานให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จ ทั้งนี้การมีส่วนร่วมนั้น ๆ จะอยู่ในขั้นตอน

ใด ๆ ก็ตาม โดยขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ข้อจำกัดขององค์กรในแต่ละกระบวนการของการดำเนินการบริหารเป็นเกณฑ์

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2559, หน้า 258) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่า เป็นวิธีการที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน เป็นวิธีการที่สามารถนำมาใช้ได้ทุกระดับ หลักสำคัญคือต้องคำนึงว่าจะให้ใครมีส่วนร่วมในเรื่องอะไร วิธีการมีส่วนร่วมทำอย่างไร ร่วมมากน้อยแค่ไหน ช่วงเวลาใด ปัญหาของการมีส่วนร่วมที่นิยมกล่าวอ้างโดยที่ไม่ได้เปิดโอกาสให้ ผู้เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงคือการให้มีส่วนร่วมเพียงผิวเผินหรือการมีส่วนร่วมแต่เพียงรูปแบบ เช่น ให้ร่วมรับทราบ ให้ร่วมประชุม แต่ไม่เปิดโอกาสได้แสดงความคิดเห็นหรือเปิดโอกาสให้ แสดงความคิดเห็นแต่ไม่ยอมนำไปปฏิบัติเพราะมีการตัดสินใจล่วงหน้าแล้วว่าอย่างไร

สมเดช สีแสง (2559, หน้า 229) ได้สรุปความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า เป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้พนักงานทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการภายในขอบเขตหน้าที่ของตน ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการบริหารแบบใหม่ที่เรียกว่าการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ (2560, หน้า 176) ให้ความหมายว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมหมายถึง การที่บุคคลผู้บริหารใช้การจูงใจให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานหรือบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงสุด ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ตลอดจนการประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร

ประภาพร ซื่อสิทธิกุล (2560, หน้า 14) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ว่าเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตั้งแต่การเริ่มคิด การวางแผนการนำไปปฏิบัติและการประเมินผล รวมทั้งได้รับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นเพื่อให้เกิดการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน

บวรศักดิ์ อูวรรณโณ และคณะ (2554, หน้า 18) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในรายงานการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะว่าหมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในกระบวนการนโยบายสาธารณะทั้งในด้านการให้และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะการร่วมตัดสินใจทั้งในขั้นตอนการริเริ่มนโยบายการจัดทำแผนงานโครงการ

หรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม การจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการปฏิบัติ การติดตามและ ประเมินผลตามนโยบายแผนงานโครงการหรือกิจกรรมนั้น

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือ กลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการ ร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล

สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการของการให้ผู้ได้ บังคับบัญชา มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจเปิดโอกาสให้มีสิทธิในกระบวนการ นโยบายสาธารณะทั้งในด้านการให้และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เน้นการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน ของบุคคลใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญของพวกเขาในการแก้ปัญหาของการ บริหารที่สำคัญ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในกระบวนการนโยบายสาธารณะทั้งในด้านการ ให้และรับรู้ข้อมูลข่าวสารซึ่งอยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ที่ถือว่า ผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารให้เข้ากับผู้ได้บังคับบัญชาและต้องการให้ผู้ได้ บังคับ บัญชามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญขององค์การ

ความสำคัญการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

เพ็ญพิศ ผาพองยุ่น (2560, หน้า 2-3) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Administration) นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานด้านต่าง ๆ เพราะ การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม คือการที่ผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการใช้วิธีการเปิดโอกาสให้ ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ช่วยเสนอแนะข้อคิดเห็น เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารตลอดจนการให้โอกาสและอิสระกับกลุ่มที่จะตัดสินใจ ทำงานเองภายใต้เป้าหมายและนโยบายที่มอบหมาย แต่การบริหารแบบมีส่วนร่วมอาจยังมี น้อยมากในสถานศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาไม่มีการประชุมชี้แจงในการมอบหมายงาน การวางแผนงาน โครงการต่าง ๆ ไม่ชัดเจน และขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารการศึกษา เพราะการบริหารแบบมีส่วนร่วมยังเป็นการตอบสนองความต้องการของบุคลากร ทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานในโรงเรียนของตน ทั้งนี้เพราะผลที่เกิดจากการบริหารงาน มีผลกระทบต่อทุก ๆ ฝ่าย ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้น ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารจะต้องมีความ รับผิดชอบด้วย

ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะเน้นความสำคัญที่บุคลากรและกลุ่มงานให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารที่มีประสิทธิภาพ โดยมีบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย ผู้บริหารมอบหมายและกระจายอำนาจไปสู่บุคคลผู้ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ จึงเป็นการช่วยลดภาระหน้าที่ของผู้บริหารลงและสามารถใช้เวลาในเรื่องสำคัญอื่น ๆ ได้มากขึ้น ขณะเดียวกันก็ช่วยให้งานในระดับล่างมีความหมายและท้าทายมากขึ้น

เนื่องจากบุคคลระดับปฏิบัติสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง ลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วมนั้นเกิดจากบุคคลผู้นำแบบประชาธิปไตยที่บริหารงานด้วยโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้บุคคลมีส่วนร่วมไม่ว่าจะให้ความร่วมมือในการตัดสินใจหรือมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือทุกขั้นตอนในกระบวนการ บริหาร ได้แก่ การวางแผน การสั่งการและการควบคุม ย่อมสร้างสภาพภูมิปัญญาในความร่วมมือแก่บุคคลจะนำมาซึ่งความผูกพันและความยอมรับ ผลการปฏิบัติงานอันเกิดจากการมีส่วนร่วมนั้น ๆ โดยปราศจากข้อโต้แย้ง (ทิพย์ภาภรณ์ มาศจันทร์, 2559, หน้า 63)

สุภัททา อินทรศักดิ์ (2561, หน้า 27) ได้เสนอกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 5 ประการคือ

1. การมีส่วนร่วมคิด
2. การมีส่วนร่วมวางแผน
3. การมีส่วนร่วมดำเนินการ
4. การมีส่วนร่วมประเมินผล
5. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์

นิภา อินทวงค์ (2559, หน้า 12) ได้เสนอแนะแบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจและปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Implementation) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ดำเนินการ การบริหารและประสานความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมิน (Evaluation)

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ (2560, หน้า 186) กล่าวว่า บุคคลผู้บริหารต้องอาศัยปัจจัยหลากหลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบให้มีส่วนร่วม ทฤษฎีการจูงใจ ทฤษฎีจิตวิทยา สังคม ทฤษฎีการสร้างผู้นำและทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ โดยบุคคลผู้บริหารสามารถนำทฤษฎีต่าง ๆ มาบูรณาการเพื่อประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพขององค์กร การมีส่วนร่วมของบุคลากรเน้นการทำงานเป็นทีมอาศัยหลักการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวิเคราะห์ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมวางแผนตามกระบวนการมีส่วนร่วมของทฤษฎี 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
3. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ทั้งนี้เพื่อให้การบริหารงานขององค์กรบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากที่สุด

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และพรณทิพย์ เพชรมาก (2551) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไว้ในเอกสารประกอบการสอนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองและชนบท โดยได้ข้อสรุปลักษณะการมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น 6 ลักษณะได้แก่

1. การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) การมีส่วนร่วมแบบนี้ ประชาชนเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการ รวมทั้งผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ทั้งนี้ การแจ้งข่าวสารดังกล่าวจะต้องเป็นการแจ้งก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินโครงการ

2. การปรึกษาหารือ (Public Consultation) เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการหารือระหว่างผู้ดำเนินการโครงการกับประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและการตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม นอกจากนี้ ยังเป็นช่องทางการกระจายข่าวสารข้อมูลไปยังประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดความเข้าใจ และเพื่อให้มีการให้ข้อเสนอแนะเพื่อประกอบทางเลือกการตัดสินใจ

3. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมและผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ ใช้เวทีสาธารณะในการทำความเข้าใจ การประชุมรับฟังความคิดเห็นมีหลายวิธีการ เช่น การประชุมระดับชุมชน (Community Meeting) การประชุมรับฟังความคิดเห็นเชิงวิชาการ (Technical Meeting)

4. การประชาพิจารณ์ (Public Hearing) เป็นการประชุมที่มีขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบ และมีความชัดเจนมากขึ้น เป็นเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผยไม่มีการปิดบังของผู้ที่มีส่วนได้และส่วนเสียของโครงการ การประชาคมและคณะกรรมการจัดประชุมจะต้องมีองค์ประกอบของผู้เข้าร่วมที่เป็นที่ยอมรับ มีหลักเกณฑ์และประเด็นในการพิจารณาที่ชัดเจน และมีการแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบอย่างชัดเจน

5. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจต่อประเด็นปัญหานั้น ๆ ซึ่งอาจจะดำเนินการโดยการเลือกตัวแทนเข้าไปเป็นกรรมการที่มีอำนาจการตัดสินใจ

6. การใช้กลไกทางกฎหมาย รูปแบบนี้ไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรงในเชิงการป้องกันและแก้ไข แต่เป็นลักษณะของการเรียกร้องและการป้องกันสิทธิของตนเองอันเนื่องมาจากการไม่ได้รับความเป็นธรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ที่ตนเองควรจะได้รับซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ให้หลักเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้หลายประการ และประชาชนสามารถใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญทั้งในรูปแบบของปัจเจกหรือในรูปแบบกลุ่มองค์กรตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

อรทัย ก๊กผล (2552, หน้า 18) ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องมีลักษณะการเข้าร่วมเป็นวงจรตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุด ดังนี้

1. เริ่มตั้งแต่การเกิดจิตสำนึกในตนเองและถือเป็นภาระหน้าที่ของตนในฐานะส่วนหนึ่งของชุมชน หรือสังคมที่อยู่
2. ร่วมคิดหาปัญหาของชุมชนว่ามีสาเหตุอะไรและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา
3. ร่วมกันวางแผนดำเนินงานว่าจะดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใด ใครเป็นผู้รับผิดชอบใช้งบประมาณอย่างไรและจัดหางบประมาณได้จากที่ไหน
4. ร่วมดำเนินงาน ประชาชนจะต้องเข้าร่วมด้วยความเต็มใจ เต็มกำลังตามความรู้ความสามารถที่มี
5. ร่วมกันติดตามประเมินผลตลอดเวลาที่ทำงานร่วมกันประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคและร่วมกันในการหาทางแก้ไขปัญหา เพื่อให้งานหรือภารกิจดังกล่าว สามารถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

มณฑล จันทน์แจ่มใส (2551) ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ว่าการมีส่วนร่วมของบุคคลจะต้องมีและเกิดขึ้นมาโดยตลอด ทั้งนี้เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ การบริหารจัดการดำเนินงานตามแผน การเสียสละกำลังแรงงานของบุคคล ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์กำลังเงินหรือทรัพยากรที่มีอยู่

ปาริชาติ โชติยะ และคณะ (อ้างถึงใน โสภิตา สุรินทะ, 2553, หน้า 41) ได้สรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น 5 รูปแบบ คือ

1. การรับรู้ข่าวสารหมายถึง ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบได้รับแจ้งข่าวสารรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการ โดยการได้รับแจ้งก่อนล่วงหน้าที่จะดำเนิน โครงการ
2. การปรึกษาหารือหมายถึงการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการหารือระหว่างผู้ดำเนินโครงการกับประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและการตรวจสอบ ข้อมูล
3. การประชุมรับฟังความคิดเห็นได้แก่การประชุมในระดับชุมชน การประชุมรับฟังความคิดเห็นในเชิงวิชาการ การประชุมประชาพิจารณ์ เป็นต้น
4. การร่วมตัดสินใจหมายถึง ในทางปฏิบัติที่จะให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจต่อประเด็นปัญหานั้นรวมทั้งในฐานะตัวแทนประชาชนที่ได้รับผลกระทบ
5. การใช้กลไกทางกฎหมาย หมายถึง การเรียกร้องสิทธิของตนอันเนื่องมาจากการไม่ได้รับความเป็นธรรม

ธร สุนทรายุทธ (2551, หน้า 541-542) ได้เสนอกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

เสาวนีย์ เตือนเด่น และคณะ (2558, หน้า 8) ได้เสนอกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 5 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในด้านการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล
5. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

จรัส อติวิทยากรณ์ (2553, หน้า 262-263) ได้เสนอกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 5 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการรับรู้ปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติ
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมิน
5. การมีส่วนร่วมในการหาแนวทางแก้ไข

Cohen and Uphoff (1980, pp. 213–218) ได้เสนอกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นการมีส่วนร่วม เพื่อให้ได้แนวคิดการสร้างและประเมินทางเลือกต่าง ๆ การคัดเลือกการตัดสินใจเป็นศูนย์กลางของการเกิดความคิดที่หลากหลายรวมถึงการวางแผนเพื่อให้สิ่งที่ตัดสินใจเลือกบังเกิดผล

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ เป็นองค์ประกอบการดำเนินงานโครงการที่ได้จากคำถามที่ว่าใครทำประโยชน์ให้โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีการใด

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์นั้น นอกจากความสำคัญการได้รับประโยชน์ ในเชิงปริมาณและคุณภาพแล้ว ต้องพิจารณาถึงการกระจายประโยชน์ในกลุ่มด้วย

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล สิ่งสำคัญที่ต้องสังเกต คือความเห็น ความชอบ และความคาดหวัง ซึ่งจะมีอิทธิพล สามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ มีการรายงานเกี่ยวกับความสำเร็จในการประเมินผลไว้น้อย เนื่องจากเป็นสิ่งที่เข้าใจยากกว่าจะมีส่วนร่วมในการประเมินผลอย่างไรจึงจะดีที่สุดจะทำการวิเคราะห์หรือวัดผลได้ต่อเมื่อทำกิจกรรมได้ 3 อย่างมาแล้ว

ธนาภรณ์ เมทณีสดุติ (2543) ได้กล่าวถึงลักษณะแนวทางของการมีส่วนร่วม ดังนี้

- 1) การร่วมคิด หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประชุมปรึกษาหารือในการ วางโครงการวิธีการติดตามผล การตรวจสอบและการดูแลรักษา เพื่อให้กิจกรรมโครงการสำเร็จผลตามวัตถุประสงค์ 2) การร่วมตัดสินใจ หมายถึง เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือเรียบร้อยแล้ว ต่อมาจะต้องร่วมกันตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด 3) การร่วมปฏิบัติตามโครงการ หมายถึง การเข้าร่วมในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ เช่น ร่วมออกแรง ร่วมบริจาคทรัพย์ เป็นต้น 4) การร่วมติดตามและประเมินผลโครงการ หมายถึง เมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้ว ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจตราดูแล รักษาและประเมินผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ

อภิญา กังสนารักษ์ (2544) ได้นำเสนอกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า ชุมชนต้องมีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชน ร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการและร่วมลำดับความสำคัญ

ของความต้องการ 2) การมีส่วนร่วมในชั้นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน รวมถึงทรัพยากรและแหล่งวิทยากรที่จะใช้ในโครงการ 3) การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินโครงการ ทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยร่วมช่วยเหลือ ด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการเพื่อให้รู้ ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยสามารถกำหนด การประเมินผลเป็นระยะต่อเนื่องหรือประเมินผลรวมทั้งโครงการในคราวเดียวกันได้

ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์ (2543, หน้า 149-163) ได้ จำแนกขั้นตอนการมีส่วนร่วม สามารถจำแนกขั้นตอนหรือประเภทของการมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น 4 ชั้น ดังนี้ ชั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกสุดที่จะต้องกระทำก็คือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญต้อจจากนั้นก็เลือกนโยบายและ ประชาชนที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่ การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วง การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ชั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จะได้มาจากคำถามที่ว่า ใครจะทำประโยชน์ ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือ ด้านทรัพยากร การบริหารงาน และประสานงาน การให้ความช่วยเหลือด้านแรงงานหรือข้อมูล เป็นต้น ชั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์นั้น จากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึง การกระจาย ผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ในทางบวกและ ผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคล และสังคม ชั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้น สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกต ก็คือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectations) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

จากทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อสรุป เป็นตัวแปรในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในการส่งเสริมประสิทธิภาพ การบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 (ต่อ)

การมีส่วนร่วม ของสถานศึกษา	สุภัททา อินทรศักดิ์ (2561) นิภา อินทะวงศ์ (2559) นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ (2560) ไพบุษย์ วัฒนศิริธรรม และคณะ อรทัย กกผล (2552) มณฑล จันทร์แจ่มใส (2551) โสภิตา ศรีนทะ (2553) ธร สุมทรายูทศ (2551) เสาวนีย์ เตือนแดน และคณะ (2558) จรัส อติวิทย์ภรณ์ (2553) Cohen and Uphoff (1980) ธนาภรณ์ เมทณีสติดี (2543) อภิญา กังสนารักษ์ (2544) ธีระพงษ์ แก้วทางษ์ (2543)	สรุป
12. การรวมคิด หาปัญหาของ ชุมชน	√	1
13. การมีส่วน ร่วมในด้านการ วิเคราะห์ปัญหา และสาเหตุของ ปัญหา	√	1
14. การมีส่วน ร่วมในการรับรู้ ปัญหา	√	1
15. การมีส่วน ร่วมในการลงทุน และปฏิบัติ	√	1
16. การมีส่วน ร่วมในการหา แนวทางแก้ไข	√	1

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในการส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา พบว่า การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชน มี 16 ตัวแปร เมื่อพิจารณาความถี่ของตัวแปรสรุปได้ว่า มีตัวแปร 4 ด้าน ที่มีความถี่สูงจำนวน 7-12 ความถี่ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 2) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล 3) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ดังนั้น ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของ

สถานศึกษาและชุมชนในการส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการวิจัย 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ผู้วิจัยได้ศึกษา หนังสือ บทความ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม สรุปตัวแปรออกมาทั้ง 4 ด้าน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 2) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล 3) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มาเป็นแนวคิดในการศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ชร สุนทรายุทธ (2551, หน้า 541-542) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานไว้ ในส่วนนี้ได้มาจากคำถามที่ว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้ด้วยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร และการประสานงาน เป็นต้น

อรทัย กักพล (2552, หน้า 17-19) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ร่วมกันวางแผนการดำเนินงานว่าจะจัดกิจกรรมหรือโครงการอะไรจะแบ่งงานกันอย่างไร ใช้งบประมาณมากน้อยเพียงใดจะจัดหางบประมาณมาจากที่ใด และใครจะเป็นผู้ดูแลรักษา

ธนาภรณ์ เมทณีสดุติ (2543) ได้กล่าวถึงลักษณะแนวทางของการมีส่วนร่วมปฏิบัติ ตามโครงการ หมายถึง การเข้าร่วมในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ เช่น ร่วมออกแรง ร่วมบริจาคทรัพย์ เป็นต้น

นิภา อินทวงค์ (2559, หน้า 12) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (Implementation) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ด้านทรัพยากร การบริหารและประสาน ความร่วมมือ

อภิัญญา กังสนารักษ์ (2554) ได้นำเสนอกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินโครงการ ทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยร่วมช่วยเหลือ ด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน

ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์ (2543, หน้า 149-163) ได้จำแนกขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จะได้มาจากคำถามที่ว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงาน และประสานงาน การให้ความช่วยเหลือด้านแรงงานหรือข้อมูล เป็นต้น

Cohen and Uphoff (1980, pp. 213-218) ได้เสนอกระบวนการบริหารการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ คือ เป็นการมีส่วนร่วมเพื่อให้ได้แนวคิดการสร้างและประเมินทางเลือกต่าง ๆ การคัดเลือกการตัดสินใจเป็นศูนย์กลางของการเกิดความคิดที่หลากหลาย รวมถึงการวางแผน เพื่อให้สิ่งที่ตัดสินใจเลือกบังเกิดผล

สามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผนการดำเนินงานว่าจะจัดกิจกรรมหรือโครงการอะไรจะแบ่งงานกันอย่างไร ใช้งบประมาณมาก น้อยเพียงใด จะจัดหางบประมาณมาจากที่ใด และใครจะเป็นผู้ดูแลรักษา ใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้ด้วยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การประสานงาน ร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ชร สุนทรายุทธ (2551, หน้า 541-542) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไว้ว่า ในกระบวนการตัดสินใจนั้น ประการแรกสุด คือ การกำหนดตามความต้องการ และจัดลำดับความสำคัญแบ่งเป็นการตัดสินใจในช่วงเริ่มต้นการตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

Cohen and Uphoff (1980, pp. 213-218) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไว้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมเพื่อให้ได้แนวคิดการสร้างและประเมินทางเลือกต่าง ๆ การตัดสินใจเป็นศูนย์กลางของการเกิดความคิดที่หลากหลาย รวมถึงการวางแผนเพื่อให้สิ่งที่ตัดสินใจเลือกบังเกิดผล

ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และพรพรรณทิพย์ เพชรมาก (2551) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจต่อประเด็นปัญหานั้น ๆ ซึ่งอาจจะดำเนินการโดยการเลือกตัวแทนเข้าไปเป็นกรรมการที่มีอำนาจการตัดสินใจ

ธนาภรณ์ เมทณีสุดดี (2543) ได้กล่าวถึงลักษณะแนวทางของการมีส่วนร่วมตัดสินใจ หมายถึง เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือเรียบร้อยแล้ว ต่อมาจะต้องร่วมกันตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด

อภิญา กังสนารักษ์ (2544) ได้นำเสนอกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชนร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการและรวมลำดับความสำคัญของความต้องการ

ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์ (2543, หน้า 149-163) ได้จำแนกขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกสุดที่จะต้องกระทำก็คือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชาชนที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่

การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

สามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) การมีส่วนร่วมเป็นผู้ตัดสินใจต่อประเด็นปัญหานั้น ๆ ซึ่งอาจจะดำเนินการโดยการเลือกตัวแทนเข้าไปเป็นคณะกรรมการที่มีอำนาจการตัดสินใจร่วมกันเลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด เพื่อให้ได้แนวทางการสร้างและประเมินทางเลือกต่าง ๆ ด้วยการกำหนดตามความต้องการและจัดลำดับความสำคัญ แบ่งเป็นการตัดสินใจในช่วงเริ่มต้นการตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ร่วมคิดค้นแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

เสาวนีย์ เตือนเด่น และคณะ (2558, หน้า 8) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ไว้ว่า ท่านได้รับประโยชน์จากการนำแผนการดำเนินงานไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ ได้รับการฝึกอบรมตามความต้องการเพื่อนำความรู้และทักษะมาใช้ในการสร้างผลงานที่ดี ได้รับการถ่ายทอดความรู้เพื่อนำความรู้มาใช้ในการสร้างผลงานที่ดีและทำกิจกรรมร่วมกัน และเพื่อให้ท่านมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคลากรในองค์กร

สุภัททา อินทรศักดิ์ (2561, หน้า 27) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ไว้ว่า ความสำเร็จอันเกิดจากการบริหารจัดการร่วมกันมีความพึงพอใจและชื่นชมในผลสำเร็จนั้น ๆ ร่วมกัน เช่น การร่วมแสดงความยินดี การยกย่องให้เกียรติ การมอบรางวัล เป็นต้น

Cohen and Uphoff (1980, pp. 213–218) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ไว้ว่า ส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์นอกจากความสำคัญการได้รับประโยชน์ในเชิงปริมาณและคุณภาพแล้ว ต้องพิจารณาถึงการกระจายประโยชน์ในกลุ่มด้วย

ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์ (2543, หน้า 149–163) ได้จำแนกขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์นั้น จากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลและสังคม

จากแนวคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง การได้รับประโยชน์จากการนำแผนการดำเนินงานไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ ได้รับการฝึกอบรมตามความต้องการ เพื่อนำความรู้และทักษะมาใช้ในการสร้างผลงานที่ดี ได้รับการถ่ายทอดความรู้เพื่อนำความรู้มาใช้ในการสร้างผลงานที่ดีและ

ทำกิจกรรมร่วมกัน มีความพึงพอใจและชื่นชมในผลสำเร็จนั้น ๆ ร่วมกัน เช่น การร่วมแสดงความยินดี การยกย่องให้เกียรติ การมอบรางวัล

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

เสาวนีย์ เตือนเด่น และคณะ (2558, หน้า 8) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไว้ว่า ท่านได้ติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรอยู่เสมอ มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร มีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กร และหากพบปัญหาท่านจะนำปัญหานั้นไปปรับปรุงและมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร

สุภัททา อินทรศักดิ์ (2561, หน้า 27) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไว้ว่า มีการติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาางานร่วมกัน

ธร สุนทรายุทธ (2551, หน้า 541-542) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไว้ว่า ความเห็น ความชอบ และความคาดหวัง ซึ่งมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

อรทัย ก๊กผล (2552, หน้า 17-19) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไว้ว่า ตลอดเวลาที่ทำงานร่วมกันประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคและร่วมกันในการหาทางแก้ไขปัญหา เพื่อให้งานหรือภารกิจดังกล่าว สามารถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

จรัส อติวิทยาภรณ์ (2553, หน้า 262-263) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไว้ว่า รับผิดชอบต่อแล้วเสร็จของโครงการและร่วมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการ

Cohen and Uphoff (1980, pp. 213-218) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไว้ว่า สิ่งสำคัญที่ต้องสังเกต คือ ความเห็น ความชอบ และความคาดหวัง จะมีอิทธิพล สามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ มีการรายงานเกี่ยวกับความสำเร็จในการประเมินผลไว้น้อย เนื่องจากเป็นสิ่งที่เข้าใจยากกว่าจะมีส่วนร่วมในการประเมินผลอย่างไรจึงจะดีที่สุด จะทำการวิเคราะห์หรือวัดผลได้ต่อเมื่อทำกิจกรรมได้ 3 อย่างมาแล้ว

ธนาภรณ์ เมทณีสตุติ (2543) ได้กล่าวถึงลักษณะแนวทางของการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลโครงการ หมายถึง เมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้ว ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจตราดูแล รักษา และประเมินผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ

อภิญา กังสนารักษ์ (2544) ได้นำเสนอกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ เพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์

ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยสามารถกำหนดการประเมินผลเป็นระยะต่อเนื่องหรือประเมินผลรวมทั้งโครงการในคราวเดียวกันก็ได้

ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์ (2543, หน้า 149-163) ได้จำแนกขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้นสิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกต ก็คือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectations) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้จากแนวคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล เพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้ว ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจตราดูแล รักษาและประเมินผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคและร่วมกันในการหาทางแก้ไขปัญหานั้น เพื่อให้งานหรือภารกิจดังกล่าว สามารถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

ประโยชน์ของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม

ดร. สุนทรายุทธ (2561, หน้า 555) กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. การยอมรับการเปลี่ยนแปลงมีมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงเขาจะยอมรับการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น
2. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้รับบริการตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความราบรื่นมากขึ้น
3. ความผูกพันของพนักงานต่อองค์การเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากพนักงานมีส่วนร่วมกระบวนการขององค์การที่สำคัญ เช่น การตัดสินใจ โดยรวมคิดร่วมทำมากขึ้น
4. ความไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น พนักงานมีส่วนร่วมจะมีความรู้สึกที่ไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น
5. การบริหารผู้ใต้บังคับบัญชามีความง่ายขึ้น ถ้าหากง่ายผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาผูกพันยอมรับการเปลี่ยนแปลงและไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น การบริหารจะมีความง่ายขึ้น
6. การตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการตัดสินใจทางการบริหารมาจากบุคคลหลายฝ่ายด้วยกันในการคิดแก้ปัญหา
7. การตัดสินใจโดยอาศัยการสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนดีขึ้น ซึ่งจะช่วยให้องค์การมีสิ่งย้อนกลับจากพนักงานได้เป็นอย่างดี
8. การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยปรับปรุงทีมงานให้ดีขึ้น ซึ่งทีมงานมีความจำเป็นต่อการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนที่เผชิญกับองค์การได้ดีขึ้น

เมตต์ เมตต์การุญจิต (2559, หน้า 33) กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้ ดังนี้

1. เป็นการสร้างสรรค์ให้มีการระดมสรรพกำลังจากบุคคลต่าง ๆ เช่น พลังความคิด สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ เป็นต้น
2. เป็นการสร้างบรรยากาศและพัฒนาประชาธิปไตยในการทำงาน
3. ช่วยลดความขัดแย้งระหว่างผู้บริหารกับผู้นปฏิบัติงาน เพราะเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน มีส่วนช่วยให้ประสานงานกันดี
4. การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะทำให้งานมีประสิทธิภาพและคุณภาพที่ดี เพราะจะมีความรับผิดชอบน้อย
5. ผลงานที่เกิดขึ้นจะก่อให้เกิดความภาคภูมิใจแก่บุคลากรทุกคน เพราะทุกคนมีส่วนร่วมในความสำเร็จของงาน
6. ช่วยให้การดำเนินงานสำเร็จลงได้ในเวลาอันรวดเร็ว เพราะมีการแบ่งหน้าที่กันทำ
7. สร้างความสมดุลระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายปฏิบัติ

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ (2560, หน้า 186) ได้ให้แนวคิดที่ว่า ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถทำให้การบริหารองค์กรดำเนินไปด้วยความราบรื่น บุคคลมีความรัก ความผูกพันต่อองค์กร การเกิดความรู้สึกที่ดีต่อภารกิจที่รับผิดชอบ มีการวางแผนทำงานร่วมกันเป็นทีม ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรการทำงาน ซึ่งฝ่ายบุคคล ผู้บริหารจะได้รับการยอมรับและความเชื่อมั่นจากบุคลากร บุคลากรเกิดขวัญและกำลังใจมีความกระตือรือร้น ที่อยากจะทำงานมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ยอมรับการเปลี่ยนแปลงมีการพัฒนาบุคลากร เพื่อเพิ่มศักยภาพของทีมงานให้มีประสิทธิภาพ มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรหลาย ๆ ฝ่ายได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมติดตามประเมินผล ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรมีความคล่องตัว มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบร่วมกัน ต่อผลสำเร็จขององค์กร

จากข้อมูลข้างต้นสรุปจะเห็นได้ว่า การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมมีประโยชน์ต่อการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงานและเป็นการสร้างกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงานด้วย ซึ่งเป็นผลให้เกิดการยอมรับและมีความผูกพันระหว่างบุคลากรด้วยกันภายในองค์กร

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากฎหมายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือการบริหาร หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา บุคลากรในสถานศึกษา ประชาชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน การมีส่วนร่วมจึงมีหลายระดับและหลายลักษณะ มีนักวิชาการสาขาใดให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

ธรรสาร บัลลังก์ปัทมา (2561, หน้า 30) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหาและการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ถวิลวดี บุรีกุล (2561, หน้า 5) ได้อธิบายถึงความหมายของการมีส่วนร่วมไว้หลายมิติ ทั้งในเชิงลึกและในเชิงกว้าง ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในความหมายที่แคบ หมายถึง การพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมที่ช่วยเหลือโดยสมัครใจโดยประชาชนต่อโครงการใดโครงการหนึ่งของโครงการสาธารณะต่าง ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาชาติแต่ไม่ได้หวังว่าจะให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงโครงการหรือวิจารณ์เนื้อหาของโครงการ
2. การมีส่วนร่วมในความหมายที่กว้าง หมายถึง การให้ประชาชนในชนบทรู้สึกตื่นตัวเพื่อที่จะทราบถึงการรับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อโครงการพัฒนา ขณะเดียวกันก็สนับสนุนความคิดริเริ่มของคนในท้องถิ่น
3. ในเรื่องของการพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วม หมายถึง การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการและร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะประเมินผลโครงการนั้น ๆ ด้วย
4. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้นอาจเข้าใจอย่างกว้าง ๆ หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้าร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ ในเรื่องที่จะมีผลกระทบต่อเขา
5. การมีส่วนร่วมในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนจะมีทั้งสิทธิและหน้าที่ที่จะเข้าร่วมในการแก้ปัญหาของเขา มีความรับผิดชอบมากขึ้นที่จะสำรวจตรวจสอบความจำเป็นในเรื่องต่าง ๆ การระดมทรัพยากรท้องถิ่น และเสนอแนวทางแก้ไขใหม่ ๆ เช่นเดียวกับการก่อตั้งและดำรงรักษาองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่น

6. การมีส่วนร่วมนั้นจะต้องเป็นกระบวนการดำเนินการอย่างแข็งขัน หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มที่มีส่วนร่วมนั้นได้เป็นผู้มีความคิดริเริ่มและได้มุ่งใช้ความพยายาม ตลอดจนความเป็นตัวของตัวเองที่จะดำเนินการตามความคิดริเริ่มนั้น

7. การมีส่วนร่วม หมายถึง การได้มีการจัดการที่ใช้ความพยายามที่จะเพิ่มความสามารถที่จะควบคุมทรัพยากร และระเบียบในสถาบันต่าง ๆ ในสภาพสังคมนั้น ๆ ทั้งนี้โดยกลุ่มที่ดำเนินการและความเคลื่อนไหวที่จะดำเนินการนี้ไม่ถูกควบคุมโดยทรัพยากรและระเบียบต่าง ๆ

จุลินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ (2559, หน้า 1) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนาชุมชนและองค์กรเอกชน มีความสำคัญที่จะนำไปสู่คุณภาพของการจัดการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563, หน้า 39) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สถานศึกษา จากภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา สถาบันสังคมและประชาชน โดยมีส่วนร่วมในรูปแบบดังนี้ 1) การร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมแก้ปัญหาและร่วมติดตามประเมินผลหรือ 2) การสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สถานศึกษาในรูปแบบของทรัพยากรและงบประมาณ เป็นต้น รวมทั้งการทำงานแบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาว่าหมายถึง กระบวนการ วิธีการที่หน่วยงานหรือองค์กรกำหนดให้บุคคลหรือกลุ่มคนที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถรวมตัวกันเป็นคณะบุคคล ชมรมหรือองค์กร เพื่อช่วยเหลือการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา พื้นที่ จังหวัด ภูมิภาคและระดับชาติด้วยการส่งเสริมเสนอแนะ ทำนุบำรุงรักษาฟื้นฟูปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ทั้งในด้านการวางแผน การปฏิบัติการและการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนและนโยบายการจัดการศึกษาของชาติ

จากความหมายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการเข้าไปร่วมดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนในการบริหารงานสถานศึกษาเข้ามามีบทบาทในการแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ การสนับสนุนปฏิบัติงานและพัฒนาการศึกษา ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมิน ซึ่งการจัดการศึกษาจะพัฒนาได้ต้องอาศัยความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นการส่งเสริม ประสาน

ความร่วมมือระหว่างบ้าน ชุมชน และโรงเรียน ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาการของนักเรียนใน
อนาคตด้วย

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนในการปฏิรูประบบการบริหารการศึกษา
ของประเทศไทยในปัจจุบันนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ระบุไว้ชัดเจนว่า
ให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปสู่คณะกรรมการสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง ทั้งด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารบุคคลและ
การบริหารทั่วไป โดยคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงมีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา
เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคล ชุมชนสถาบันสังคมต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
โดยมีการระดมทรัพยากรต่าง ๆ จากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาหรือหาแนวทางการพัฒนาการศึกษา เช่น
ความคิด ความรู้ ความสามารถ แรงงาน เงินทุนวัสดุและอื่น ๆ และให้ส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอกชน องค์กรเอกชน
องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนาและสถาบันสังคมอื่นให้บุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในลักษณะของรูปแบบคณะกรรมการ
หรืออาจมีส่วนร่วมในลักษณะการวางแผน การดำเนินกิจกรรมการใช้ประโยชน์
(กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 1-2) สำหรับประเทศไทยคณะกรรมการสถานศึกษา
ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้เลือกรูปแบบคณะกรรมการที่มาจากชุมชน
มีบทบาทหลักโดยมีสัดส่วนคณะกรรมการที่มาจากชุมชน ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง
ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าและผู้ทรงคุณวุฒิ
ซึ่งมีจำนวนมากที่สุด

การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการศึกษาในรูปแบบของคณะกรรมการ
สถานศึกษาของโรงเรียน ซึ่งเป็นการคืนอำนาจการจัดการศึกษาจากรัฐสู่ชุมชนโดยเปิดโอกาส
ให้ชุมชนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของโรงเรียนระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง
ชุมชนและองค์กรชุมชนอื่น ๆ ได้ให้การสนับสนุนความร่วมมือเพื่อเป็นการสร้างความผูกพัน
และเพิ่มศักยภาพต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้ดีขึ้นอีกด้วย (เพ็ญพิศ ผาพองยูน, 2560,
หน้า 49)

วิชิต นันทสุวรรณ (2559, หน้า 21-29) ได้ระบุถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ไว้ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง การจัดการศึกษาในลักษณะนี้ เกิดจากความสามารถและความต้องการของคนในชุมชน ที่มุ่งให้เกิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต และตอบสนองความต้องการของสมาชิกในชุมชน โดยยึดหลักให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยไม่มีการขีดจำกัดของระยะเวลา สถานที่ เพศและอายุ เป็นการเปิดโอกาสให้คนได้เรียนรู้ตามอัธยาศัยที่แท้จริง ชุมชนได้เข้ามามีบทบาทหลักในการจัดการศึกษา ทั้งนี้รูปแบบการมีส่วนร่วมตามแนวทางนี้ ต้องอาศัยองค์ประกอบ อย่างที่มีอยู่ในชุมชน ได้แก่ คน ความรู้และทรัพยากร โดยมีกระบวนการดำเนินการ คือ

1.1 การวิเคราะห์-สังเคราะห์ ปัญหาชุมชน

1.2 หาทางออกที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิต

1.3 ดำเนินการสร้างกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้แก้ไขปัญหามีอยู่

1.4 ประเมินผลกิจกรรมโดยการกำหนดเนื้อหาหรือกิจกรรมการเรียนรู้ จะเริ่มจากจุดเล็ก ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันแล้วขยายออกไปสู่เนื้อหาหรือกิจกรรมที่ซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตทั้งหมด

2. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ชุมชนมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการสร้างหลักสูตรท้องถิ่นที่สัมพันธ์และสอดคล้องกับความเป็นจริงของสภาพชุมชน สนองความต้องการและวิถีชีวิตของชุมชนในท้องถิ่น โดยบุคคลในท้องถิ่น เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้รู้ ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง มาจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นและประเมินผล

3. รูปแบบการเชื่อมประสานการจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปแบบนี้จะเกิดขึ้นเฉพาะกับชุมชนที่มีกระบวนการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง มีองค์กรชุมชนเพื่อจัดการเรียนรู้ร่วมกัน มีเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับชุมชนอื่นรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ตามที่ได้กล่าวมานั้น

สรุปได้ว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้น นอกจากจะเป็นการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแล้ว นอกจากจะเป็นการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแล้ว ยังเป็นไปในลักษณะของการร่วมกันจัดการศึกษาให้แก่คนในชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนนั้น ๆ ด้วยบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมในระดับสูง

ทรงศักดิ์ ดวงจันทร์ (2559, หน้า 12) กล่าวว่า การจัดการศึกษาในสถานศึกษานั้น มุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถและเป็นคนดีของสังคมเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและเน้นให้นักเรียนได้แสดงและพัฒนาศักยภาพในตนเองได้อย่างเต็มที่ เช่น รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักฟังตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเหล่านี้ควรเข้ามามีบทบาทร่วมกันในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มิใช่เป็นเรื่องของบุคลากรในสถานศึกษาเพียงอย่างเดียว บทบาทของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับสถานศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาและดูแลให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม โดยบทบาทของผู้บริหารนั้นจะต้องเป็นผู้นำ/แกนหลักในทุกขั้นตอนของการดำเนินการ พอสรุปบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาได้ ดังนี้

1.1 พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ มีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญและมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาตนเองเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ทั้งในด้านการบริหารและทางด้านวิชาการ เพื่อให้ตนเองสามารถทำหน้าที่ผู้นำในการพัฒนาได้อย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดความเชื่อถือ ศรัทธาและการยอมรับจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

1.2 สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรในสถานศึกษา

1.3 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาถือว่าเป็นหน้าที่ของบุคลากรภายในสถานศึกษาทุกคน รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องภายนอกสถานศึกษา

1.4 เตรียมการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

1.5 ประสานงาน อำนวยความสะดวกแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2. บทบาทหน้าที่ของคณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษา

คณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก โดยมีบทบาทสรุปได้ ดังนี้

2.1 พัฒนาตนเองในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2 ร่วมกับผู้บริหารเตรียมการวางแผนและจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก

2.3 ดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพตามแผน โครงการ/กิจกรรมที่วางไว้ โดยพยายามประสานความร่วมมือในระหว่างเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมสนับสนุนให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

2.4 ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน เมื่อดำเนินการพัฒนาตามแผนที่วางไว้แล้ว จำเป็นจะต้องทำการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองโดยต้องกำหนดกรอบการประเมินตนเอง สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตนเอง ทำการประเมินตนเองตามกรอบที่กำหนดไว้และทำการวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล หลังจากนั้นคณะกรรมการต้องร่วมกันเขียนรายงานการประเมินตนเองตามสภาพที่เป็นจริงของแต่ละโครงการ/กิจกรรม

2.5 ปรับปรุงพัฒนา หลังจากแต่ละโครงการ/กิจกรรมทำการประเมินตนเองและทราบผลการประเมินตนเองแล้ว คณะครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในแต่ละแผนงาน โครงการ/กิจกรรม ต้องนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองและนำไปวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษาต่อไป

3. บทบาทหน้าที่ของกรรมการสถานศึกษา

กรรมการสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย/วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ส่งเสริมร่วมตัดสินใจวินิจฉัยให้ความเห็นชอบในการดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นแกนนำประสานความร่วมมือกับองค์กรในท้องถิ่น เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในด้านทรัพยากรต่าง ๆ ตลอดจนกำกับ ดูแลอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การวางแผน

พัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินกิจกรรมตามแผน การประเมินตนเองของสถานศึกษา รวมทั้งการตรวจสอบและรับทราบรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาและการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในส่วนที่กรรมการสถานศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องให้แก่คณะผู้ประเมินภายนอกอีกด้วย

4. บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย/วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาว่าอยากให้ผู้บุตรหลานของตนเข้ารับการศึกษาแล้วจะมีคุณลักษณะอย่างไรและคอยประสานงานส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในส่วนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินกิจกรรมตามแผน การประเมินตนเองของสถานศึกษา การให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษา รวมทั้งรับทราบรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา นอกจากนี้ยังมีหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้เรียนให้แก่คณะผู้ประเมินภายนอกอีกด้วย

5. บทบาทหน้าที่ของชุมชน

ชุมชนนั้นมีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย/วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาและส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา โดยเฉพาะแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนรวมทั้งรับทราบรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา การปรับปรุงและพัฒนาของสถานศึกษา ซึ่งการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรมของสถานศึกษา เพราะจะทำให้ชุมชนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อสถานศึกษามองเห็นคุณค่าและประโยชน์ของตนเอง พร้อมกันนั้นสถานศึกษาก็ได้รับความช่วยเหลือทั้งร่างกายและทุนทรัพย์จากคนในชุมชน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอีกด้วย นอกจากนี้บุคลากรในชุมชนยังมีหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนและความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้แก่คณะกรรมการผู้ประเมินภายนอกอีกด้วย

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2559, หน้า 77-86) ได้ระบุเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในทางวิชาการ แนวการจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปที่ยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีความเป็นไทยและความเป็นสากล

การสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะดังกล่าวกระทำได้โดยผ่านทาง การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งทุกฝ่ายในสังคมมีส่วนร่วมเป็นสำคัญในด้านต่าง ๆ ได้แก่

1.1 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้สถานศึกษาในท้องถิ่นสามารถกำหนดสาระของหลักสูตร ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชนสังคมและประเทศชาติ การพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวเป็นไปตามแนวคิด การให้ชุมชนเป็นฐานเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อยู่ในชุมชน เรียนรู้จากชุมชน ด้วยประสบการณ์จริงในสถานการณ์จริง เรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์ และสถานประกอบการในชุมชนซึ่งผู้นำชุมชนในฐานะที่เป็นผู้รู้จักท้องถิ่นของตนเองเป็นอย่างดีจะเป็นผู้มีส่วนร่วมได้อย่างดีเยี่ยมในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นนั้น โดยเฉพาะผู้นำชุมชนที่ได้รับการสรรหาเข้าเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 การมีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ซึ่งการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายและศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง จำเป็นจะต้องมีการจัดหา พัฒนาสื่อและกระบวนการต่าง ๆ ทั้งนี้ในหลักการแล้วชุมชนสามารถใช้สื่อที่มีอยู่ในท้องถิ่น ใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในชุมชนและสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ โดยให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างน้อย 2 ลักษณะ ได้แก่ การจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ รวมทั้งเข้าไปมีส่วนร่วมช่วยให้รัฐและสถานศึกษาจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบในชุมชนให้เพียงพอและมีประสิทธิภาพอีกทั้งส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่กับวิทยาการสากล ในขณะที่จำเป็นต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ในวิทยาการสากลและใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ ยังควรเน้นไปที่การใช้ประโยชน์จาก “ผู้รู้” ในท้องถิ่น ทั้งนี้ผู้นำชุมชนอาจร่วมเป็นวิทยากรหรือร่วมจัดกิจกรรมในสถานศึกษาเพื่อจะได้นำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา รวมทั้งการสนับสนุนให้สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาสื่อการเรียนโดยใช้ภูมิปัญญาในชุมชน

1.3 การมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาชุมชนในยุคปฏิรูปการศึกษา เป้าหมายของการให้การศึกษาจะไม่จำกัดแต่เฉพาะผู้เรียนหรือจำกัดแต่ภายในโรงเรียน อีกต่อไป แต่ยังรวมไปถึงการให้ความรู้ ทักษะการสร้างเจตคติและจิตสำนึกร่วมกันในการพัฒนาท้องถิ่นของตน ผู้นำชุมชนจึงต้องเป็นผู้ที่รู้จักประสานเชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ รวมทั้งสถานศึกษา โดยอาจขอความร่วมมือในการแนะนำด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มผลผลิตในชุมชนขอวิทยากรให้ความรู้หรือขอความร่วมมือให้สถานศึกษาได้ทำการค้นคว้าวิจัย ในหัวข้อที่เป็นปัญหาของชุมชนหรือเข้าไปให้ความร่วมมือกับโครงการที่สถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นจัดขึ้นเพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชน

1.4 การมีส่วนร่วมในการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เนื่องจาก การศึกษาต้องเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต คนในชุมชนทุกคนควรที่จะมีโอกาสได้เรียนรู้ “ทักษะการเรียนรู้” เพื่อจะได้พัฒนาตนเองและสังคมได้ ผู้นำชุมชนต้องมีบทบาทในการสร้าง “เครือข่าย” การเรียนรู้ชุมชน หรือ “ศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่น” ด้วยการเชื่อมโยงและ แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น และชุมชน

2. การมีส่วนร่วมทางการบริหาร จากหลักการบริหารสถานศึกษาที่ใช้โรงเรียน เป็นฐาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน การบริหารและการดำเนินงานในระดับท้องถิ่น จึงกำหนดให้การปฏิบัติเสร็จสิ้นที่สถานศึกษาให้มากที่สุด โดยคำนึงถึงความมีอิสระและ คล่องตัวเป็นสำคัญ ผู้นำชุมชนและประชาชนนั้นสามารถเข้าไปมีส่วนร่วม โดยทำหน้าที่ เป็นกรรมการได้ทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา รวมทั้งเข้าไปมีส่วนร่วมทางอื่น อันได้แก่

2.1 การมีส่วนร่วมในฐานะกรรมการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดเรื่องคณะกรรมการ สถานศึกษาที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาโดยคำนึงถึง การบริหารและการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผู้นำชุมชนสามารถเข้าไปร่วม เป็นกรรมการได้ ทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา ซึ่งภาระหน้าที่ของ คณะกรรมการทั้งสองระดับมีอย่างกว้างขวาง ตั้งแต่การกำหนดแผนนโยบายการดำเนิน กิจกรรมไปจนถึงการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล รวมทั้งเป็นผู้สะท้อนปัญหาและ ความต้องการของท้องถิ่นตลอดจนประสานประโยชน์ในการจัดการศึกษาในสถานศึกษานั้น ๆ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้มากที่สุด

2.2 การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาเป็นวิธีที่ทำให้การศึกษามีมาตรฐานและถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ

บริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยสถานศึกษาจะต้องจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและจะต้องเปิดเผยรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประจำปีต่อสาธารณชน ซึ่งในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาจะต้องให้ข้อมูลเพิ่มเติมรวมทั้งเชิญผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ร่วมให้ข้อมูลการจัดการศึกษา ผู้นำชุมชนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งทั้งในด้านการให้ข้อมูลเพิ่มเติม สำหรับการประเมินภายนอกและติดตามพร้อมทั้งรายงานผลการประเมินคุณภาพทั้งรายงาน ประจำปีของสถานศึกษาและรายงานการตรวจสอบคุณภาพทุกห้าปี

2.3 การมีส่วนร่วมในฐานะผู้สนับสนุนการศึกษาทางเลือก ผู้นำชุมชนมีหน้าที่ดูแล ให้สมาชิกในชุมชนทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานและยังให้ความสำคัญเป็นพิเศษแก่คนพิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษโดยที่การศึกษาจะเป็นในรูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัยและอนุญาตให้มีการเทียบโอน ระหว่างกันได้ ทั้งนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ก็เปิดโอกาสให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานใน “ศูนย์การเรียนรู้” และได้รับสิทธิประโยชน์บางประการจากรัฐ ผู้นำชุมชน จึงมีหน้าที่ในการให้การสนับสนุนบุคคล ครอบครัวหรือองค์กรในชุมชนที่ต้องการจัดการศึกษา ทางเลือกนี้โดยที่การจัดการศึกษาในลักษณะดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ประกาศ ในกฎกระทรวงและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2.4 การมีส่วนร่วมในฐานะผู้สร้างแรงจูงใจเพื่อการศึกษา ผู้นำชุมชนอาจทำหน้าที่ เป็นผู้ให้ข้อมูล ให้คำแนะนำ ประสานงานกับหน่วยงานเพื่อหาทางช่วยเหลือ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ได้แก่ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้ที่มีความสามารถพิเศษ โดยการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาเป็นพิเศษนั้น นอกจากนี้ผู้นำชุมชนจะต้องเป็นผู้ส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต ให้แก่สมาชิกในชุมชนด้วย เช่น แนะนำแหล่งเรียนรู้หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่หน่วยงาน สถาบันทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจัดขึ้น อันจะเป็นประโยชน์สำหรับการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคมท้องถิ่น

3. การมีส่วนร่วมทางการเงินและการลงทุนเพื่อการศึกษา ผู้นำชุมชนมีส่วนร่วม ด้านต่าง ๆ ได้แก่

3.1 เป็นผู้ร่วมระดมทุนเพื่อการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาจำเป็นที่จะต้องอาศัย ทรัพยากรและสรรพกำลังทั้งปวงจากท้องถิ่น ผู้นำชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการช่วยระดมทุน เพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากร

อื่นให้แก่สถานศึกษาและมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

3.2 เป็นผู้ริเริ่มและสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาของชุมชนและจัดการศึกษาให้สมาชิกในชุมชนทุกคนได้รับสิทธิเสมอภาคกันและได้รับโอกาสศึกษาต่อตามกำลังความสามารถได้อย่างสูงสุดไม่จำเป็นต้องใช้จ่ายมาก ปัจจุบันรัฐได้ให้การสนับสนุนเป็นพิเศษในด้านการเงินและอุปกรณ์สำหรับผู้เรียนที่พิการและได้จัดกองทุนสำหรับผู้ด้อยโอกาส กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษา แต่การขอความช่วยเหลือจากรัฐแต่เพียงฝ่ายเดียวย่อมไม่เพียงพอ ผู้นำชุมชนอาจใช้วิธีต่าง ๆ ในการระดมทุนเพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดความร่วมมือร่วมใจจากชุมชน ภาคเอกชนและสถานประกอบการ โดยได้จัดตั้ง “กองทุนเพื่อการศึกษาของชุมชน” ขึ้นเอง กองทุนดังกล่าวควรมีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยเหลือแก่สมาชิกชุมชนในด้านการศึกษาให้ชัดเจน

3.3 ร่วมติดตามการใช้เงินและกองทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด การร่วมระดมทุนเพื่อให้สถานศึกษาได้มีเงินสนับสนุนการดำเนินงานด้านการศึกษาเป็นบทบาทที่สำคัญ ภายหลังจากการร่วมระดมทุนให้สถานศึกษาแล้ว ผู้นำชุมชนก็สามารถมีส่วนร่วมในการเสนอและติดตามให้การใช้จ่ายเงินดังกล่าวเป็นไปอย่างโปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุด

นอกจากนี้ เกสร จิวเดช (2559, หน้า 11) ได้กล่าวโดยสรุปว่าการจัดการศึกษาควรให้สอดคล้องกับความต้องการของคนส่วนใหญ่ในชุมชนและสังคม โดยพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและให้ชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา จะทำงานแยกอิสระจากกันไม่ได้ จำเป็นต้องพึ่งพาช่วยเหลือกัน สถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเช่นกัน เป็นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้านเข้ามาในสถานศึกษา การให้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียนทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ เกิดความรักความหวงแหน เห็นคุณค่าในท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็ง

ดังนั้น การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาและการจัดการศึกษาของชุมชนจึงมีความสำคัญยิ่ง การที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย นโยบายและทิศทางการดำเนินงานของสถานศึกษา โดยการร่วมสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารงานของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาจัดตั้งขึ้นเพื่อชุมชน ฉะนั้นชุมชนก็ต้องมีส่วนร่วมในการบริหารงานและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาด้วยเช่นกัน ซึ่งสถานศึกษาจะมีคุณภาพที่ดีและยั่งยืนได้ จำเป็นอย่างยิ่งต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายร่วมกันในการบริหารงานสถานศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติไว้ใน หมวด 5 เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการของรัฐเกี่ยวกับการศึกษา มีสาระตามมาตรา ดังนี้ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560, หน้า 1-90)

มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา ตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดการศึกษา ดังกล่าวมี่คุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำ แผนการศึกษาแห่งชาติและการดำเนินการและตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตาม แผนการศึกษาแห่งชาติด้วย

การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถ เชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตนและมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและ ประเทศชาติ ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามวรรคสาม รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษา ตามความถนัดของตนให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการ ช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษาและเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครู โดยให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้แก่กองทุนหรือใช้ มาตรการหรือกลไกทางภาษีรวมทั้งการให้ผู้บริจาคทรัพย์สิ้นเข้ากองทุนได้รับประโยชน์ในการ ลดหย่อนภาษีด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดให้ การบริหารจัดการกองทุนเป็นอิสระและกำหนดให้มีการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อบรรลุ วัตถุประสงค์ดังกล่าว

สรุป มาตรา 54 วรรคสอง รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษา ตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและจัดให้มีการ

ร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561–2580)

ได้ระบุถึงการมีส่วนร่วมไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เป็นการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาและนวัตกรรมในอีก 20 ปีข้างหน้า ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่งและมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่ง “คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ครอบคลุมและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรมและเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สูการเป็นคนไทย ที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรมนักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง”โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ คือ (ยุทธศาสตร์ชาติ, 2561, หน้า 1–61)

1. การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงใน ศตวรรษที่ 21 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมจาก ภาคเอกชนในการจัดการศึกษา

2. การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ นอกจากนี้แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาได้ให้ ความสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยรวมของประเทศ โดยมีประเด็นปฏิรูปที่สำคัญ คือ การสร้างความร่วมมือ ระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนเพื่อการจัดการศึกษาด้วย

สรุปยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561–2580) รัฐต้องมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของหลาย ๆ องค์กรทั้ง ภาครัฐ ภาคเอกชนองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562

เป็นกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมไว้อย่างชัดเจน ไว้ในหลายมาตรา โดยเฉพาะ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา, 2559, หน้า 8-17)

มาตรา 8 กล่าวว่า การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

มาตรา 9 กล่าวว่า การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ 2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6) การมีส่วนร่วมของบุคลากร ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันทางสังคมอื่น ๆ

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 39 กล่าวว่า ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง

มาตรา 40 กล่าวว่า ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาและสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

มาตรา 56 (2) ให้บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การบริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่ สถานศึกษาและมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

มาตรา 57 กล่าวว่า ให้นำหน่วยงานทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ภูมิปัญญา ความรู้ ความชำนาญและภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

มาตรา 58 กล่าวว่า ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษาดังนี้ 2) ให้บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาโดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษาและมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ ปี 2562 ของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่าน การพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาวันที่ 30 เมษายน 2562 มีความแตกต่างจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมหลายประการ ทั้งในเรื่องของการกำหนดเป้าหมายของการศึกษา การกำหนดหน้าที่และสิทธิของผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตาม สมรรถนะทั้ง 7 ช่วงวัย เช่น การกำหนดหน้าที่และบทบาทของผู้ปกครอง การกำหนดให้เอกชนมีสิทธิในการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาทางเลือกและการศึกษาสำหรับผู้มีความต้องการจำเป็นพิเศษ บทบาทของกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งความชัดเจนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา ร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมีแนวคิดในการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ประชาชน ภาคประชาสังคมหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กลุ่มบุคคลเหล่านี้จะทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนช่วยเหลือ เสนอแนะ อุดหนุนหรือให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สรุปพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ คือ การกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่ การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของบุคลากร ครอบครัวยุทธศาสตร์ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันทางสังคมอื่น ๆ โดยการระดมทรัพยากร

ทางการศึกษาทั้งด้านบุคคล ทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน

ความหมายเกี่ยวกับประสิทธิภาพ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) ได้ให้ความหมายคำว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถที่ทำให้เกิดผลในการทำงาน

ดิน ปรัชญพฤทธิ (2547) ให้ความหมาย ประสิทธิภาพ คือ การสนับสนุนวิธีการบริหาร ที่จะให้ได้รับผลดีมากที่สุด โดยให้มีค่าใช้จ่ายสิ้นเปลืองน้อยที่สุด ลดค่าใช้จ่ายทางด้านวัสดุและบุคลากร และพยายามเพิ่มความแม่นยำ ความเร็ว และความราบเรียบของการบริหารให้มากขึ้น

ศิริวรรณ เสรีรัตน์, ปริญ ลักษณ์านนท์ และสมชาย หิรัญกิตติ (2538) ให้ความหมายคำว่า ประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ความสามารถในการผลิตผลลัพธ์ที่ต้องการด้วยการใช้พลังงาน เวลา เงิน วัสดุ หรือ ปัจจัยอื่น ๆ ต่ำสุด
  2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่นำเข้าไป (Inputs) กับผลลัพธ์ที่ออกมา (Outputs) เพื่อ สร้างให้เกิดต้นทุนสำหรับทรัพยากรที่ต่ำสุด
  3. การใช้ทรัพยากร (Resources) ให้เกิดการประหยัดหรือสิ้นเปลืองน้อยที่สุด
- วิทยากร เชียงกุล (2553) ได้ให้ความหมายคำว่า ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ผลงานของคณงานในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งใช้เป็นเครื่องวัดว่ามีการใช้ทรัพยากรขององค์กรอย่างเหมาะสมเพียงใด

พัฒนา ศิริโชติบัณฑิต (2559) ได้ให้ความหมาย ประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ การเปรียบเทียบการใช้ทรัพยากร หรือปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ด้วยเงื่อนไขเรื่องเวลา ความพยายาม และต้นทุนในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งบรรลุผลลัพธ์ที่ทำให้มีจำนวนน้อยที่สุด เช่น เวลาต่ำกว่า สูญเสียน้อยกว่า มีค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่า หรือลดสิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่า แต่ในภาพรวมแล้วความหมายของประสิทธิภาพมีความผันแปรตามวิธีการใช้ในการทำงานด้านต่าง ๆ หรือเรียกว่าเป็นการทำงานทุกอย่างตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง จึงทำให้ได้ผลผลิตหรือผลลัพธ์ที่ดีกว่า

Robbins and Coulter (2013) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ วัดจากทรัพยากรที่ใช้กับผลผลิตที่ได้ การดำเนินงานใด ๆ ที่สามารถก่อให้เกิดผลผลิตจำนวนมาก โดยใช้ทรัพยากรน้อย ถือว่า

การดำเนินงานนั้นมีประสิทธิภาพ ทรัพยากรอาจหมายถึง วัตถุดิบ พนักงาน ค่าใช้จ่าย เวลา ดังนั้น ประสิทธิภาพ หมายถึง การปฏิบัติหรือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ถูกต้อง เพื่อให้สูญเสียทรัพยากรน้อยที่สุด

ณัฐพันธุ์ เขจรนนท์ (2545) ได้ให้ความหมาย ประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ เป็นการวัดความสามารถในการดำเนินงานให้ถึงเป้าหมาย โดยใช้ทรัพยากร (Resources) และแรงพยายาม (Efforts) อย่างคุ้มค่า ซึ่งจะวัดด้วยอัตราส่วนของผลลัพธ์ (Outputs) ต่อปัจจัยนำเข้า (Inputs) ในการดำเนินงาน จำเป็นที่ต้องทำงานของตนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดสามารถผลิตสินค้า หรือบริการได้ตามที่ต้องการ โดยใช้ปัจจัยการผลิตให้น้อยที่สุด

Millet (1954 อ้างอิงใน ฐิติพร ธรรมโหร, 2557, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพ หมายถึง ผลการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ และได้รับผลกำไรจากการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาจากการให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน การให้บริการอย่างรวดเร็วทันเวลา การให้บริการอย่างเพียงพอ การให้บริการอย่างต่อเนื่อง และการให้บริการอย่างก้าวหน้า

สันสิทธิ์ ชวลิตธำรง (2546) ได้ให้ความหมาย ประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ การเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยนำเข้า (Inputs) กับผลผลิต (Outputs) ได้แก่ การสร้างผลผลิตในระดับที่สูงกว่าปัจจัยนำเข้า

ดังนั้น จึงสรุปความหมายของคำว่าประสิทธิภาพ คือ การปฏิบัติงานหรือกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ถูกต้องเกิดประโยชน์และสูญเสียทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ประหยัดลดค่าใช้จ่ายทางด้านวัตถุดิบและ บุคลากร และพยายามเพิ่มความแม่นยำ ความเร็วทันเวลา และความราบเรียบของการบริหารให้มากขึ้น

องค์ประกอบของประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมองค์ประกอบของประสิทธิภาพในการทำงานจากผู้วิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อทำการสรุปว่าองค์ประกอบใดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับงานวิจัย ดังต่อไปนี้

Peterson and Plowman (1953) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำงาน โดยมีการสรุปองค์ประกอบของประสิทธิภาพไว้ 4 ข้อ ดังนี้

1. คุณภาพของงาน (Quality) หมายถึง งานจะต้องมีคุณภาพสูง โดยผู้ผลิตและผู้ใช้จะต้องได้ประโยชน์ที่คุ้มค่าและมีความพึงพอใจผลการทำงานจะต้องมีความถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็ว และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าหรือผู้ที่มารับบริการ

2. ปริมาณงาน (Quantity) หมายถึง งานที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นไปตามเป้าหมายของหน่วยงานโดยผลงานที่ปฏิบัติได้นั้นจะต้องมีปริมาณงานที่เหมาะสมตามแผนงานที่ได้กำหนดหรือเป้าหมายที่บริษัทวางไว้และควรมีการกำหนดระยะเวลาหรือวางแผนบริหารเวลาเพื่อให้ได้ปริมาณงานตามเป้าหมายที่มีการกำหนดไว้โดยผลงานที่ออกมานั้นต้องสอดคล้องกับอัตรากำลังคนในหน่วยงานมีการสำรวจวัสดุอุปกรณ์ก่อนใช้ทุกครั้งและมีการเก็บวัสดุอุปกรณ์ไว้ในจำนวนที่เหมาะสม

3. เวลาที่ใช้ในงาน (Time) หมายถึง เวลาที่ต้องใช้ในการดำเนินงานจะต้องมีการกำหนดอย่างเหมาะสมตามลักษณะของงาน มีการพัฒนาเทคนิคการทำงานให้มีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้นผลงานเสร็จตามกำหนดเมื่อเทียบกับความยากง่ายของงาน ใช้เวลาในการปฏิบัติงานน้อยการส่งมอบตรงตามกำหนดและพนักงานทำงานถูกต้องรวดเร็ว

4. ค่าใช้จ่าย (Cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายของส่วนดำเนินงานทั้งหมดจะต้องมีความเหมาะสมกับงานโดยจะต้องลงทุนให้น้อยที่สุดและได้ผลกำไรมากที่สุด และประสิทธิภาพในด้านค่าใช้จ่ายหรือต้นทุน คือการใช้ทรัพยากรด้านบุคคลวัสดุเทคโนโลยีและการเงินที่มีอยู่อย่างประหยัดและคุ้มค่าที่สุด มีการวางแผนก่อนเริ่มงานเพื่อขจัดความซ้ำซ้อนในการลดต้นทุนของการผลิตนำความรู้จากการฝึกอบรมมาใช้ในงานโดยก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและให้ความร่วมมือในการประหยัดพลังงาน

อุทิสัน วีระศักดิ์การุณย์ (2556) ได้ให้แนวคิดใกล้เคียงกับ Harring Emerson โดยตัดทอนบางข้อตกลงและสรุปองค์ประกอบของประสิทธิภาพไว้ 4 ข้อ ดังนี้

1. คุณภาพของงาน (Quality) จะต้องมีคุณภาพสูงคือผู้ผลิตและผู้ใช้ประโยชน์คุ้มค่าและมีความพึงพอใจผลการดำเนินงานมีความถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็ว นอกจากนี้ผลงานที่มีคุณภาพ ควรก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและสร้างความพึงพอใจของลูกค้าหรือผู้มารับบริการ

2. ปริมาณงาน (Quantity) งานที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นไปตามความคาดหวังของหน่วยงานโดย ผลงานที่ปฏิบัติได้มีปริมาณที่เหมาะสมตามที่กำหนดในแผนงาน หรือเป้าหมายที่บริษัทได้วางไว้และ ควรมีการวางแผน บริหารเวลา เพื่อให้ได้ปริมาณงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

3. เวลา (Time) คือเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานจะต้องอยู่ในลักษณะที่ถูกต้องตามหลักการการ เหมาะสมกับงานและทันสมัยมีการพัฒนาเทคนิคการทำงานให้สะดวกรวดเร็ว

4. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Costs) ในการดำเนินงานทั้งหมดจะต้องเหมาะสมกับงาน และวิธีการคือจะต้องลงทุนน้อยและให้ได้ผลกำไรมากที่สุด ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่าย หรือต้นทุนการผลิต ได้แก่ การใช้ทรัพยากรด้านการเงิน คน วัสดุ เทคโนโลยี ที่มีอยู่อย่างประหยัดคุ่มค่าและเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด

ไพบูลย์ ตังใจ (2554) ชี้ให้เห็นว่าประสิทธิภาพในระบบราชการ หมายถึง การผลิตภาพและประสิทธิภาพโดยประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่วัดได้หลายมิติ ตามแต่วัตถุประสงค์ที่ต้องการพิจารณา คือ

1. ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนของการผลิต (Input) ได้แก่ การใช้ทรัพยากร การบริหาร คือ เงิน วัสดุ เทคโนโลยี ที่มีอยู่อย่างประหยัด คุ่มค่า และเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด

2. ประสิทธิภาพในมิติของกระบวนการการบริหาร (Process) ได้แก่ การทำงานที่ถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็ว และใช้เทคโนโลยีที่สะดวกกว่าเดิม

3. ประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ ได้แก่ การทำงานที่มีคุณภาพ เกิดประโยชน์ต่อ สังคม เกิดผลกำไร ท้นเวลา ผู้ปฏิบัติงานมีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงาน และบริหารเป็นที่น่าพอใจของลูกค้า หรือผู้มารับบริการ

อนันท์ งามสะอาด (2551 อ้างอิงใน ทวีศรีมชญา พิพัฒน์เพ็ญ, 2557, หน้า 12-14) ได้ให้ความหมายว่าประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึงกระบวนการดำเนินงาน ที่มีองค์ประกอบดังนี้

1. ประหยัด (Economy) ได้แก่ประหยัดต้นทุน (Cost) ประหยัดทรัพยากร (Resources)

2. เสร็จทันตามกำหนดเวลา (Speed) และประหยัดเวลา (Time)

3. คุณภาพ (Quality) ได้แก่กระบวนการตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า (Input) หรือวัตถุดิบ มีการคัดสรรอย่างดี กระบวนการผลิต (Process) มีการดำเนินงานอย่างดีและผลผลิต (Output) ที่ได้รับดี ดังนั้นในความหมายนี้การมีประสิทธิภาพจึงต้องพิจารณากระบวนการดำเนินงานว่า ประหยัด รวดเร็วและคุณภาพหรือมีกระบวนการดำเนินงานที่ดีหรือไม่

จิตติมา อัครธิตินพงศ์ (2556) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพในการทำงานในองค์กร เป็นหัวใจสำคัญในการนำองค์กรไปสู่การบรรลุผลความสำเร็จของการดำเนินงาน องค์กรจะมีผลผลิตเป็นที่น่าพอใจทั้งในด้านการผลิต การบริการ มีความเจริญก้าวหน้า และสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าและบุคลากรองค์กร ซึ่งองค์ประกอบการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานที่สำคัญ มีดังนี้

1. สิ่งแวดล้อมนอกองค์กร ได้แก่ ตลาดความต้องการของลูกค้า สภาพเศรษฐกิจของสังคมและประเทศ เช่น ภาวะเงินเฟ้อ สภาพคล่องทางการเงินการธนาคาร กำลังการซื้อของลูกค้า ความเปลี่ยนแปลงของสังคม

2. สิ่งแวดล้อมในองค์กร ได้แก่ นโยบาย วิสัยทัศน์ และปรัชญาขององค์กรที่กำหนดทิศทางการดำเนินงาน วัฒนธรรมองค์กร และการจัดบรรยากาศการทำงานที่ส่งเสริมการทำงานของบุคลากร

3. ปัจจัยขององค์กร ได้แก่ สภาพความพร้อมขององค์กรในด้านที่ดิน อาคารสถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ เงินทุน เทคโนโลยี และศักยภาพของบุคคล

สมพิศ สุขแสน (2556, สื่อออนไลน์) ได้กล่าวว่า การที่จะเกิดประสิทธิภาพการทำงานนั้นต้องมีองค์ประกอบ 2 ส่วนหลักคือ ผู้ที่ทำงานกับโครงสร้างการทำงาน สำหรับในเรื่องของคนทำงานจะต้องมีแนวคิดการปฏิบัติตัวในการทำงานและการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ดังนั้น คนทำงานที่มีประสิทธิภาพ ควรมีลักษณะดังนี้

1. ความฉับไว หมายถึง การใช้เวลาได้อย่างดีที่สุด รวดเร็ว ไม่ทำงานล่าช้า นั่นคือคนที่มีประสิทธิภาพ ควรทำงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา หรืองานบริการ ผู้รับบริการย่อมต้องการความรวดเร็ว ดังนั้นผู้ให้บริการจะต้องสร้างวัฒนธรรมการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จจุดเดียว (One Stop Service)

2. ความถูกต้องแม่นยำ หมายถึง การผิดพลาดในงานน้อย มีความแม่นยำในกฎระเบียบ ข้อมูล ตัวเลข หรือสถิติต่าง ๆ ไม่เผลอเผลอจนทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร

3. ความรู้ หมายถึง การมีองค์ความรู้ในงานดี รู้จักศึกษาหาความรู้ในเรื่องงานที่ทำอยู่ตลอดเวลา คนที่มีประสิทธิภาพควรแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา ทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเอง องค์กร ผู้อื่น อินเทอร์เน็ต เป็นต้น และสามารถนำความรู้นั้นมาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

4. ประสบการณ์ หมายถึง การรอบรู้ หรือรู้รอบด้าน จากการได้เห็น ได้สัมผัส ได้ลงมือปฏิบัติบ่อย ๆ มิใช่มีความรู้ด้านวิชาการแต่เพียง อย่างเดียว การเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานสูง จะทำงานผิดพลาดน้อย สมควรที่องค์กรจะต้องรักษาบุคคลเหล่านี้ ให้อยู่กับองค์กรให้นานที่สุด เพราะคนเหล่านี้จะทำให้องค์กรพัฒนาได้เร็ว

5. ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การคิดริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ มาใช้ในองค์กร เช่น คิดระบบการให้บริการที่ลดขั้นตอน การประเมินผลการปฏิบัติงานแบบใหม่ การบริหารงานแบบเชิงรุก เป็นต้น คนที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นคนที่ชอบคิด หรือ เก่งคิด หรือมองไปข้างหน้าตลอดเวลา ไม่ใช่คนที่ชอบทำงานตามคำสั่ง และจะต้องไม่ทำงานประจำวันเหมือนกับหุ่นยนต์

ทิพาวดี เมฆสวรรค์ (2538, หน้า2) ชี้ให้เห็นว่าประสิทธิภาพในระบบราชการ มีความหมายรวมถึงผลผลิตภาพ และประสิทธิภาพ โดยประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่วัดได้หลายมิติ ตามแต่วัตถุประสงค์ที่ต้องการพิจารณา คือ

1. ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนของการผลิต (input) ได้แก่ การใช้ทรัพยากรการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุ เทคโนโลยี ที่มีอย่างประหยัด คุ่มค่า และเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด

2. ประสิทธิภาพในมิติของกระบวนการการบริหาร (process) ได้แก่ การทำงาน ที่ถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็ว และใช้เทคโนโลยีที่สะดวกกว่าเดิม

3. ประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ ได้แก่ การทำงานที่มีคุณภาพ เกิดประโยชน์ต่อสังคม เกิดผลกำไร ทันทเวลา ผู้ปฏิบัติงานมีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงานและ บริการเป็นที่พอใจของลูกค้า หรือผู้มารับบริการ

WoodCock (1989) ได้กล่าวว่า ลักษณะของทีมการทำงานที่มีประสิทธิภาพไว้ 11 ด้าน ดังนี้

1. ความสมดุลในบทบาท (Balanced roles) คือ ในทีมการทำงานจะผสมผสานทักษะ ความรู้ความสามารถที่แตกต่างกันงานของบุคคลและใช้ความแตกต่างดำเนินบทบาทของแต่ละงาน ได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ที่แตกต่างกันไป

2. เป้าหมายที่ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (Clear objectives and agreed goals) คือ ทีมการทำงานมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน สอดคล้องกัน สมาชิกทุกคน ในทีมรับรู้และยอมรับเป้าหมายและวัตถุประสงค์

3. การเปิดเผยและเผชิญ (Openness and confrontation) คือ บรรยากาศในการทำงานเป็น ทีมเป็นไปอย่างเปิดเผย สมาชิกสามารถที่จะแสดงความรู้สึกความคิดเห็นของตน ต่อการทำงานได้ มีการสื่อสารโดยตรง หันหน้ามาร่วมกันแก้ไขปัญหา สร้างความเข้าใจกัน

4. การสนับสนุนและการไว้วางใจ (Support and trust) คือ สมาชิกทุกคนได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุนซึ่งกันและกันมีความจริงใจต่อกัน สามารถพูด ได้อย่างตรงไปตรงมา เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงาน พร้อมทั้งจะรับมือในการแก้ไขปัญหา

5. ความร่วมมือและขัดแย้ง (Co-operation and conflict) คือ สมาชิกในทีมให้ความร่วมมือกันทำงานพร้อมที่จะช่วยเหลือสนับสนุน ช่วยเสริมสร้างทักษะความรู้ความสามารถ ให้แก่กันรวมทั้งการสนับสนุนแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เอื้อประโยชน์ต่อการทำงาน มีการใช้ ความขัดแย้งในทางสร้างสรรค์เพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหา

6. วิธีการปฏิบัติงานชัดเจน (Sound procedures) คือ การทำงานของทีมที่มีการประชุมปรึกษาหารือและหาแนวทางปฏิบัติร่วมกันการตัดสินใจจะใช้ข้อมูลและความเห็นของสมาชิกทีมทุกคน

7. ภาวะผู้นำที่เหมาะสม (Appropriate leadership) การทำงานในทีมจะต้องมีผู้นำที่มีความสามารถและความเหมาะสมในสถานการณ์นั้น ๆ โดยสมาชิกทุกคนสามารถที่จะเป็นผู้นำทีมได้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์นั้น

8. ทบทวนการทำงานอย่างสม่ำเสมอ (Regular review) คือ การติดตามผลการปฏิบัติงานของทีมอย่างสม่ำเสมอว่ามีปัญหาใดที่จะต้องร่วมกันปรับปรุงแก้ไข

9. การพัฒนาบุคลากร (Individual development) คือ การพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของสมาชิกทีม ให้โอกาสสมาชิกได้ใช้ทักษะความรู้ความสามารถที่มีในการทำงานอย่างเต็มที่

10. สัมพันธภาพระหว่างกลุ่มที่ดี (Sound inter-group relations) คือ การทำงานที่มีสัมพันธภาพที่ดี มีการร่วมมือให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

11. การติดต่อสื่อสารที่ดี (Good communications) คือ การติดต่อสื่อสารในทีมเป็นไปอย่างถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสม สื่อสารกันทางตรง สมาชิกในทีมมีการสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารความคิดเห็น

Steers (n.d. อ้างอิงใน ฤทัยทิพย์ โพธิ์อ่อน, 2550) กล่าวไว้ว่าปัจจัยที่สำคัญของการปฏิบัติงานที่ดีของแต่ละบุคคลในองค์กรจะต้องประกอบไปด้วยความสามารถ ลักษณะเฉพาะตัว (Trait) และความสนใจของบุคคล ทั้ง 3 นี้รวมกันเป็นเครื่องกำหนดสมรรถนะ (Capacity) ของบุคคลในการทำงานเพื่อองค์กร ดังนั้นถ้าขาดปัจจัยตัวใดตัวหนึ่งไปก็ยากที่จะคาดหวังได้ว่าผลปฏิบัติงานของบุคคลจะอยู่ในระดับสูงไปได้

สมใจ ลักษณะ (2552) ได้กล่าวว่า ประสิทธิภาพในการทำงาน จำแนกออกได้เป็น 2 ระดับ คือ

1. ประสิทธิภาพส่วนบุคคล บุคคลที่มีประสิทธิภาพในการทำงาน คือ บุคคลที่ตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถ ใช้กลวิธีหรือเทคนิคในการสร้างผลงานได้มากเป็นผลงานที่มีคุณภาพ เป็นที่พึงพอใจในการทำงาน เป็นบุคคลที่จะเพิ่มพูนคุณภาพและปริมาณของผลงาน คิดค้นดัดแปลงแปรงวิธีการทำงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

2. ประสิทธิภาพขององค์กร หมายถึงการที่องค์กรสามารถดำเนินการต่าง ๆ ตามภารกิจ หน้าที่ขององค์กรโดยใช้ทรัพยากรปัจจัยต่าง ๆ รวมทั้งกำลังคนอย่างคุ้มค่าที่สุด มีการสูญเสียน้อยที่สุด มีลักษณะของการดำเนินงานไปสู่วัตถุประสงค์ได้ด้วยดี โดยประหยัด

ทั้งเวลา ทรัพยากร และบุคคลองค์กรมีระบบการบริหารจัดการที่เอื้อต่อผลผลิตและการบริการได้ตามเป้าหมาย องค์กรมีความสามารถประยุกต์ศาสตร์กลยุทธ์วิธีการเทคนิคและเทคโนโลยี อย่างฉลาดทำให้เกิดวิธีการทำงานอย่างเหมาะสม มีความราบรื่นในการดำเนินงาน มีอุปสรรคและความขัดแย้งน้อยที่สุด บุคลากรมีขวัญและกำลังใจที่ดีมีความสุขความพอใจในการทำงาน

สมยศ นาวิการ (2549 อ้างอิงใน กชพร พุทธจักร, 2553) ได้เสนอปัจจัย 7 ประการที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขององค์กร ดังนี้

1. กลยุทธ์ (Strategy) เกี่ยวกับการกำหนดเป็นภารกิจ การพิจารณาจุดแข็งและจุดอ่อนในองค์กร โอกาส และอุปสรรคภายนอกองค์กรเป็นแผนปฏิบัติการที่อธิบายถึงการจัดสรรทรัพยากรและกิจกรรมให้เหมาะสม ช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมายโดยเฉพาะการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

2. โครงสร้าง (Structure) โครงสร้างขององค์กรที่เหมาะสมจะช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ โดยการจัดแบ่งงานออกเป็นหมวดหมู่ มีการติดต่อประสานงานกัน กำหนดให้มีสายการบังคับบัญชา เพื่อควบคุมการทำงาน กำหนดมาตรฐาน มีความชัดเจน และลดความซ้ำซ้อนของการปฏิบัติงาน

3. ระบบ (System) ระบบขององค์กรจะทำให้บรรลุเป้าหมายต้องมีการจัดการอย่างเป็นระบบมีการเตรียมงานอย่างดี ไม่มีการสับสน วุ่นวายในการปฏิบัติงาน จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

4. แบบ (Style) เป็นแบบอย่างหรือวิธีปฏิบัติกิจกรรม หรืองานที่กำหนดขึ้นไว้อย่างมีแบบแผน เพื่อให้ทุกคนในองค์กรใช้เป็นหลักในการปฏิบัติ

5. บุคลากร (Staff) องค์กรต้องประกอบไปด้วยกลุ่มบุคคลที่เป็นสมาชิก โดยกำหนดหน้าที่ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ภายใต้โครงสร้างที่จัดตามกระบวนการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

6. ความสามารถ (Skill) เป็นคุณสมบัติหรือความถนัดของผู้ปฏิบัติงานซึ่งตรงตามงานที่ปฏิบัติอยู่ จะส่งผลให้งานมีประสิทธิภาพ ทั้งผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความสามารถหลากหลาย เช่น การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ มีการบริหารจัดการที่ดีและมีความสามารถในการปรับตัว

7. ค่านิยมร่วมของคนในองค์กร (Shared value) เป็นข้อกำหนดร่วมกันของคนในองค์กรเพื่อเป็นเครื่องกระตุ้น และโน้มน้าวให้บุคลากรเกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานและมีพฤติกรรมทางเดียวกัน

ประเวศน์ มหารัตน์สกุล (2542, หน้า 114-115) ได้กล่าวถึงการสร้างระบบบริหารที่มีประสิทธิภาพทั่วทั้งองค์การ ต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อย 7 ประการคือ

1. การจัดองค์กรที่มีความยืดหยุ่นสูงไม่ผูกยึดเป็นกรอบที่ตายตัวว่าองค์กรจะต้องเป็นแบบหนึ่งแบบใด
2. ในเบื้องต้นมีโครงสร้างตำแหน่งรับงานครบถ้วนสมบูรณ์และพร้อมที่จะขยายรับการเติบโตได้ตลอดเวลา
3. มีโครงสร้างเงินเดือนที่สอดคล้องกับโครงสร้างตำแหน่ง
4. มีระบบการประเมินผลงานโดยยึดเอาเป้าหมายเป็นเกณฑ์วัดความสำเร็จของการทำงาน
5. มีการประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
6. เสริมสร้างบรรยากาศการทำงานบนความหลากหลายของวัฒนธรรม
7. ผู้บริหารมีเหตุผลและคุณธรรมโดยเฉพาะการประเมินผลงานนั้นต้องมีความเป็นธรรม

อลิศรา ชูชาติ, นวรัตน์ สุวรรณพ่อง และวิไลวรรณ โภยแก้วพริ้ง (2538, หน้า 37) ได้กล่าวถึงการทำงานให้มีประสิทธิภาพนั้นไม่สามารถเกิดจากการทำงานของบุคคลเดียว แต่ต้องร่วมมือกันระหว่างบุคคล โดยมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะและภาวะความเป็นผู้นำที่เหมาะสม
2. ตำแหน่งสถานะของการเป็นสมาชิกกลุ่ม
3. ข้อผูกพันที่มีต่อทีม
4. มีบรรยากาศที่สร้างสรรค์
5. มีความมุ่งมั่นที่จะให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ
6. มีบทบาทของความร่วมมือที่ชัดเจน
7. มีวิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

วรารภรณ์ ค้อชากุล (2552) แบ่งตัวชี้วัดประสิทธิภาพในการทำงานไว้ 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านผลการปฏิบัติงาน หมายถึง ผลลัพธ์ของการปฏิบัติงานของ พนักงานที่ทำตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย เช่น ปริมาณงานที่ทำได้ ความเข้าใจใน งานที่ได้รับมอบหมาย ความเข้าใจคำสั่งที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย ความถูกต้องของงานที่ทำ และการประสานงานกัน รวมถึงความร่วมมือต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในหน่วยงานเดียวกันและต่างหน่วยงาน โดย ก่อให้เกิดประโยชน์และคุณค่าต่อหน่วยงานที่พนักงานสังกัดมากหรือน้อยกว่าที่ควรจะเป็น

2. ด้านต้นทุน หมายถึง มูลค่าของทรัพยากรทั้งหมดที่ใช้ในการผลิตหรือ การบริการ เรียกว่ามูลค่าของปัจจัยนำเข้า (Input Value) ของระบบต้นทุน ซึ่งอาจเป็นเงินสดหรือ ค่าใช้จ่ายในรูปแบบอื่นที่จ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการที่เป็นผลผลิตในทางธุรกิจ ต้นทุนถือเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจทางธุรกิจ เพราะต้นทุนคือค่าใช้จ่ายส่วนที่จ่ายไปเพื่อให้ได้ผลตอบแทน หรือรายได้กลับมา หากต้นทุนต่ำก็จะได้กำไรสูง

3. ด้านเวลา หมายถึง ระยะเวลาที่ใช้ในการทำงานตามปริมาณงานที่กำหนดให้แล้วเสร็จ กล่าวคือ ต้องใช้เวลาทำงานเท่าใดจึงจะทำงานในปริมาณที่กำหนดเสร็จ

จากรูรณ ธนาวณิช (2551) ได้กำหนดปัจจัยที่ใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. การประเมินผลลัพธ์ที่ได้ (Outcome-Oriented) ส่วนใหญ่วัดผลลัพธ์เป็นตัวเลข เช่น หน่วยที่ผลิตได้ ยอดขายรวม หรือรายได้ที่เกิดขึ้น ส่วนงานบริการ อาจต้องใช้ดุลพินิจในการพิจารณาผลลัพธ์ที่ได้ การประเมินผลลัพธ์ที่ได้ แบ่งออกได้ดังนี้

1.1 ปริมาณงาน โดยการเปรียบเทียบกับงานที่ทำสำเร็จกับงานที่คาดหวังไว้ รวมถึงการ พิจารณาเรื่องสภาพแวดล้อมที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของพนักงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อปริมาณงาน ที่ทำได้ ไม่ว่าจะเป็นอย่างไปในทางบวกหรือลบก็ตาม

1.2 คุณภาพ โดยการเปรียบเทียบคุณภาพของงานที่ทำได้กับคุณภาพของงานที่คาดหวัง รวมถึงพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกับปริมาณ เช่น พนักงานบางคน อาจใช้เวลามากเกินไป ในการพยายามที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์แบบซึ่งจะทำให้ปริมาณผลผลิตได้น้อยกว่ามาตรฐาน ส่วน พนักงานคนอื่นที่พยายามจะทำให้ได้ตามมาตรฐาน ด้านปริมาณอาจจะปล่อยให้คุณภาพลดต่ำลงได้

1.3 การตรงเวลา โดยการเปรียบเทียบระยะเวลาที่ทำงานเสร็จกับระยะเวลาที่กำหนด รวมถึงพิจารณาเรื่องความล่าช้าที่เกิดขึ้นเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของ พนักงานหรือความล่าช้าที่เกิดจากการวางแผนและการบริหารที่ไม่มีประสิทธิภาพ

2. การประเมินพฤติกรรม (Behavior-Oriented) ถึงแม้ว่าจะไม่สามารถวัดเรื่องพฤติกรรมได้อย่างชัดเจนเหมือนกับผลงานที่ได้รับ แต่ปัจจัยด้านพฤติกรรมเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจาก ช่วยในการวางแผนการพัฒนาอาชีพของพนักงานแต่ละคน การวางแผนการปรับปรุง การปฏิบัติงานใน ปัจจุบัน และการวางแผนเพื่อความก้าวหน้าในอนาคตของพนักงาน ซึ่งผู้บังคับบัญชาต้องประเมินโดย การพิจารณาที่ระบียบวิธีการปฏิบัติงาน วิธีการทำงาน รวมถึงนิสัยในการทำงานของพนักงานด้วย

สมพิศ สุขแมน (ม.ป.ป., สื่อออนไลน์) ได้กล่าวว่า การที่เราจะพิจารณาถึงคนที่มีประสิทธิภาพนั้นเราควรพิจารณาจากประเด็นต่อไปนี้

1. ความฉับไว เป็นการใช้เวลาได้อย่างดีที่สุด รวดเร็ว ไม่ทำงานล่าช้า แบบเช้าชามเย็นชาม นั่นคือคนที่มีประสิทธิภาพถ้านายมอบหมายงานให้ทำภายในเวลา 10 นาที ก็ควรทำให้เสร็จตามกำหนด ไม่ควรใช้เวลาถึงครึ่งชั่วโมง หรืองานบริการ ผู้รับบริการย่อมต้องการความรวดเร็ว ดังนั้นผู้ให้บริการจะต้องสร้างวัฒนธรรมการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จจุดเดียว (One Stop Service)

2. ความถูกต้องแม่นยำ เป็นการผิดพลาดในงานน้อย ตลอดจนมีความแม่นยำในกฎระเบียบ ข้อมูล ตัวเลข หรือสถิติต่าง ๆ ตลอดจนไม่ควรประมาทเลินเล่อจนทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร และต้องตรวจทานงานก่อนเสนอผู้บริหารเสมอ

3. ความรู้ คือองค์ความรู้ในงานดี รู้จักศึกษาหาความรู้ในเรื่องงานที่กำลังทำอยู่ตลอดเวลา แต่คนที่มีประสิทธิภาพจะเป็นผู้ที่แสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา ทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากองค์กร เรียนรู้จากผู้อื่น เรียนรู้จากอินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยเรียนรู้ให้ “รู้จริง และรู้แจ้ง” และนำความรู้นั้นมาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

4. ประสบการณ์ เป็นการรอบรู้ หรือรู้รอบด้าน จากการการได้เห็น ได้สัมผัส ได้ลงมือปฏิบัติบ่อย ๆ มิใช่มีความรู้ด้านวิชาการแต่เพียงอย่างเดียว เช่น เป็นช่างซ่อมเครื่องยนต์มานานเป็นครูอาจารย์ที่สอนนักศึกษามานาน หรือเป็นเจ้าหน้าที่ธุรการมานาน บุคคลเหล่านี้เราอาจเรียกว่า “ผู้มีชั่วโมงบินสูงในการทำงาน” เพราะคนเหล่านี้ถือว่าเป็นผู้มีประสบการณ์สูง จะทำงานผิดพลาดน้อย สมควรที่องค์กรจะต้องธำรงรักษาบุคคลเหล่านี้ให้อยู่ในองค์กรนานที่สุดเพราะคนเหล่านี้จะทำให้องค์กรพัฒนาได้เร็ว

5. ความคิดสร้างสรรค์ เป็นการคิดริเริ่ม สิ่งใหม่ ๆ มุมมองแปลกใหม่เรียกว่า นวัตกรรม (Innovation) มาใช้ในองค์กร เช่น คิดระบบการให้บริการใหม่ ๆ ที่ลดขั้นตอน คิดระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานแบบใหม่ คิดวิธีการบริหารงานแบบเชิงรุก คิดปรับปรุงอาคารสถานที่แบบเอเนกประสงค์ เป็นต้น

ประสงค์ ตระกูลแสงเงิน (2550) ได้กล่าวว่า เทคนิคการประเมินผลการทำงาน ของพนักงานบุคคล แบ่งได้ 7 ด้าน ดังนี้คือ

1. ปริมาณงาน (Quantity of Work) คือการกำหนดความมากน้อยเกี่ยวกับจำนวน เป็นมาตรฐานในการมอบหมายงานให้การทำงานแก่พนักงานเป็นรายบุคคล โดยมีตัวชี้วัด ปริมาณงานที่ประสบผลสำเร็จตลอดระยะเวลาที่แน่นอนได้ อาจวัดผลสำเร็จเกี่ยวกับงาน

ตรงเวลา ความมีประสิทธิภาพต่าง ๆ การตรวจสอบผลงานเกี่ยวกับพนักงาน จะช่วยให้ผู้บังคับบัญชาทราบว่าเขาบรรลุวัตถุประสงค์ได้ดีเพียงใด

2. คุณภาพงาน (Quality of Work) เป็นคุณภาพเกี่ยวกับผลงาน กล่าวคือ มีความถูกต้อง ความครบถ้วน ประณีต ทันเวลาและเป็นที่พึงพอใจจากผลงานที่สำเร็จจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

3. ความรู้เกี่ยวกับงาน (Job Knowledge) คือผู้ทำงานมีความรู้ ความเข้าใจชัดเจนในคู่มือวิธีปฏิบัติงาน รวมถึงการนำทักษะ และเทคนิคต่าง ๆ ที่จำเป็นมาประยุกต์ใช้กับงานเกี่ยวกับตนเองและงานที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

4. คุณภาพเกี่ยวกับลักษณะส่วนตัว (Quality of Personal) คือพฤติกรรมเกี่ยวกับบุคคลที่แสดงออกทางบุคลิกภาพการแต่งกาย กิริยาท่าทาง การใช้วาจาที่เหมาะสม การให้ความช่วยเหลืองานสังคม และความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงานทั้งต่อตนเอง ต่อเพื่อนร่วมงาน และต่อองค์กร

5. ความร่วมมือกับผู้อื่น (Cooperativeness) คือการที่ผู้ทำงานมีความสามารถและเต็มใจทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานให้ความช่วยเหลือระหว่างกัน มีความสนิทสนมกับเพื่อนร่วมงาน มีความสามัคคีทั้งกับผู้บังคับบัญชาและลูกน้อง เพื่อการมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน

6. มีความน่าไว้วางใจ (Dependability) คือการที่ผู้ทำงานมีความน่าไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาและเกี่ยวกับองค์กร โดยมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ละเอียดถี่ถ้วน ความแม่นยำ ไว้วางใจได้ในเรื่องเวลา และเรื่องอื่น ๆ

7. มีความคิดริเริ่ม (Creativity) คือการที่ผู้ทำงานมีความกระตือรือร้นในการใฝ่หาความรู้ทั้งในงานที่ทำอยู่ และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง กล้าที่จะเริ่มต้นงานได้ด้วยตนเอง และไม่กลัวที่จะดำเนินการด้วยตนเองคนเดียว แก้ไขปัญหาด้วยเหตุและผล

จากผลการรวบรวมเกี่ยวกับองค์ประกอบของประสิทธิภาพดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อสรุปเป็นตัวแปรในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในการส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ดังแสดงในตาราง

ตาราง 2 แสดงผลการสังเคราะห์ตัวแปรประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ	รูป
1. ด้านคุณภาพของงาน	✓
2. ด้านปริมาณงาน	✓
3. ด้านเวลาที่ใช้นื่องาน	✓
4. ด้านวิธีการ	✓
5. ด้านค่าใช้จ่าย	✓
6. ความรู้เกี่ยวกับงาน	✓
7. สิ่งแวดล้อมนอกองค์กร	✓
8. สิ่งแวดล้อมในองค์กร	✓
9. ปัจจัยขององค์กร	✓
10. ประสิทธิภาพ	✓
11. ความคิดสร้างสรรค์	✓
12. ความสมดุลในบทบาท	✓
13. เป้าหมายที่ชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	✓
14. การเปิดเผยและเผชิญ	✓
Peterson and Iowman (1953)	✓
อุทัยสินธุ์ สุระศักดิ์การุญชัย (2556)	✓
ไพรัชชัย ตั้งใจ (2554)	✓
อนุทิน งามสะอาด (2551)	✓
จุติมา อัครวิฑูว์ (2556)	✓
สมพิศ สุขเกษม (2556)	✓
ทิพชาติ เมฆสุวรรณ (2538)	✓
Woodcock (1989)	✓
Steers and Porter (1991)	✓
สมใจ สุขเกษม (2552)	✓
สมยศ นววิภากร (2549)	✓
ประเวศน์ นพรัตน์ (2542)	✓
อภิศรา ขี้อาศิตและคณะ (2538)	✓
วารสาร คอชก (2552)	✓
วารสาร คอชก (2551)	✓
ธงชัย สุนทรวิชัย (2550)	✓
สมพิศ สุขเกษม (ม.ป.ป.)	✓
ประจักษ์ ตรีเกษม (2550)	✓

ตาราง 2 (ต่อ)

ประสิทธิผลการบริหาร จัดการโครงการ	รูป
15. การสนับสนุนและการ ไว้วางใจ	✓ 2
16. ความร่วมมือและขัดแย้ง	✓ 2
17. วิธีการปฏิบัติงานชัดเจน	✓ 1
18. ภาวะผู้นำที่เหมาะสม	✓ 1
19. ทบพจนกรทำงานอย่าง สม่ำเสมอ	✓ 1
20. การพัฒนาบุคลากร	✓ 1
21. สัมพันธภาพระหว่างกลุ่ม ที่ดี	✓ 1
22. การติดต่อสื่อสารที่ดี	✓ 1
23. ความสามารถ	✓ 1
24. ลักษณะเฉพาะตัว	✓ 3
25. ความสนใจของบุคคล	✓ 1
26. ประสิทธิภาพส่วนบุคคล	✓ 1
27. ประสิทธิภาพขององค์กร	✓ 1

Peterson and Iowman (1953)
 อู่พิสน บุระศักตุการุณย (2556)
 ไพบุตย ตุงไจ (2554)
 อมนท งามสะอาด (2551)
 จุตติมา อัครติพิวงศ (2556)
 สมพิศ ตุงแสม (2556)
 ทิวาตุ เสมษวรสศ (2538)
 Woodcock (1989)
 Steers and Porter (1991)
 สมไจ สุกษณะ (2552)
 สมยศ พววิการ (2549)
 ประเวศน พววิการ (2542)
 อธิศรา ขูชาติแสมษณะ (2538)
 วารารณ คอชากู (2552)
 วารววระณ คพววิพิช (2551)
 ธงชัย สุมติวงศ (2550)
 สมพิศ ตุงแสม (ม.ป.ป.)
 ประจงศ ตุงกุงแสมงู (2550)

ตาราง 2 (ต่อ)

ประสิทธิผลการบริหาร จัดการโครงการ	สรุป
28. กลยุทธ์	1
29. โครงสร้าง	1
30. ระบบ	1
31. แบบ	1
32. บุคลากร	1
33. ความสามารถ	1
34. ค่านิยมร่วมของตนในองค์กร	1
35. การจัดการที่มีความ ยืดหยุ่นสูง	1
36. มีโครงสร้างตำแหน่ง	1
37. มีโครงสร้างเงินเดือน	1
38. มีระบบการประเมินผล	1
39. มีการประยุกต์ใช้ระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศ	1
40. เติบโตสร้างบรรยากาศการ ทำงาน	2
Peterson and Iowman (1953)	✓
อุทิสัน บุระศุกุลทรัพย์ (2556)	✓
ไพรัชชัย ตั้งใจ (2554)	✓
อานนท์ งามสะอาด (2551)	✓
จุติมา อัครศิริพิวงค์ (2556)	✓
สมพิศ สุขเกษม (2556)	✓
พิพาศน์ เมฆสุวรรณ (2538)	✓
Woodcock (1989)	✓
Steers and Porter (1991)	✓
สมใจ สุขเกษม (2552)	✓
สมยศ นววิภากร (2549)	✓
ประเวศน์ มหารัตน์ภักดิ์ (2542)	✓
อสิศรา ชูชาติและคณะ (2538)	✓
วารสารคนคอกุ้ง (2552)	✓
วารสารเศรษฐศาสตร์ (2551)	✓
ธงชัย สิมศิริวงษ์ (2550)	✓
สมพิศ สุขเกษม (ม.ป.ป.)	✓
ประจักษ์ ตรีเกษมและสิงห์ (2550)	✓

ตาราง 2 (ต่อ)

ประสิทธิผลการบริหาร จัดการโครงการ	สรุป
41. ผู้บริหารมีเหตุผลและ	1
คุณธรรม	
42. ลักษณะและภาวะความ	1
เป็นผู้ว่าที่เหมาะสม	
43. ดำรงสถานะของการเป็น	1
สมาชิกกลุ่ม	
44. ขอบเขตพื้นที่ติดต่อที่	1
45. มีความมุ่งมั่นที่จะให้การ	2
ดำเนินงานประสบความสำเร็จ	2
46. มีบทบาทของความ	
ร่วมมือชัดเจน	1
47. มีวิธีการทำงานที่มี	
ประสิทธิภาพ	
Peterson and Iowman (1953)	✓
อุทิสัน บุระศรีกุลการุญ (2556)	✓
ไพรัชย์ ตั้งใจ (2554)	✓
อำนวยการงานสะอาด (2551)	✓
จุติมา อัครศิริพิวงศ (2556)	✓
สมพิศ สุขเกษม (2556)	✓
พิพาศน์ เมฆสุวรรณ (2538)	✓
Woodcock (1989)	✓
Steers and Porter (1991)	✓
สมใจ สุขเกษม (2552)	✓
สมยศ นววิภา (2549)	✓
ประเวศน์ นพรัตน์ (2542)	✓
อสิลา ฐิตาดีและคณะ (2538)	✓
วารสาร คอช่า (2552)	✓
วารสาร คอช่า (2551)	✓
ธงชัย สุนทรวิชัย (2550)	✓
สมพิศ สุขเกษม (ม.ป.ป.)	✓
ประจักษ์ ตรีเกษมและคณะ (2550)	✓

จากตาราง 2 ผู้วิจัยได้ทำการสรุปองค์ประกอบของประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ พบว่า องค์ประกอบที่มีผู้นำมาศึกษามากที่สุดคือ ด้านคุณภาพของงาน ด้านปริมาณงาน ด้านเวลาที่ใช้ในงาน ด้านค่าใช้จ่ายและด้านความรู้เกี่ยวกับงาน สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบดังกล่าวมาเป็นตัวแปรที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในการส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัย การศึกษา มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสาร หนังสือ บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของประสิทธิภาพในการทำงานทั้ง 5 ด้านที่กล่าวมาข้างต้น คือ 1) ด้านคุณภาพของงาน 2) ด้านปริมาณงาน 3) ด้านเวลาที่ใช้ในงาน 4) ด้านค่าใช้จ่าย 5) ด้านความรู้เกี่ยวกับงาน ซึ่งมีนักวิชาการ นักวิจัยได้เสนอแนวคิดและความหมายของแต่ละองค์ประกอบไว้ โดยมีรายละเอียดเนื้อหา ดังนี้

ด้านคุณภาพของงาน

Peterson and Plowman (1953) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพด้านคุณภาพของงาน (Quality) หมายถึง งานจะต้องมีคุณภาพสูง โดยผู้ผลิตและผู้ใช้จะต้องได้ประโยชน์ที่คุ้มค่า และมีความพึงพอใจผลการดำเนินงานจะต้องมีความถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็ว และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าหรือผู้ที่มารับบริการ

อุทิสัน วีระศักดิ์การุณย์ (2556) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพด้านคุณภาพของงาน หมายถึง คุณภาพของงาน (Quality) จะต้องมีความสูงคือผู้ผลิตและผู้ใช้ประโยชน์คุ้มค่า และมีความพึงพอใจผลการดำเนินงานมีความถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็ว นอกจากนี้ผลงานที่มีคุณภาพ ควรก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและสร้างความพึงพอใจของลูกค้าหรือผู้มารับบริการ

ไพบุลย์ ตั้งใจ (2554) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพด้านคุณภาพของงาน หมายถึง ประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ ได้แก่ การทำงานที่มีคุณภาพเกิดประโยชน์ต่อสังคม เกิดผลกำไร ทันเวลา ผู้ปฏิบัติงานมีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงานและบริหารเป็นที่น่าพอใจของลูกค้า หรือผู้มารับบริการ

อนันท์ งามสะอาด (2551) ได้ให้ความหมายคุณภาพ (Quality) ได้แก่ กระบวนการ ตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า (Input) หรือวัตถุดิบ มีการคัดสรรอย่างดี กระบวนการผลิต (Process) มีการดำเนินงานอย่างดีและผลผลิต (Output) ที่ได้รับดี ดังนั้นในความหมายนี้การมีประสิทธิภาพจึงต้องพิจารณากระบวนการดำเนินงานว่า ประหยัด รวดเร็วและคุณภาพหรือมีกระบวนการดำเนินงานที่ดีหรือไม่

จิตติมา อัครฉติพิงศ์ (2556) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพในการทำงาน ด้านคุณภาพของงาน หมายถึง การปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถเป็นผลงานที่มีคุณภาพ เป็นที่น่าพอใจใช้ทรัพยากรโดยไม่สิ้นเปลือง

สมพิศ สุขแสน (2556, สื่อออนไลน์) ได้กล่าวว่า คนทำงานที่มีประสิทธิภาพควรมี ความถูกต้องแม่นยำ หมายถึง การผิดพลาดในงานน้อย มีความแม่นยำในกฎระเบียบ ข้อมูล ตัวเลข หรือสถิติต่าง ๆ ไม่เลินเล่อจนทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร

ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์ (2538, หน้า 2) ซึ่งให้เห็นว่าประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและ ผลลัพธ์ ได้แก่ การทำงานที่มีคุณภาพเกิด ประโยชน์ต่อสังคม เกิดผลกำไร ทันทเวลา ผู้ปฏิบัติงานมีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงานและ บริการเป็นที่พอใจของลูกค้า หรือผู้มารับบริการ

วรารณณ์ ค้อชากุล (2552) ได้ให้ความหมาย ด้านผลการปฏิบัติงาน หมายถึง ผลลัพธ์ของการปฏิบัติงานของ พนักงานที่ทำตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย เช่น ปริมาณงานที่ทำได้ ความเข้าใจใน งานที่ได้รับมอบหมาย ความเข้าใจคำสั่งที่ผู้บังคับบัญชา มอบหมาย ความถูกต้องของงานที่ทำและการประสานงานกัน รวมถึงความร่วมมือต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในหน่วยงานเดียวกันและต่างหน่วยงานโดย ก่อให้เกิดประโยชน์และคุณค่า ต่อหน่วยงานที่พนักงานสังกัดมากหรือน้อยกว่าที่ควรจะเป็น

จารุวรรณ ธนาวณิช (2551) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพในการทำงาน ด้านคุณภาพ โดยการเปรียบเทียบคุณภาพของงานที่ทำได้กับคุณภาพของงานที่คาดหวัง รวมถึงพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกับปริมาณ เช่น พนักงานบางคนอาจใช้เวลา มากเกินไป ในการพยายามที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์แบบซึ่งจะทำให้ปริมาณผลผลิต ได้น้อยกว่ามาตรฐาน ส่วน พนักงานคนอื่นที่พยายามจะทำให้ได้ตามมาตรฐานด้านปริมาณ อาจจะทำให้คุณภาพลดต่ำลงได้

ธงชัย สันติวงษ์ (2550) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพด้านคุณภาพของงาน หมายถึง คุณภาพงาน (Quality of Work) คือความมีคุณภาพเกี่ยวกับผลงาน กล่าวคือ มีความถูกต้อง ครบถ้วนเป็นที่พึงพอใจจากผลงานที่สำเร็จจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

สมพิศ สุขแสน (ม.ป.ป., สื่อออนไลน์) ได้กล่าวว่า การที่เราจะพิจารณาถึงคนที่มี ประสิทธิภาพนั้นเราควรพิจารณาจาก ความถูกต้องแม่นยำ หมายถึง เป็นการผิดพลาดใน งานน้อย ตลอดจนมีความแม่นยำในกฎระเบียบ ข้อมูล ตัวเลข หรือสถิติต่าง ๆ ตลอดจนไม่ควร ประมาทเลินเล่อจนทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร และต้องตรวจทานงานก่อนเสนอ ผู้บริหารเสมอ

ประสงค์ กระจกแสงเงิน (2550) ได้กล่าวว่า เทคนิคการประเมินผลการทำงานของพนักงานบุคคล คือ คุณภาพงาน (Quality of Work) เป็นคุณภาพเกี่ยวกับผลงาน กล่าวคือ มีความถูกต้อง ความครบถ้วน ประณีต ทันเวลาและเป็นที่พึงพอใจจากผลงานที่สำเร็จจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการด้านคุณภาพของงาน จึงหมายถึง การบริหารจัดการโครงการให้มีประสิทธิภาพ โดยโครงการที่ออกมาจะต้องมีคุณภาพสูงผู้ผลิต และผู้ใช้จะต้องได้รับประโยชน์ที่คุ้มค่าและมีความพึงพอใจ เกิดผลกำไร ผลการจัดทำโครงการจะต้องมีความถูกต้อง รวดเร็วทันเวลา ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร และต่อสังคม

ด้านปริมาณงาน

Peterson and Plowman (1953) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพด้านปริมาณงาน (Quantity) หมายถึง ผลงานที่ปฏิบัติได้นั้นจะต้องมีปริมาณงานที่เหมาะสมตามแผนงานที่ได้กำหนดหรือเป้าหมายที่บริษัทวางไว้และควรมีการกำหนดระยะเวลาหรือวางแผนบริหารเวลา เพื่อให้ได้ปริมาณงานตามเป้าหมายที่มีการกำหนดไว้ โดยผลงานที่ออกมานั้นต้องสอดคล้อง อัตรากำลังคนในหน่วยงานมีการสำรวจวัสดุอุปกรณ์ก่อนใช้ทุกครั้งและมีการเก็บวัสดุอุปกรณ์ไว้ในจำนวนที่เหมาะสม

อุทสัน วีระศักดิ์การุณย์ (2556) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพในการทำงาน ด้านปริมาณงาน (Quantity) งานที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นไปตามผลการทำงานมีความถูกต้องโดย ผลงานที่ปฏิบัติได้มีปริมาณที่เหมาะสมตามที่กำหนดในแผนงาน หรือเป้าหมายที่บริษัทได้วางไว้ และ ควรมีการวางแผน บริหารเวลา เพื่อให้ได้ปริมาณงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ไพบุลย์ ตั้งใจ (2554) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพในการทำงาน ด้านปริมาณงาน หมายถึง ประสิทธิภาพในมิติของกระบวนการการบริหาร (Process) ได้แก่ การทำงานที่ถูกต้อง ได้มาตรฐาน รวดเร็ว และใช้เทคโนโลยีที่สะดวกกว่าเดิม

ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์ (2538, หน้า 2) ซึ่งให้เห็นว่าประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ ได้แก่ การทำงานที่มีคุณภาพเกิดประโยชน์ต่อสังคม เกิดผลกำไรทันเวลา ผู้ปฏิบัติงานมีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงานและ บริการเป็นที่พอใจของลูกค้าหรือผู้มารับบริการ

จารุวรรณ ธนาวณิช (2551) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพในการทำงานด้านปริมาณงานโดยการเปรียบเทียบกับงานที่ทำสำเร็จกับงานที่คาดหวังไว้ รวมถึงการพิจารณาเรื่อง สภาพแวดล้อมที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของพนักงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อปริมาณงานที่ทำได้ ไม่ว่าจะไปในทางบวกหรือลบก็ตาม

ธงชัย สันติวงษ์ (2550) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพการทำงานด้านปริมาณงาน (Quantity of Work) เป็นการกำหนดความมากน้อยเป็นมาตรฐานของการมอบหมายงานให้กับพนักงานรายบุคคล โดยมีตัวชี้วัดปริมาณงานที่ประสบผลสำเร็จตลอดระยะเวลาที่กำหนดไว้ อาจวัดจากผลสำเร็จกับงานที่ตรงเวลา ประสิทธิภาพผลต่าง ๆ การตรวจสอบผลงานที่เกี่ยวกับพนักงานช่วยให้ผู้บังคับบัญชาทราบว่าพนักงานบรรลุวัตถุประสงค์ได้ดีเพียงใด

ประสงค์ ตระกูลแสงเงิน (2550) ได้กล่าวว่า เทคนิคการประเมินผลการทำงานของพนักงานบุคคล คือ ปริมาณงาน (Quantity of Work) คือการกำหนดความมากน้อยเกี่ยวกับจำนวน เป็นมาตรฐานในการมอบหมายงานให้การทำงานแก่พนักงานเป็นรายบุคคล โดยมีตัวชี้วัดปริมาณงานที่ประสบผลสำเร็จตลอดระยะเวลาที่แน่นอนได้ อาจวัดผลสำเร็จเกี่ยวกับงานตรงเวลา ความมีประสิทธิภาพผลต่าง ๆ การตรวจสอบผลงานเกี่ยวกับพนักงานจะช่วยให้ผู้บังคับบัญชาทราบว่าเขาบรรลุวัตถุประสงค์ได้ดีเพียงใด

ดังนั้น ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโครงการ ด้านปริมาณงาน จึงหมายถึง ผลการดำเนินโครงการที่จะต้องมีความเหมาะสมตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้หรือเป้าหมายที่องค์กรวางไว้ มีการกำหนดระยะเวลาหรือวางแผนบริหารเวลาเพื่อให้ได้ปริมาณงานตามเป้าหมายที่มีการกำหนดไว้มีการกำหนดความมากน้อยให้เป็นมาตรฐานของการมอบหมายงานให้กับบุคลากรรายบุคคล และมีตัวชี้วัดปริมาณงานที่ประสบผลสำเร็จตลอดระยะเวลาที่กำหนดไว้

ด้านเวลาที่ใช้ในงาน

Peterson and Plowman (1953) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพในการทำงานด้านเวลาที่ใช้ในงาน (Time) หมายถึง เวลาที่ต้องใช้ในการดำเนินงานจะต้องมีการกำหนดอย่างเหมาะสมตามลักษณะของงาน มีการพัฒนาเทคนิคการทำงานให้มีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้นผลงานเสร็จตามกำหนดเมื่อเทียบกับความยากง่ายของงาน ใช้เวลาในการปฏิบัติงานน้อยการส่งมอบตรงตามกำหนดและพนักงานทำงานถูกต้องรวดเร็ว

อุทิสัน วีระศักดิ์การุณย์ (2556) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพในการทำงานด้านเวลาที่ใช้ในงาน หมายถึง เวลา (Time) คือ เวลาที่ใช้ในการดำเนินงานจะต้องอยู่ในลักษณะที่ถูกต้องตามหลักการเหมาะสมกับงานและทันสมัยมีการพัฒนาเทคนิคการทำงานให้สะดวกรวดเร็ว

ไพบุลย์ ตั้งใจ (2554) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพในการทำงานด้านเวลาที่ใช้ในงาน หมายถึง การทำงานที่มีคุณภาพเกิดประโยชน์ต่อ สังคม เกิดผลกำไร ท้นเวลา

ผู้ปฏิบัติงานมีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงานและบริหารเป็นที่น่าพอใจของลูกค้า หรือผู้มารับบริการ

อนันท์ งามสะอาด (2551 อ้างอิงใน ทิรัจฉินญา พิพัฒน์เพ็ญ, 2557, หน้า 12-14) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพในการทำงานด้านเวลาที่ใช้ในงาน หมายถึง 1) ประหยัด (Economy) ได้แก่ ประหยัดต้นทุน (Cost) ประหยัดทรัพยากร (Resources) 2) เสร็จทันตามกำหนดเวลา (Speed) และประหยัดเวลา (Time)

สมพิศ สุขแสน (2556, สื่อออนไลน์) ได้ให้ความหมายการที่จะเกิดประสิทธิภาพการทำงานความฉับไว หมายถึง การใช้เวลาได้อย่างดีที่สุด รวดเร็ว ไม่ทำงานล่าช้า นั่นคือคนที่มีประสิทธิภาพ ควรทำงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา หรืองานบริการ ผู้รับบริการย่อมต้องการความรวดเร็ว ดังนั้นผู้ให้บริการจะต้องสร้างวัฒนธรรมการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จจุดเดียว (One Stop Service)

ทิพาวดี เมฆสุวรรณ (2538, หน้า 2) ซึ่งให้เห็นว่าประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ ได้แก่ ประสิทธิภาพในมิติของกระบวนการการบริหาร (process) ได้แก่ การทำงานที่ถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็ว และใช้เทคโนโลยีที่สะดวกกว่าเดิม

วารภรณ์ ค้อชากุล (2552) ได้ให้ความหมายด้านเวลา หมายถึง ระยะเวลาที่ใช้ในการทำงานตามปริมาณงานที่กำหนดให้แล้วเสร็จ กล่าวคือ ต้องใช้เวลาทำงานเท่าใดจึงจะทำงานในปริมาณที่กำหนดเสร็จ

จารุวรรณ ธนาวณิช (2551) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพในการทำงานด้านเวลาที่ใช้ในงาน โดยการเปรียบเทียบระยะเวลาที่ทำงานเสร็จกับระยะเวลาที่กำหนด รวมถึงพิจารณาเรื่องความล่าช้าที่เกิดขึ้นเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของพนักงานหรือความล่าช้าที่เกิดจากการวางแผนและการบริหารที่ไม่มีประสิทธิภาพ

สมพิศ สุขแสน (ม.ป.ป., สื่อออนไลน์) ได้กล่าวว่า การที่เราจะพิจารณาถึงคนที่มีประสิทธิภาพนั้นเราควรจะพิจารณาจาก ความฉับไว หมายถึง เป็นการใช้เวลาได้อย่างดีที่สุด รวดเร็ว ไม่ทำงานล่าช้า แบบเช้าชามเย็นชาม นั่นคือคนที่มีประสิทธิภาพถ้านายมอบหมายงานให้ทำภายในเวลา 10 นาที ก็ควรทำให้เสร็จตามกำหนด ไม่ควรใช้เวลาถึงครึ่งชั่วโมง หรืองานบริการ ผู้รับบริการย่อมต้องการความรวดเร็ว ดังนั้นผู้ให้บริการจะต้องสร้างวัฒนธรรมการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จจุดเดียว (One Stop Service)

ดังนั้น ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโครงการด้านเวลาที่ใช้ในงาน จึงหมายถึง การใช้เวลาในการดำเนินโครงการจะต้องมีการกำหนดอย่างเหมาะสมตามลักษณะของงาน มีการพัฒนาเทคนิคการทำงานให้มีความสะดวกและรวดเร็วเพื่อให้งานเสร็จตามกำหนด

ใช้เวลาในการปฏิบัติงานน้อยและมีความถูกต้องทำให้การส่งมอบตรงตามเวลาที่กำหนด รวมถึงมีการเปรียบเทียบระยะเวลาที่ทำงานเสร็จกับระยะเวลาที่กำหนด และมีการพิจารณาเรื่องความล่าช้าที่เกิดขึ้นเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่อยู่นอกเหนือการควบคุม

ด้านค่าใช้จ่าย

Peterson and Plowman (1953) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพในการทำงานด้านค่าใช้จ่าย (Cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายของส่วนดำเนินงานทั้งหมดจะต้องมีความเหมาะสมกับงานโดยจะต้องลงทุนให้น้อยที่สุดและได้ผลกำไรมากที่สุด และประสิทธิภาพในด้านค่าใช้จ่ายหรือต้นทุน คือการใช้ทรัพยากรด้านบุคคลวัสดุเทคโนโลยีและการเงินที่มีอยู่อย่างประหยัดและคุ้มค่าที่สุด มีการวางแผนก่อนเริ่มงานเพื่อขจัดความซ้ำซ้อนในการลดต้นทุนของการผลิต นำความรู้จากการฝึกอบรมมาใช้ในงานโดยก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและให้ความร่วมมือในการประหยัดพลังงาน

อุทสัน วีระศักดิ์การุณย์ (2556) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพในการทำงานด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Costs) หมายถึง ในการดำเนินงานทั้งหมดจะต้องเหมาะสมกับงาน และวิธีการคือจะต้องลงทุนน้อยและให้ได้ผลกำไรมากที่สุด ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่าย หรือต้นทุนการผลิต ได้แก่การใช้ทรัพยากรด้านการเงิน คน วัสดุเทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างประหยัดคุ้มค่าและเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด

อนันท์ งามสะอาด (2551 อ้างอิงใน ทวีร์ศม์ชญา พิพัฒน์เพ็ญ, 2557, หน้า 12-14) ได้ให้ความหมายประสิทธิภาพในการทำงานด้านค่าใช้จ่าย หมายถึง ประหยัด (Economy) ได้แก่ ประหยัดต้นทุน (Cost) ประหยัดทรัพยากร (Resources)

วรารณ ค้อชากุล (2552) ได้ให้ความหมายด้านต้นทุน หมายถึง มูลค่าของทรัพยากรทั้งหมดที่ใช้ในการผลิตหรือ การบริการ เรียกว่ามูลค่าของปัจจัยนำเข้า (Input Value) ของระบบต้นทุน ซึ่งอาจเป็นเงินสดหรือ ค่าใช้จ่ายในรูปแบบอื่นที่จ่ายไปเพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการที่เป็นผลผลิตในทางธุรกิจ ต้นทุนถือ เป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจทางธุรกิจ เพราะต้นทุนคือค่าใช้จ่ายส่วนที่จ่ายไปเพื่อให้ได้ผลตอบแทน หรือรายได้กลับมา หากต้นทุนต่ำก็จะได้กำไรสูง

ดังนั้น ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโครงการ ด้านค่าใช้จ่าย จึงหมายถึง ค่าใช้จ่ายจะต้องมีความเหมาะสมกับงานโดยจะต้องลงทุนให้น้อยที่สุดและได้ผลกำไรมากที่สุด การใช้ทรัพยากรด้านบุคคล วัสดุ เทคโนโลยี และการเงินที่มีอยู่อย่างประหยัดและคุ้มค่ามากที่สุดและเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด และมีการวางแผนการเริ่มงานเพื่อขจัดความซ้ำซ้อนในการลดต้นทุนของการผลิต

ด้านความรู้เกี่ยวกับงาน

สมพิศ สุขแสน (2556, สื่อบอนไลน์) ได้กล่าวว่า ความรู้ หมายถึง การมีองค์ความรู้ในงานที่ รู้จักศึกษาหาความรู้ในเรื่องงานที่ทำอยู่ตลอดเวลา คนที่มีประสิทธิภาพควรแสวงหาความรู้

อยู่ตลอดเวลา ทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเอง องค์กร ผู้อื่น อินเทอร์เน็ต เป็นต้น และสามารถนำความรู้ที่นำมาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

ธงชัย สันติวงษ์ (2550) ได้กล่าวว่า ความรู้เกี่ยวกับงาน (Job Knowledge) คือ การที่ผู้ทำงานมีความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจนของคู่มือวิธีการปฏิบัติงาน รวมทั้งการนำทักษะเทคนิคต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นมาประยุกต์ใช้กับงานของตนเองและงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างดีที่สุด

สมพิศ สุขแสน (ม.ป.ป., สื่อบอนไลน์) ได้กล่าวว่า การที่เราจะพิจารณาถึงคนที่มีประสิทธิภาพนั้นเราควรพิจารณาจาก ความรู้ หมายถึง องค์ความรู้ในงานที่รู้จักศึกษาหาความรู้ในเรื่องงานที่กำลังทำอยู่ตลอดเวลา แต่คนที่มีประสิทธิภาพจะเป็นผู้ที่แสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา ทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากองค์กร เรียนรู้จากผู้อื่น เรียนรู้จากอินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยเรียนให้ “รู้จริง และรู้แจ้ง” และนำความรู้ที่นำมาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

ประสงค์ ตระกูลแสงเงิน (2550) ได้กล่าวว่า เทคนิคการประเมินผลการทำงานของพนักงานบุคคล คือ ความรู้เกี่ยวกับงาน (Job Knowledge) คือ ผู้ทำงานมีความรู้ ความเข้าใจชัดเจนในคู่มือวิธีการปฏิบัติงาน รวมถึงการนำทักษะ และเทคนิคต่าง ๆ ที่จำเป็นมาประยุกต์ใช้กับงานเกี่ยวกับตนเองและงานที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโครงการด้านความรู้เกี่ยวกับงาน จึงหมายถึง ผู้ที่ทำงานงานหรือผู้ดำเนินโครงการมีความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจนในการปฏิบัติงาน มีคู่มือในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีทักษะในการดำเนินงาน และสามารถนำเทคนิคต่าง ๆ ที่จำเป็นมาประยุกต์ใช้กับงานของตนเองและงานที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แสงเดือน อัจหาญ (2559) ศึกษาผลกระทบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับ สภาพปัญหา และหากผลกระทบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จันทบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองนักเรียน รวมทั้งสิ้น 552 คน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์หระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามสภาพของผู้ให้ข้อมูล พบว่า 1) ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการน้อยที่สุด 2) ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผลและมีส่วนร่วมในผลประโยชน์น้อยที่สุด 3) ครูมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผลมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการและมีส่วนร่วมในการผลประโยชน์มากที่สุด และ 4) ผู้อำนวยการโรงเรียนมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจมากที่สุด ส่วนที่ 2 กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย 7 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์การระดมพลังสมองสองมือสร้างภาพลักษณ์ใหม่แห่งโลกอนาคต กลยุทธ์ตลาดนัดวิชาการกลยุทธ์การสร้างระบบการประเมินผลในหลายมิติ กลยุทธ์การปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอน กลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการประชาสัมพันธ์ เชิงรุก กลยุทธ์การส่งเสริมคลังความรู้ให้กับชุมชน และกลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจและรางวัลทางสังคม ตามลำดับ

จันทรธิดา โสภา (2560) ศึกษาการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 3) เพื่อพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยรวมทั้งสิ้น 574 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 182 คน ครู 320 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา 182 คน คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดโรงเรียน และเทคนิคการสุ่มอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในงานวิชาการ 2) การมีส่วนร่วมในงานงบประมาณ 3) การมีส่วนร่วมในงานบริหารบุคคล 4) การมีส่วนร่วมในงานบริหารทั่วไป 2) สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของ

ชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 ภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ภายใต้การบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้คือ ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในงานงบประมาณ รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในงานบริหารทั่วไป การมีส่วนร่วม งานบริหารบุคคล และการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในงานวิชาการ สภาพที่พึง ประสงค์ของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้คือ ข้อที่มีระดับความ ต้องการสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในงานงบประมาณ รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในงาน บริหารงานบุคคล การมีส่วนร่วมในงานบริหารทั่วไป และข้อที่มีระดับความต้อการน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมด้านวิชาการ 3) แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า มีทั้งหมด 6 ด้าน 30 แนวทาง ได้แก่ การสร้างองค์กรประชาชน มี 5 แนวทาง การสร้างเครือข่ายในการ ติดต่อบริการกัน มี 5 แนวทาง การจัดฝึกอบรมให้องค์กรประชาชน มี 5 แนวทาง การแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงานมี 5 แนวทาง การกำหนดกรอบกิจกรรม มี 5 แนวทางและ การติดตามประเมินผล มี 5 แนวทางและการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อมรรัตน์ โคตรชมภู (2560) ศึกษาการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ จัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21 มีความมุ่งหมาย ดังนี้ 1) เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดการมี ส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาด้านสภาพแวดล้อม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ มีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ด้านสภาพแวดล้อม ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 และ 3) เพื่อพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการศึกษาด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 56 คน ประธาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 56 คน และครู จำนวน 317 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 429 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา

ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า มีองค์ประกอบ 4 ด้าน 56 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) ด้านสภาพแวดล้อมการจัดการสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ จำนวน 14 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านสภาพแวดล้อมการจัดการเรียนการสอน จำนวน 14 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านสภาพแวดล้อมนักเรียน จำนวน 14 ตัวบ่งชี้ และ 4) ด้านสภาพแวดล้อมการบริหาร จำนวน 14 ตัวบ่งชี้ 2) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ลำดับความต้องการ ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านนักเรียน และด้านการบริหาร 3) แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ขั้นตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในขั้นวางแผนตัดสินใจ ขั้นตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการนำไปปฏิบัติงาน ขั้นตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ขั้นตอนที่ 5 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ขั้นตอนที่ 6 ปรับปรุงและพัฒนา 4) ผลการประเมินคู่มือการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา พบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้และมีประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยสรุปการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพราะสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาส่งผลต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน และการบริหารงานสถานศึกษา

กอบกฤษ การควรคิด (2561) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชน จำแนกตามสถานภาพและเพศที่มีความแตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและตัวแทนผู้ปกครองของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง 181 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานวิชาการ และด้านการบริหาร งานบุคคล ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม

ของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยะเวลา เขต 1 พบว่า สถานภาพและเพศที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเชิงสถานภาพ ตัวแทนกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน จะมีส่วนร่วมในด้านบริหารทั่วไปและด้านวิชาการมากที่สุด ในขณะที่ตัวแทนผู้ปกครองซึ่งมีส่วนร่วมในระดับมาก จะมีส่วนร่วมในด้านงบประมาณมากที่สุด ในเชิงตัวแปรด้านเพศ เพศชายมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะมีส่วนร่วมในด้านบริหารทั่วไปมากที่สุด ในขณะที่เพศหญิงมีส่วนร่วมในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านจะมีส่วนร่วมในด้านงบประมาณ มากที่สุด

สมคิด หาแก้ว (2563) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีความมุ่งหมายเฉพาะเพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและปัจจัยสนับสนุนการบริหารการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) สร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ประเมินยืนยันรูปแบบการบริหารการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและปัจจัยสนับสนุนการบริหารการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต้นแบบสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 แห่ง แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนที่ 2 ปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด และส่วนที่ 3 ปัจจัยสนับสนุนการบริหารการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษามีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ผลการสร้างรูปแบบการบริหารการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาได้องค์ประกอบของรูปแบบ 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 แนวคิดการบริหารการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา องค์ประกอบที่ 2 หลักการของรูปแบบการบริหารการมีส่วนร่วม

ของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 3 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา และองค์ประกอบที่ 4 วิธีดำเนินการบริหารการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาและตัวชี้วัดความสำเร็จ ส่วนที่ 2 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบ แนวคิด หลักการ วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการและตัวชี้วัดความสำเร็จของรูปแบบการบริหารการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วย 16 คน คิดเป็นร้อยละ 94.1 ส่วนที่ 2 ไม่เห็นด้วย 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.88 และส่วนที่ 3 ผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการบริหารการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาด้วยการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน พบว่า ทุกองค์ประกอบมีความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด 3. ผลการประเมินยืนยันรูปแบบการบริหารการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

จิระพงษ์ หอมสุวรรณ และคณะ (2556) วิจัยเรื่อง การรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่สร้างขึ้นประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2) คณะกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3) ขอบข่ายงานการบริหารแบบมีส่วนร่วม และ 4) กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีความเหมาะสม และคณะกรรมการบริหารสถานศึกษามี ความเห็นว่าการนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไปใช้มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

รัตนพร รัตนสุวรรณ (2564) ศึกษาเรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร สถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา จำแนกตามบริบทชุมชนขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในตำแหน่งผู้อำนวยการ และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา เป็นการ วิจัยเชิงปริมาณ

(Quantitative Research) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 123 คน วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติเชิงอนุมานโดยการ ทดสอบความแตกต่างค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับจาก ค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงาน วิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล 2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำแนก ตามบริบทชุมชน ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในตำแหน่งผู้อำนวยการ พบว่า โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. แนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า แต่ละด้านควรเน้นจัดการเรียนการสอน มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การดำเนินงานต้องถูกต้อง โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

ปริญวาท น้อยคล้าย (2559) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนสังกัด เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา 2. เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิ เลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน และผู้นำชุมชน จำนวน 4 คน รวมจำนวน 8 คน ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา ที่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ และกลุ่มที่ 2 เลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 8 คน ครู หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 8 คน ครูหัวหน้างานบุคลากร จำนวน 8 คน ครูหัวหน้างานกิจการนักเรียน จำนวน 8 คน ครูหัวหน้างานธุรการ การเงินและพัสดุ จำนวน 8 คน ครูหัวหน้างานอาคารสถานที่ จำนวน 8 คน ครูหัวหน้างานสัมพันธ์ชุมชน จำนวน 8 คน และผู้นำชุมชน จำนวน 40 คน รวมจำนวน 104 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น .94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย

และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนคร พระนครศรีอยุธยา ทั้ง 5 ด้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ ด้าน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร และเทคโนโลยี และด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ตามลำดับ

ธนิตร ยืนยง (2562) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครนายก การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์นี้เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการ พัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก มีประชากร ได้แก่ ประชาชนในจังหวัดนครนายก ประกอบด้วย อำเภอเมืองนครนายก อำเภอบ้านนา อำเภอองครักษ์ อำเภอปากพลี จำนวน 264, 162 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 399 คน โดยทำการคำนวณขนาด ของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Tora Yamane, 1973) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยวิเคราะห์ ข้อมูลด้วยโปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และ วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ใน ระดับมาก การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ การศึกษาไม่ว่าในรูปคณะบุคคลหรือตัวแทนของกลุ่มต่าง ๆ นั้น ส่วนมากยังไม่ค่อยเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของตนเองคิดว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของครูและการไม่มีเวลาให้แก่ ทางโรงเรียนทำให้ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยเฉพาะความพร้อม ทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งชุมชนในชนบทส่วนใหญ่จะยึดอาชีพรับจ้างมีรายได้คิดเป็นวัน ถ้าหาก ขาดงานก็จะขาดรายได้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในหลาย รูปแบบทั้งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา เช่น การระดมทรัพยากรในการพัฒนาอาคารสถานที่ การรวมกิจกรรมในสถานศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในด้านการวางแผน

การประสานงาน การจัดสรรทรัพยากรและการประเมินผลมีน้อย เพราะประชาชนไม่มีความรู้ในการจัดการศึกษาไม่มีเวลาในการมีส่วนร่วมภาวะเศรษฐกิจของประชาชนไม่ดีและการที่จะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพนั้น โรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้านของการจัดการศึกษาให้มากขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยใช้แนวคิดการมีส่วนร่วมจากการสังเคราะห์ ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
2. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

และทำการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยใช้แนวคิด ทฤษฎีประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณภาพของงาน
2. ด้านปริมาณงาน
3. ด้านเวลาที่ใช้ในงาน
4. ด้านค่าใช้จ่าย
5. ด้านความรู้เกี่ยวกับงาน

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาโดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

การศึกษาวิจัยนี้ใช้ประชากรในการศึกษา คือ บุคลากรของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา จำนวน 3 โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา แบ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 134 คน รวมทั้งสิ้น 137 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรของโรงเรียนในอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา จำนวน 101 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie Morgan, 1970) ดังตาราง

ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ประชากรทั้งหมด	ประชากร ที่ต้องการศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษา
รร.จำเมืองวิทยาคม		
ผู้บริหาร	1 คน	1 คน
ครูและบุคลากรฯ	29 คน	22 คน
รร.ถ้ำปินวิทยาคม		
ผู้บริหาร	1 คน	1 คน
ครูและบุคลากรฯ	38 คน	29 คน
รร.ดอกคำใต้วิทยาคม		
ผู้บริหาร	1 คน	1 คน
ครูและบุคลากรฯ	67 คน	50 คน
รวม	137 คน	101 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ ปัจจุบัน ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนปัจจุบันที่สังกัด เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1993, p. 247)

- 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชนอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชนอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชนอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชนอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชนอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1993, p. 247)

- 5 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา แบบปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยทำการวิจัยและดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวัด
2. กำหนดประเด็นที่ต้องการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับประเด็นที่กำหนด แล้วนำเครื่องมือเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงให้เหมาะสม
4. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำเครื่องมือวัดที่ตรวจแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่
  - 4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนทร คล้ายอ่ำ รองคณบดีฝ่ายแผนงานและพัฒนาคุณภาพนิสิต วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
  - 4.2 นายบรรจง คิตดี ผู้อำนวยการโรงเรียนนำเมืองวิทยาคม
  - 4.3 นายสุรสิทธิ์ ป้อมภา ผู้อำนวยการกองการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้
5. นำผลการพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของผู้เชี่ยวชาญนั้น คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-Objective Congruence: IOC) แล้วเลือกดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปไว้ใช้และปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของ

ผู้เชี่ยวชาญให้มีความตรงตามเนื้อหา รวมถึงการใช้ภาษา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ซึ่งข้อคำถามแต่ละข้อมีความสอดคล้องหรือไม่เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าถูกต้อง สอดคล้องตรงกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีสอดคล้องตรงกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 หมายถึง ยังไม่ถูกต้อง ไม่สอดคล้อง ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์

โดยค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item-Objective Congruence: IOC) พบว่าทุกข้อคำถาม มีค่าเท่ากับ 1

6. ปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและไปนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอความเห็นชอบ

7. นำเครื่องมือวัดที่ได้ทำการตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์การหาความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha-Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.775

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 โรงเรียน โดยใช้วิธีการขอความอนุเคราะห์จากวิทยาลัยการศึกษาออกหนังสือถึงกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งแบบสอบถามถึงผู้บริหารและส่งแบบสอบถามครูผู้สอนด้วยตัวผู้วิจัยเองเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัย

2. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองโดยกำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมในเวลา 15 วัน

3. นำแบบสอบถามที่ได้ทำการเก็บข้อมูลไว้ตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา โดยใช้สถิติด้วยการแจกแจงความถี่ แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

วิเคราะห์ผลเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ, 2550 หน้า 77)

ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.21–5.00	แปลความว่า การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด
3.41–4.20	แปลความว่า การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชนอยู่ในระดับมาก
2.61–3.40	แปลความว่า การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง
1.81–2.60	แปลความว่า การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชนอยู่ในระดับน้อย
1.00–1.80	แปลความว่า การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย	การแปลความหมาย
4.21–5.00	แปลความว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด
3.41–4.20	แปลความว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการอยู่ในระดับมาก
2.61–3.40	แปลความว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการอยู่ในระดับปานกลาง
1.81–2.60	แปลความว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการอยู่ในระดับน้อย
1.00–1.80	แปลความว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. หาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) และใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550, หน้า 314)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.90 ขึ้นไป หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.70–0.89	หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.30–0.69	หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ต่ำกว่า 0.30	หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	0.00 ขึ้นไป	หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง

3. วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรพยากรณ์การมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยาโดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่ายแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ วิเคราะห์ผลเป็นค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (a) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ (Std Error) ค่าที่ได้จากการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ($\hat{Y}$) ค่าที่ได้จากการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ($\hat{Z}$) ค่าสถิติ t ในการทดสอบสัมประสิทธิ์ (t) และค่าความน่าจะเป็น (p)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC)
2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

สถิติที่ใช้ในการหาความสัมพันธ์

1. เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)
2. วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1. วิเคราะห์ โดยใช้การทดสอบที (One Sample t-test)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการนำเสนอผลการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ผู้วิจัยนำเสนอโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แสดงผลการศึกษากการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

1. แสดงผลการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

2. แสดงผลการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

Sig. แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

** แทน นัยยะสำคัญทางสถิติที่ 0.05

R^2 แทน ผลเป็นค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์

A แทน ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

b แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
Std Error	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์
$\hat{Y}$	แทน	ค่าที่ได้จากการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าที่ได้จากการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติ t ในการทดสอบสัมประสิทธิ์
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนปัจจุบันที่สังกัด

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (คน) (n = 101)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	45	44.6
1.2 หญิง	56	55.4
รวม	101	100.0
2. อายุ		
2.1 น้อยกว่า 30 ปี	7	6.9
2.2 31-35 ปี	17	16.8
2.3 36-40 ปี	23	22.8
2.4 41-45 ปี	22	21.8
2.5 46-50 ปี	16	15.8
2.6 51 ปีขึ้นไป	16	15.8
รวม	101	100.0
3. ตำแหน่ง		
3.1 ผู้บริหาร	3	3.0
3.2 ครู	85	84.2
3.3 บุคลากรทางการศึกษา	13	12.9
รวม	101	100.0

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน) (n = 101)	ร้อยละ
4. ระดับการศึกษา		
4.1 ปริญญาตรี	60	59.4
4.2 ปริญญาโท	41	40.6
4.3 ปริญญาเอก	-	0.0
รวม	101	100.0
5. ประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียนปัจจุบันที่สังกัด		
5.1 0-5 ปี	20	19.8
5.2 6-10 ปี	28	27.7
5.3 11-15 ปี	24	23.8
5.4 16-20 ปี	45	44.6
5.5 20 ปีขึ้นไป-หญิง	56	55.4
รวม	101	100.0

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 101 คน เมื่อจำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 55.4 เพศชาย จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 44.6

เมื่อจำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่อายุ 36-40 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 รองลงมา อายุ 41-45 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 21.8 รองลงมา อายุ 31-35 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 รองลงมา 46-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป ซึ่งมีจำนวนเท่ากันคือ 16 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 และน้อยที่สุด อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ตำแหน่ง ครู จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 84.2 รองลงมา ตำแหน่ง บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 และน้อยที่สุด ตำแหน่ง ผู้บริหาร จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 59.4 รองลงมา วุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโท จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนปัจจุบันที่สังกัด พบว่า ส่วนใหญ่ ประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 รองลงมา ประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 รองลงมา ประสบการณ์ในการทำงาน 0-5 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8 รองลงมา ประสบการณ์ในการทำงาน 20 ปีขึ้นไป จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 และน้อยที่สุด ประสบการณ์ในการทำงาน 16-20 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 9.9 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 แสดงผลการศึกษาคำถามมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชน นวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของ สถานศึกษากับโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา โดยภาพรวม

การมีส่วนร่วมของสถานศึกษา	บุคลากรฯ (n = 101)		ระดับการ มีส่วนร่วม
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	3.98	0.71	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ	3.92	0.84	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.12	0.69	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.94	0.79	มาก
รวมเฉลี่ย	3.99	0.75	มาก

จากตาราง 5 พบว่า การมีส่วนร่วมของบุคลากรของสถานศึกษากับโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ในภาพรวมบุคลากรทางการศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ($\bar{X} = 3.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมของบุคลากรของสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X}=4.12$) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.94$) และน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.92$) ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของ
สถานศึกษากับโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา
มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ข้อ	ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	บุคลากรฯ (n = 101)		ระดับการ มีส่วนร่วม
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผนโครงการ	4.08	0.75	มาก
2.	การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมหรือโครงการ	4.08	0.78	มาก
3.	การมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณ	3.87	0.92	มาก
4.	การมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือด้านทรัพยากร	3.95	0.88	มาก
5.	การมีส่วนร่วมในการประสานงานโครงการ	4.03	0.83	มาก
6.	การมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุ อุปกรณ์	3.87	0.97	มาก
รวมเฉลี่ย		3.98	0.85	มาก

จากตาราง 6 พบว่า การมีส่วนร่วมของบุคลากรของสถานศึกษากับโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผนโครงการ และการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมหรือโครงการ ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการประสานงานโครงการ ($\bar{X} = 4.03$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือด้านทรัพยากร ($\bar{X} = 3.95$) และน้อยที่สุด การมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณ และการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของ
 สถานศึกษากับโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา
 มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ข้อ	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	บุคลากรฯ (n = 101)		ระดับการ มีส่วนร่วม
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกตัวแทนเข้าไปเป็น คณะกรรมการในการดำเนินโครงการ	3.88	0.96	มาก
2.	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือ โครงการที่เห็นว่าดีและเหมาะสมที่สุด	3.93	0.96	มาก
3.	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผนกิจกรรม หรือโครงการ	3.91	0.90	มาก
4.	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการปฏิบัติตามแผนที่ วางไว้	3.95	0.96	มาก
5.	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการหาแนวทาง แก้ปัญหาในการดำเนินโครงการ	3.98	0.93	มาก
6.	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการคิดค้นแนวทาง เพื่อแก้ไขปัญหา	3.92	0.94	มาก
รวมเฉลี่ย		3.92	0.94	มาก

จากตาราง 7 พบว่า การมีส่วนร่วมของบุคลากรของสถานศึกษากับโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการหาแนวทางแก้ปัญหาในการดำเนินโครงการ ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ($\bar{X} = 3.95$) และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือโครงการที่เห็นว่าดีและเหมาะสมที่สุด ($\bar{X} = 3.93$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกตัวแทนเข้าไปเป็นคณะกรรมการในการดำเนินโครงการ ($\bar{X} = 3.88$) ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของ
 สถานศึกษากับโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา
 มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ข้อ	ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	บุคคลากร (n = 101)		ระดับการ มีส่วนร่วม
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	การได้รับประโยชน์จากการนำแผนการดำเนินงานไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ	4.04	0.83	มาก
2.	การได้รับการฝึกอบรมตามความต้องการเพื่อนำความรู้และทักษะมาใช้ในการสร้างผลงานที่ดี	4.21	0.75	มากที่สุด
3.	การได้รับการถ่ายทอดความรู้เพื่อนำมาใช้ในการสร้างผลงานที่ดีและทำกิจกรรมร่วมกัน	4.13	0.80	มาก
4.	ความพึงพอใจต่อผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในชุมชน	4.16	0.77	มาก
5.	การได้รับความชื่นชมผลการดำเนินกิจกรรม/โครงการ จากองค์กรภายนอก อาทิเช่น การได้รับรางวัล การยกย่องชมเชย เป็นต้น	4.07	0.90	มาก
รวมเฉลี่ย		4.12	0.81	มาก

จากตาราง 8 พบว่า การมีส่วนร่วมของบุคลากรของสถานศึกษากับโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การได้รับการฝึกอบรมตามความต้องการเพื่อนำความรู้และทักษะมาใช้ในการสร้างผลงานที่ดี ($\bar{X} = 4.21$) รองลงมา คือ ความพึงพอใจต่อผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในชุมชน ($\bar{X} = 4.16$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านได้รับประโยชน์จากการนำแผนการดำเนินงานไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ ($\bar{X} = 4.04$) ตามลำดับ

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการมีส่วนร่วมของ
 สถานศึกษากับโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา
 มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ข้อ	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	บุคลากรฯ (n = 101)		ระดับการ มีส่วนร่วม
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการ	3.89	0.94	มาก
2.	การมีส่วนร่วมในการตรวจตรา ดูแล รักษาและประเมินผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ	3.94	0.83	มาก
3.	การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ	3.97	0.85	มาก
4.	การมีส่วนร่วมในการหาทางแก้ไขปัญหาในการดำเนินโครงการ	3.93	0.94	มาก
5.	การมีส่วนร่วมในการนำผลการแก้ปัญหาไปทบทวนแก้ไขปัญหานั้นให้โครงการสามารถทำสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย	3.99	0.94	มาก
รวมเฉลี่ย		3.94	0.90	มาก

จากตาราง 9 พบว่า การมีส่วนร่วมของบุคลากรของสถานศึกษากับโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการนำผลการแก้ปัญหาไปทบทวน แก้ไขปัญหานั้นให้โครงการสามารถทำสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย ($\bar{X} = 3.99$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ ($\bar{X} = 3.97$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการ ($\bar{X} = 3.89$) ตามลำดับ

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการบริหารงาน
จัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัย
พะเยา ในภาพรวม

ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการ	บุคคลากร (n = 101)		ระดับ ประสิทธิภาพ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านคุณภาพของงาน	4.06	0.68	มาก
2. ด้านปริมาณงาน	4.08	0.63	มาก
3. ด้านเวลาที่ใช้ในงาน	4.05	0.71	มาก
4. ด้านค่าใช้จ่าย	4.11	0.69	มาก
5. ด้านความรู้เกี่ยวกับงาน	4.20	0.71	มาก
รวมเฉลี่ย	4.10	0.68	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชน
นวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรู้เกี่ยวกับงาน
($\bar{X} = 4.20$) รองลงมา คือ ด้านค่าใช้จ่าย ($\bar{X} = 4.11$) รองลงมา คือ ด้านปริมาณงาน
($\bar{X} = 4.08$) รองลงมา คือ ด้านคุณภาพของงาน ($\bar{X} = 4.06$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ
ด้านเวลาที่ใช้ในงาน ($\bar{X} = 4.05$) ตามลำดับ

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพการบริหารงาน
จัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัย
พะเยา ด้านคุณภาพของงาน

ข้อ ข้อ	ด้านคุณภาพของงาน	บุคลากรฯ (n = 101)		ระดับ ประสิทธิภาพ
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	การบริหารจัดการโครงการมีประสิทธิภาพ	4.15	0.76	มาก
2.	โครงการมีคุณภาพสูง ผลดีในชุมชนและผู้เกี่ยวข้อง ได้รับประโยชน์ที่คุ้มค่า	4.02	0.78	มาก
3.	การสร้างความพึงพอใจให้แก่กลุ่มเป้าหมายของ โครงการได้แก่ โรงเรียน คือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจในชุมชน	4.13	0.80	มาก
4.	โครงการดำเนินตามขั้นตอนอย่างถูกต้อง ตรงต่อ เวลา และเสร็จทันกำหนดเวลา เกิดประโยชน์แก่ กลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรม	4.04	0.84	มาก
5.	โครงการก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร และชุมชน สังคม	4.07	0.69	มาก
6.	โครงการได้นำภูมิปัญญาในท้องถิ่นไปใช้เป็นฐานองค์ ความรู้เพื่อให้ทำไร่&รายได้แก่ชุมชน	3.96	0.74	มาก
รวมเฉลี่ย		4.06	0.76	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชน
นวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านคุณภาพของงานในภาพรวม อยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหาร
จัดการโครงการมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}$ = 4.15) รองลงมา คือ การสร้างความพึงพอใจให้แก่
กลุ่มเป้าหมายของโครงการได้แก่ โรงเรียน คือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และกลุ่มผู้ประกอบการ
วิสาหกิจในชุมชน ($\bar{X}$ = 4.13) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โครงการได้นำภูมิปัญญา
ในท้องถิ่นไปใช้เป็นฐานองค์ความรู้เพื่อให้ทำไร่&รายได้แก่ชุมชน ($\bar{X}$ = 3.96) ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพการบริหารงาน
จัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัย
พะเยา ด้านปริมาณงาน

ข้อ	ด้านปริมาณงาน	บุคคลากร (n = 101)		ระดับ ประสิทธิภาพ
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	ผลการดำเนินโครงการมีปริมาณงานที่เหมาะสมตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้	3.98	0.72	มาก
2.	โครงการมีการกำหนดระยะเวลา หรือวางแผนบริหารเวลาที่เหมาะสม ได้ปริมาณงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	4.07	0.66	มาก
3.	จำนวนผู้ดำเนินโครงการเมื่อเทียบกับปริมาณงานที่รับผิดชอบมีความเหมาะสม	4.07	0.79	มาก
4.	มีการดำเนินโครงการอย่างสม่ำเสมอ สำเร็จตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนงาน	4.21	0.77	มากที่สุด
5.	ผลการดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นไปตามความคาดหวังของหน่วยงาน	4.09	0.78	มาก
รวมเฉลี่ย		4.08	0.74	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านปริมาณงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการดำเนินโครงการอย่างสม่ำเสมอ สำเร็จตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนงาน ($\bar{X} = 4.21$) รองลงมา คือ ผลการดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นไปตามความคาดหวังของหน่วยงาน ($\bar{X} = 4.09$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผลการดำเนินโครงการมีปริมาณงานที่เหมาะสมตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ ($\bar{X} = 3.98$) ตามลำดับ

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพการบริหารงาน
จัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัย
พะเยา ด้านเวลาที่ใช้ในงาน

ข้อ	ด้านเวลาที่ใช้ในงาน	บุคลากรฯ (n = 101)		ระดับ ประสิทธิภาพ
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	เวลาที่ใช้ในการดำเนินโครงการมีการกำหนดอย่างเหมาะสมตามลักษณะของงาน	4.05	0.79	มาก
2.	การพัฒนาเทคนิคการทำงานให้มีความสะดวกและรวดเร็ว เพื่อให้งานเสร็จตามกำหนด	4.12	0.79	มาก
3.	การใช้เวลาในการปฏิบัติ งานน้อยและมีความถูกต้อง ทำให้การส่งมอบตรงตามเวลาที่กำหนด	4.00	0.86	มาก
4.	มีการเปรียบเทียบระยะเวลาที่ทำงานแล้วเสร็จกับระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผน	4.09	0.81	มาก
5.	มีการพิจารณาเรื่องความล่าช้าของงานที่เกิดขึ้น และสามารถแก้ไขได้ทันเวลา	3.99	0.85	มาก
6.	โครงการมีการพิจารณาสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน หรือส่งผลต่อเวลาในการดำเนินงาน	4.08	0.80	มาก
รวมเฉลี่ย		4.05	0.81	มาก

จากตาราง 13 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านเวลาที่ใช้ในงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาเทคนิคการทำงานให้มีความสะดวกและรวดเร็ว เพื่อให้งานเสร็จตามกำหนด ($\bar{X} = 4.12$) รองลงมา คือ มีการเปรียบเทียบระยะเวลาที่ทำงานแล้วเสร็จกับระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผน ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมา คือ โครงการมีการพิจารณาสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน หรือส่งผลต่อเวลาในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.08$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการพิจารณาเรื่องความล่าช้าของงานที่เกิดขึ้น และสามารถแก้ไขได้ทันเวลา ($\bar{X} = 3.99$) ตามลำดับ

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพการบริหารงาน
จัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัย
พะเยา ด้านค่าใช้จ่าย

ข้อ	ด้านค่าใช้จ่าย	บุคลากรฯ (n = 101)		ระดับ ประสิทธิภาพ
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	มีการวางแผนการเริ่มงานเพื่อขจัดความซ้ำซ้อนใน การลดต้นทุนของการผลิต	4.15	0.80	มาก
2.	ค่าใช้จ่ายมีความเหมาะสมกับการดำเนินโครงการ โดยมีการลงทุนให้น้อยที่สุดและได้ผลกำไรมากที่สุด	4.04	0.83	มาก
3.	มีการใช้ทรัพยากรของโครงการ เช่น บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ที่มี อยู่อย่างประหยัด และคุ้มค่า	4.17	0.82	มาก
4.	มีการใช้งบประมาณในการดำเนินโครงการอย่าง ประหยัด คุ้มค่า	4.07	0.81	มาก
5.	โครงการก่อให้เกิดผลกำไรที่ไม่ใช่เงิน ได้แก่ องค์ความรู้ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เข้าร่วมโครงการและ หน่วยงาน	4.12	0.81	มาก
6.	มีการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาและนวัตกรรมมาใช้ในการ การดำเนินกิจกรรมในโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.17	0.88	มาก
รวมเฉลี่ย		4.12	0.82	มาก

จากตาราง 14 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชน
นวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านค่าใช้จ่าย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการใช้ทรัพยากรของ
โครงการ เช่น บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่อย่างประหยัดและคุ้มค่า และมีการนำเทคโนโลยี
ทางการศึกษาและนวัตกรรมมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมในโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
($\bar{X} = 4.17$) รองลงมา คือ มีการวางแผนการเริ่มงานเพื่อขจัดความซ้ำซ้อนในการลดต้นทุนของ
การผลิต ($\bar{X} = 4.15$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ค่าใช้จ่ายมีความเหมาะสมกับการดำเนิน
โครงการโดยมีการลงทุนให้น้อยที่สุดและได้ผลกำไรมากที่สุด ($\bar{X} = 4.04$) ตามลำดับ

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพการบริหารงาน
จัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัย
พะเยา ด้านความรู้เกี่ยวกับงาน

ข้อ	ด้านความรู้เกี่ยวกับงาน	บุคลากรฯ (n = 101)		ระดับ ประสิทธิภาพ
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	ผู้ดำเนินโครงการมีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน	4.27	0.76	มากที่สุด
2.	ผู้ดำเนินโครงการมีคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน	4.19	0.82	มาก
3.	ผู้ดำเนินโครงการมีทักษะที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้เข้าร่วมโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.15	0.80	มาก
4.	ผู้ดำเนินโครงการนำเทคนิคต่าง ๆ ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้กับผู้เข้าร่วมโครงการ	4.27	0.83	มากที่สุด
5.	ผู้ดำเนินโครงการ ได้ถ่ายทอดความรู้และสามารถนำความรู้นั้นมาปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้ดีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ	4.18	0.85	มาก
รวมเฉลี่ย		4.21	0.81	มากที่สุด

จากตาราง 15 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ด้านความรู้เกี่ยวกับงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีผู้ดำเนินโครงการมีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และผู้ดำเนินโครงการนำเทคนิคต่าง ๆ ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้กับผู้เข้าร่วมโครงการ ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมา คือ ผู้ดำเนินโครงการมีคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ($\bar{X} = 4.19$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้ดำเนินโครงการมีทักษะที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้เข้าร่วมโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.15$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของ
สถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ตาราง 16 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับ
ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา โดยภาพรวม

ความสัมพันธ์	ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการ		ระดับความสัมพันธ์
	Pearson Correlation (r)	Sig (2-tailed)	
การมีส่วนร่วมของ สถานศึกษา	0.882**	0.000	สูง

หมายเหตุ: ** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตาราง 16 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของ
สถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา มีค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.01
กล่าวคือ การมีส่วนร่วมของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการ
โครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ 0.882
ค่าความสัมพันธ์ในระดับสูง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตาราง 17 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับ
ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา รายด้าน

		ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ				
		ด้าน คุณภาพ ของงาน	ด้าน ปริมาณ งาน	ด้าน เวลาที่ ใช้ใน งาน	ด้าน ค่าใช้จ่าย	ด้าน ความรู้ เกี่ยวกับ งาน
การมีส่วนร่วมของสถานศึกษา	Pearson Correlation	.710**	.718**	.711**	.711**	.714**
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000
	N	101	101	101	101	101
	ระดับ ความสัมพันธ์	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง
ด้านการ ดำเนินงาน	Pearson Correlation	.817**	.800**	.744**	.751**	.771**
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000
	N	101	101	101	101	101
	ระดับ ความสัมพันธ์	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง
ด้านการรับ ผลประโยชน์	Pearson Correlation	.725**	.769**	.775**	.843**	.793**
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000
	N	101	101	101	101	101
	ระดับ ความสัมพันธ์	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง
ด้านการ ประเมินผล	Pearson Correlation	.821**	.766**	.768**	.768**	.727**
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000
	N	101	101	101	101	101
	ระดับ ความสัมพันธ์	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง

หมายเหตุ: ** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

จากตาราง 17 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษา กับประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา พบว่าการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ซึ่งระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยผู้ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ ด้านการรับผลประโยชน์กับด้านค่าใช้จ่าย ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .843 รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลกับด้านคุณภาพของงานซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .821 รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจกับด้านคุณภาพของงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .817 รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจกับด้านปริมาณงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .800 รองลงมา คือ ด้านการรับผลประโยชน์กับด้านความรู้เกี่ยวกับงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .793 รองลงมา คือ ด้านการรับผลประโยชน์กับด้านเวลาที่ใช้ในงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .775 รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจกับด้านความรู้เกี่ยวกับงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .771 รองลงมา คือ ด้านการรับผลประโยชน์กับด้านปริมาณงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .769 รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลกับด้านเวลาที่ใช้ในงาน และด้านการประเมินผลกับด้านค่าใช้จ่าย ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .768 รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลกับด้านปริมาณงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .766 รองลงมา ด้านการตัดสินใจกับด้านค่าใช้จ่าย คือ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .751 รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจกับด้านเวลาที่ใช้ในงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .744 รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลกับด้านความรู้เกี่ยวกับงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .727 รองลงมา คือ ด้านการรับผลประโยชน์กับด้านคุณภาพของงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .725 รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานกับด้านปริมาณงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .718 รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานกับด้านความรู้เกี่ยวกับงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .714 รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานกับด้านเวลาที่ใช้ในงาน และด้านการดำเนินงานกับด้านค่าใช้จ่าย ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .711 และคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านการ

ดำเนินงานกับด้านคุณภาพของงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .710 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรพยากรณ์

ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชน นวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ได้ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานและสมการถดถอยพยากรณ์ ดังแสดงในตาราง 18

ตาราง 18 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรพยากรณ์การมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชน นวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา จำแนก การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเป็นรายด้าน (n = 101)

ตัวแปรการมีส่วนร่วมของ สถานศึกษา	R^2	a Constant	b	Std. Error	β	t	p
ด้านการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน	.882	.788	.012	.083	.013	.139	.00**
ด้านการมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ			.186	.086	.246	2.152	.00**
ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์			.381	.077	.414	4.931	.00**
ด้านการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล			.225	.081		2.784	.00**
						280	

หมายเหตุ: * $p < .05$, ** $p < .01$

จากตาราง 18 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรพยากรณ์การมีส่วนร่วมในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชน นวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา พบว่า การมีส่วนร่วมในสถานศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชน นวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา มีค่า

สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .882 ซึ่งหมายความว่า การมีส่วนร่วมในสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน สามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 88 ซึ่งสามารถนำมาพยากรณ์ในรูปแบบของคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบของคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.788 + 0.12 + 0.186 + 0.381 + 0.225$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.013 + 0.246 + 0.414 + 0.280$$

บทที่ 5

บทสรุป

การนำเสนอผลการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการและความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ผลการวิจัยพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งพิจารณาการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา เป็นรายด้าน สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผนโครงการ และท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมหรือโครงการ รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานโครงการ รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือด้านทรัพยากร และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณ และท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการหาแนวทางแก้ปัญหาในการดำเนินโครงการ รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือโครงการที่เห็นว่าดีและเหมาะสมที่สุด รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการคิดค้นแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผนกิจกรรมหรือโครงการ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกตัวแทนเข้าไปเป็นคณะกรรมการในการดำเนินโครงการ

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้รับการฝึกอบรมตามความต้องการเพื่อนำความรู้และทักษะมาใช้ในการสร้างผลงานที่ดี รองลงมา คือ ท่านมีความพึงพอใจต่อผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในชุมชน รองลงมา คือ ท่านได้รับการถ่ายทอดความรู้เพื่อนำมาใช้ในการสร้างผลงานที่ดีและทำกิจกรรมร่วมกัน รองลงมา คือ ท่านได้รับความชื่นชมผลการดำเนินกิจกรรม/โครงการ จากองค์กรภายนอก อาทิเช่น การได้รับรางวัล การยกย่องชมเชย เป็นต้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านได้รับประโยชน์จากการนำแผนการดำเนินงานไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการนำผลการแก้ปัญหาไปทบทวน แก้ไขปัญหานั้นให้โครงการสามารถทำสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจตรา ดูแล รักษาและประเมินผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการหาทางแก้ไขปัญหาในการดำเนินโครงการ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการ

2. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ผลการวิจัยพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรู้เกี่ยวกับงาน รองลงมา คือ ด้านค่าใช้จ่าย รองลงมา คือ ด้านปริมาณงาน รองลงมา คือ ด้านคุณภาพของงาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านเวลาที่ใช้ในงาน ซึ่งพิจารณาประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพ

การบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา เป็นรายด้าน สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

2.1 ด้านคุณภาพของงานในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การบริหารจัดการโครงการมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ การสร้างความพึงพอใจให้แก่กลุ่มเป้าหมายของโครงการได้แก่ โรงเรียน คือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจในชุมชน รองลงมา คือ โครงการก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร และชุมชน สังคม รองลงมา คือ โครงการดำเนินตามขั้นตอนอย่างถูกต้อง ตรงต่อเวลา และเสร็จทันกำหนดเวลา เกิดประโยชน์แก่กลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรม รองลงมา คือ โครงการมีคุณภาพสูง ผลผลิตในชุมชนและผู้ใช้จะต้องได้รับประโยชน์ที่คุ้มค่า ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ โครงการได้นำภูมิปัญญาในท้องถิ่นไปใช้เป็นฐานองค์ความรู้ เพื่อให้ทำไร รายได้ แก่ชุมชน

2.2 ด้านปริมาณงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการดำเนินโครงการอย่างสม่ำเสมอ สำเร็จตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนงาน รองลงมา คือ ผลการดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นไปตามความคาดหวังของหน่วยงาน รองลงมา คือ โครงการมีการกำหนดระยะเวลา หรือวางแผนบริหารเวลาที่เหมาะสม ได้ปริมาณงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และจำนวนผู้ดำเนินโครงการเมื่อเทียบกับปริมาณงานที่รับผิดชอบมีความเหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผลการดำเนินโครงการมีปริมาณงานที่เหมาะสมตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้

2.3 ด้านเวลาที่ใช้ในงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การพัฒนาเทคนิคการทำงานให้มีความสะดวกและรวดเร็ว เพื่อให้งานเสร็จตามกำหนด รองลงมา คือ มีการเปรียบเทียบระยะเวลาที่ทำงานแล้วเสร็จกับระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผน มาก รองลงมา คือ โครงการมีการพิจารณาสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน หรือส่งผลต่อเวลาในการดำเนินงาน รองลงมา คือ เวลาที่ใช้ในการดำเนินโครงการมีการกำหนดอย่างเหมาะสมตามลักษณะของงาน รองลงมา คือ การใช้เวลาในการปฏิบัติงานน้อยและมีความถูกต้อง ทำให้การส่งมอบตรงตามเวลาที่กำหนด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการพิจารณาเรื่องความล่าช้าของงานที่เกิดขึ้น และสามารถแก้ไขได้ทันเวลา

2.4 ด้านค่าใช้จ่าย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการใช้ทรัพยากรของโครงการ เช่น บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่อย่างประหยัด และคุ้มค่า และมีการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาและนวัตกรรมมาใช้ในการ

ดำเนินกิจกรรมในโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ มีการวางแผนการเริ่มงาน เพื่อขจัดความซ้ำซ้อนในการลดต้นทุนของการผลิต รองลงมา คือ โครงก่อให้เกิดผลกำไรที่ไม่ใช่เงิน ได้แก่ องค์ความรู้ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เข้าร่วมโครงการและหน่วยงาน รองลงมา คือ มีการใช้งบประมาณในการดำเนินโครงการอย่างประหยัด คุ่มค่า ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ค่าใช้จ่ายมีความเหมาะสมกับการดำเนินโครงการโดยมีการลงทุนให้น้อยที่สุด และได้ผลกำไรมากที่สุด

2.5 ด้านความรู้เกี่ยวกับงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีผู้ดำเนินโครงการมีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และผู้ดำเนินโครงการนำเทคนิคต่าง ๆ ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้กับผู้เข้าร่วมโครงการ รองลงมา คือ ผู้ดำเนินโครงการมีคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน รองลงมา คือ ผู้ดำเนินโครงการ ได้ถ่ายทอดความรู้และสามารถนำความรู้นั้นมาปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้ดีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้ดำเนินโครงการมีทักษะที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้เข้าร่วมโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา พบว่าการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ซึ่งระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยผู้ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ ด้านการรับผลประโยชน์กับด้านค่าใช้จ่าย ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .843 รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลกับด้านคุณภาพของงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .821 รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจกับด้านคุณภาพของงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .817 รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจกับด้านปริมาณงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .800 รองลงมา คือ ด้านการรับผลประโยชน์กับด้านความรู้เกี่ยวกับงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .793 รองลงมา คือ ด้านการรับผลประโยชน์กับด้านเวลาที่ใช้ในงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .775 รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจกับด้านความรู้เกี่ยวกับงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .771 รองลงมา คือ ด้านการรับผลประโยชน์กับด้านปริมาณงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .769 รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลกับด้านเวลาที่ใช้ในงาน และด้านการประเมินผลกับด้านค่าใช้จ่าย ซึ่งมีค่า

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .768 รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลกับด้านปริมาณงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .766 รองลงมา ด้านการตัดสินใจกับด้านค่าใช้จ่าย คือ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .751 รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจกับด้านเวลาที่ใช้ในงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .744 รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลกับด้านความรู้เกี่ยวกับงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .727 รองลงมา คือ ด้านการรับผลประโยชน์กับด้านคุณภาพของงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .725 รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานกับด้านปริมาณงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .718 รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานกับด้านความรู้เกี่ยวกับงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .714 รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานกับด้านคุณภาพของงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .710 และคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านการดำเนินงานกับด้านเวลาที่ใช้ในงาน และด้านการดำเนินงานกับด้านค่าใช้จ่าย ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .711 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยาสามารถนำมาอภิปรายผลของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษา ชุมชนและมหาวิทยาลัยมีการจัดการโครงการโดยมีส่วนร่วมของสถานศึกษาที่ส่งเสริมให้การบริหารจัดการโครงการมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เพ็ญพิศ ผาพองขุน (2560, หน้า 2-3) ที่กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Administration) นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานด้านต่าง ๆ เพราะการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม คือการที่ผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการใช้วิธีการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ช่วยเสนอแนะข้อคิดเห็นเพื่อ

ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารตลอดจนการให้โอกาสและอิสระกับกลุ่มที่จะตัดสินใจทำงานเองภายใต้เป้าหมายและนโยบายที่มอบหมาย และอภิปรายผลรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผนการดำเนินงานว่าจะจัดกิจกรรมหรือโครงการอะไรจะแบ่งงานกันอย่างไร ใช้งบประมาณมาก น้อยเพียงใด จะจัดหางบประมาณมาจากที่ใด และใครจะเป็นผู้ดูแลรักษา ใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้ด้วยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การประสานงาน ร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ (2560, หน้า 176) ให้ความหมายว่า ได้กล่าวไว้ว่าการที่บุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสการมีส่วนร่วมในการคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงสุด โดยการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ทั้งทางตรงและทางอ้อมร่วมกันอันจะนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมเป็นผู้ตัดสินใจต่อประเด็นปัญหานั้น ๆ ซึ่งอาจจะดำเนินการโดยการเลือกตัวแทนเข้าไปเป็นกรรมการที่มีอำนาจการตัดสินใจร่วมกัน เลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด เพื่อให้ได้แนวคิดการสร้างและประเมินทางเลือกต่าง ๆ ด้วยการกำหนดตามความต้องการและจัดลำดับความสำคัญ แบ่งเป็นการตัดสินใจในช่วงเริ่มต้นการตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ร่วมคิดค้นแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ โคตรชมภู (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมในขั้นวางแผนตัดสินใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษามีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาได้รับประโยชน์จากการนำแผนการดำเนินงานไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ ได้รับการฝึกอบรมตามความต้องการ เพื่อนำความรู้และทักษะมาใช้ในการสร้างผลงานที่ดี ได้รับการถ่ายทอด ความรู้ เพื่อนำความรู้มาใช้ในการสร้างผลงานที่ดี และทำกิจกรรมร่วมกัน มีความพึงพอใจและชื่นชมในผลสำเร็จนั้น ๆ ร่วมกัน เช่น การร่วมแสดงความยินดี การยกย่องให้เกียรติ การมอบรางวัล ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ โคตรชมภู (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา

ด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษามีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลเพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้ว ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจตราดูแล รักษาและประเมินผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคและร่วมกันในการหาทางแก้ไขปัญหาเหล่านั้น เพื่อให้งานหรือภารกิจดังกล่าว สามารถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัททา อินทรศักดิ์ (2561, หน้า 27) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไว้ว่า มีการติดตามและประเมินผลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานร่วมกัน

2. ผลการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษา ชุมชนและมหาวิทยาลัยมีการใช้ทรัพยากรในการดำเนินการใด ๆ ก็ตามโดยมีสิ่งมุ่งหวังถึงผลสำเร็จ และผลสำเร็จนั้นได้มาโดยการใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด และการดำเนินการเป็นไปอย่างประหยัด ไม่ว่าจะเป็นระยะเวลา ทรัพยากร แรงงาน รวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการดำเนินการนั้น ๆ ให้เป็นผลสำเร็จ และถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ ดิน ปรัชญพฤทธิ (2547) ให้ความหมาย ประสิทธิภาพ คือ การสนับสนุนวิธีการบริหาร ที่จะให้ได้รับผลดีมากที่สุด โดยให้มีค่าใช้จ่ายสิ้นเปลืองน้อยที่สุด ลดค่าใช้จ่ายทางด้านวัสดุและ บุคลากร และพยายามเพิ่มความแม่นยำ ความเร็ว และความราบเรียบของการบริหารให้มากขึ้น และอภิปรายผลรายด้าน ดังนี้

2.1 ด้านคุณภาพของงาน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการที่เกิดขึ้นจะต้องมีคุณภาพสูง โดยผู้ผลิตและผู้ใช้จะต้องได้ประโยชน์ที่คุ้มค่า ผลการทำงานจะต้องมีความถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็ว นอกจากนี้ผลงานที่มีคุณภาพควรก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม องค์กร เกิดผลกำไร ทัศนคติ และสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าหรือผู้ที่มารับบริการ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ Peterson and Plowman (1953) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพในการทำงานด้านคุณภาพของงาน (Quality) จะต้องมีความสูงโดยได้ประโยชน์ที่คุ้มค่าและมีความพึงพอใจในผลการทำงาน

จะต้องมีความถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็ว และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าหรือผู้ที่มารับบริการ

2.2 ด้านปริมาณงาน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นไปตามผลการดำเนินงานมีความถูกต้อง และปริมาณงานที่ได้นั้นจะต้องเหมาะสมตามแผนงานที่ได้กำหนด และควรมีการกำหนดระยะเวลาหรือวางแผนบริหารเวลาเพื่อให้ได้ปริมาณงานตามเป้าหมายที่มีการกำหนดไว้ เป็นไปตามผลความคาดหวังของหน่วยงานซึ่งสอดคล้องกับ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ Peterson and Plowman (1953) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพในการทำงานด้านปริมาณงานจะเป็นไปตามเป้าหมายของหน่วยงานโดยผลงานที่ปฏิบัตินั้นควรมีการกำหนดระยะเวลา หรือการวางแผนบริหารเวลาเพื่อให้ได้ปริมาณงานตามเป้าหมายที่มีการกำหนดไว้โดยผลงานที่ออกมานั้นต้องมีความสอดคล้องกับจำนวนผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานในองค์กรอย่างเหมาะสม

2.3 ด้านเวลาที่ใช้ในงาน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการที่เกิดขึ้นจะต้องมีระยะเวลาที่ต้องใช้ในการดำเนินงานซึ่งจะต้องมีการกำหนดอย่างเหมาะสมตามลักษณะของงาน ใช้เวลาในการปฏิบัติงานน้อยแต่มีคุณภาพเหมาะสมกับงบประมาณ มีการส่งมอบงานตรงตามที่กำหนด และผู้ปฏิบัติงานทำงานถูกต้องรวดเร็ว พร้อมการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการทำงานที่จะสร้างผลงานได้มากและใช้เวลาในการทำงานน้อย รวดเร็ว และทันเวลาซึ่งสอดคล้องกับ อุทิสัน วีระศักดิ์การุณย์ (2556) ได้กล่าวไว้ว่าประสิทธิภาพในการทำงานด้านเวลา คือการใช้เวลาในการดำเนินงาน จะต้องอยู่ในลักษณะที่ถูกต้องตามหลักการและมีความเหมาะสมระหว่างปริมาณงานที่ได้รับมอบหมายและมีเทคนิคการทำงานให้มีความทันสมัยและเทคนิคการทำงานจะต้องมีความพัฒนาให้ทันต่อเวลาที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

2.4 ด้านค่าใช้จ่าย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการที่เกิดขึ้นจะต้องมีการวางแผนก่อนเริ่มงานเพื่อขจัดความซ้ำซ้อน ค่าใช้จ่ายของส่วนดำเนินงานทั้งหมดจะต้องมีความเหมาะสมกับงาน โดยจะต้องลงทุนให้น้อยที่สุดและได้ผลกำไรมากที่สุด และประสิทธิภาพในด้านค่าใช้จ่ายหรือต้นทุน คือการใช้ทรัพยากรด้านบุคคล วัสดุ เทคโนโลยีและการเงินที่มีอยู่อย่างประหยัดและคุ้มค่าที่สุดและเกิดการสูญเสียน้อยที่สุดซึ่งสอดคล้องกับ ซึ่งสอดคล้องกับ อุทิสัน วีระศักดิ์การุณย์ (2556) ได้กล่าวไว้ว่าประสิทธิภาพในการทำงานด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานจะต้องมีความเหมาะสมกับปริมาณของงานและใช้วิธีการลงทุนน้อยและได้ผลกำไร

มากที่สุดโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพในจำนวนค่าใช้จ่ายอย่างคุ้มค่ากับต้นทุนในการดำเนินงาน และใช้ทรัพยากรด้านการเงินที่มีอยู่อย่างประหยัด คุ้มค่า และเกิดการสูญเสียที่น้อยที่สุด

2.5 ด้านความรู้เกี่ยวกับงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการที่เกิดขึ้นจะต้องทำให้ผู้ทำงานมีความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจนของคู่มือวิธีการปฏิบัติงาน มีองค์ความรู้ในงานดี รู้จักศึกษาแสวงหาความรู้ในเรื่องงานที่ทำอยู่ตลอดเวลา ทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากองค์กร เรียนรู้จากผู้อื่น เรียนรู้จากอินเทอร์เน็ต รวมถึงการนำทักษะและเทคนิคต่าง ๆ ที่จำเป็นมาประยุกต์ใช้กับงานเกี่ยวกับตนเองและงานที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดีและสามารถนำความรู้นั้นมาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สมพิศ สุขแสน (2556, สื่อออนไลน์) ได้กล่าวว่า ด้านความรู้ในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพจะต้องมีผู้ปฏิบัติงานที่มีองค์ความรู้ในการปฏิบัติงานที่ทำเป็นอย่างดีและปฏิบัติตนในการพัฒนาตนเองอยู่เสมอโดยการศึกษาหาความรู้ในการทำงานที่ทำอยู่ตลอดเวลาโดยการแสวงหาความรู้ ทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากผู้มีประสบการณ์ภายในองค์กร จากเพื่อนร่วมงานและจากข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำความรู้นั้นมาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นต่อไป

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชนกับประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา พบว่าการมีส่วนร่วมของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในการบริหารงานจัดการโครงการมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับ นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ (2560, หน้า 186) ได้ให้แนวคิดที่ว่า ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถทำให้การบริหารองค์กรดำเนินไปด้วยความราบรื่น บุคคลมีความรักความผูกพันต่อองค์กร การเกิดความรู้สึกที่ดีต่อภารกิจที่รับผิดชอบ มีการวางแผนทำงานร่วมกันเป็นทีม ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรการทำงาน ซึ่งฝ่ายบุคคล ผู้บริหารจะได้รับการยอมรับและความเชื่อมั่นจากบุคลากร บุคลากรเกิดขวัญและกำลังใจมีความกระตือรือร้นที่อยากจะทำงาน มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ยอมรับการเปลี่ยนแปลงมีการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพของทีมงานให้มีประสิทธิภาพ มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรหลาย ๆ ฝ่ายได้มีส่วนร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมติดตามประเมินผล ซึ่งจะส่งผลให้การ

ดำเนินงานขององค์กรมีความคล่องตัว มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบร่วมกันต่อผลสำเร็จขององค์กร และสอดคล้องกับ กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมไว้อย่างชัดเจน ไว้ในหลายมาตรา โดยเฉพาะ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2559, หน้า 8-17)

มาตรา 8 กล่าวว่า การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

มาตรา 9 กล่าวว่า การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้ 2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6) การมีส่วนร่วมของบุคลากร ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันทางสังคมอื่น ๆ

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชนและนำมาอภิปรายผลรายด้าน ดังนี้

3.1 จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชนกับประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา รายงานพบว่าคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ ด้านการรับผลประโยชน์กับด้านค่าใช้จ่ายซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .843 รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลกับด้านคุณภาพของงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .821 รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจกับด้านคุณภาพของงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .817 รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจกับด้านปริมาณงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .800 รองลงมา คือ ด้านการรับผลประโยชน์กับด้านความรู้เกี่ยวกับงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .793 รองลงมา คือ ด้านการรับผลประโยชน์กับด้านเวลาที่ใช้ในงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .775 รองลงมา คือ

ด้านการตัดสินใจกับด้านความรู้เกี่ยวกับงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .771 รองลงมา คือ ด้านการรับผลประโยชน์กับด้านปริมาณงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .769 รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลกับด้านเวลาที่ใช้ในงาน และด้านการประเมินผลกับด้านค่าใช้จ่าย ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .768 รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลกับด้านปริมาณงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .766 รองลงมา ด้านการตัดสินใจกับด้านค่าใช้จ่าย คือ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .751 รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจกับด้านเวลาที่ใช้ในงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .744 รองลงมา คือ ด้านการประเมินผลกับด้านความรู้เกี่ยวกับงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .727 รองลงมา คือ ด้านการรับผลประโยชน์กับด้านคุณภาพของงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .725 รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานกับด้านปริมาณงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .718 รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานกับด้านความรู้เกี่ยวกับงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .714 รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานกับด้านคุณภาพของงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation (r)) เท่ากับ .710 และคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านการดำเนินงานกับด้านเวลาที่ใช้ในงาน และด้านการดำเนินงานกับด้านค่าใช้จ่าย ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาในการบริหารงานจัดการโครงการในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานจัดการโครงการแต่ละด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ (2560, หน้า 186) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วมสามารถทำให้การบริหารองค์กรดำเนินไปด้วยความราบรื่น บุคคลมีความรักความผูกพันต่อองค์กร การเกิดความรู้สึกที่ดีต่อภารกิจที่รับผิดชอบ มีการวางแผนทำงานร่วมกันเป็นทีม ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรการทำงาน ซึ่งฝ่ายบุคคล ผู้บริหารจะได้รับการยอมรับและความเชื่อมั่นจากบุคลากร บุคลากรเกิดขวัญและกำลังใจมีความกระตือรือร้นที่อยากจะทำงานมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ยอมรับการเปลี่ยนแปลงมีการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพของทีมงานให้มีประสิทธิภาพ มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรหลาย ๆ ฝ่ายได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมติดตามประเมินผล ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรมีความคล่องตัว มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบร่วมกันต่อผลสำเร็จขององค์กร

3.2 จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรพยากรณ์การมีส่วนร่วมในสถานศึกษากับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา พบว่า การมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยาได้ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .882 ซึ่งหมายความว่า การมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 88 ซึ่งสอดคล้องกับ สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2559, หน้า 258) ที่ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่าเป็นวิธีการที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน เป็นวิธีการที่สามารถนำมาใช้ได้ทุกระดับ หลักสำคัญคือต้องคำนึงว่าจะให้ใครมีส่วนร่วมในเรื่องอะไร วิธีการมีส่วนร่วมทำอย่างไร ร่วมมากน้อยแค่ไหน ช่วงเวลาใด ปัญหาของการมีส่วนร่วมที่นิยมกล่าวอ้างโดยที่ไม่ได้เปิดโอกาสให้ ผู้เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงคือการให้มีส่วนร่วมเพียงผิวเผินหรือการมีส่วนร่วมแต่เพียงรูปแบบ เช่น ให้ร่วมรับทราบ ให้ร่วมประชุมแต่ไม่ให้โอกาสได้แสดงความคิดเห็นหรือเปิดโอกาสให้ แสดงความคิดเห็นแต่ไม่ยอมนำไปปฏิบัติเพราะมีการตัดสินใจล่วงหน้าแล้วว่าจะเอาอย่างไร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วม

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน บุคลากรทางการศึกษาควรมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผนโครงการ และมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมหรือโครงการ

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ บุคลากรทางการศึกษาควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการหาแนวทางแก้ปัญหาในการดำเนินโครงการ

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ บุคลากรทางการศึกษาควรได้รับการฝึกอบรมตามความต้องการเพื่อนำความรู้และทักษะมาใช้ในการสร้างผลงานที่ดี

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล บุคลากรทางการศึกษาควรมีส่วนร่วมในการนำผลการแก้ปัญหาไปทบทวน แก้ไขปัญหานั้นให้โครงการสามารถทำสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

2. ประสิทธิภาพบริหารจัดการโครงการ

2.1 ด้านคุณภาพของงาน บุคลากรทางการศึกษาคควรมีการบริหารจัดการโครงการมีประสิทธิภาพ

2.2 ด้านปริมาณงาน บุคลากรทางการศึกษาคควรมีการดำเนินโครงการอย่างสม่ำเสมอ สำเร็จตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนงาน

2.3 ด้านเวลาที่ใช้ในงาน บุคลากรทางการศึกษาคควรมีการพัฒนาเทคนิคการทำงานให้มีความสะดวกและรวดเร็ว เพื่อให้งานเสร็จตามกำหนด

2.4 ด้านค่าใช้จ่าย บุคลากรทางการศึกษาคควรมีการใช้ทรัพยากรของโครงการ เช่น บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่อย่างประหยัด และคุ้มค่า และมีการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาและนวัตกรรมมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมในโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ด้านความรู้เกี่ยวกับงาน บุคลากรทางการศึกษาคควรมีผู้ดำเนินโครงการมีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และผู้ดำเนินโครงการนำเทคนิคต่าง ๆ ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้กับผู้เข้าร่วมโครงการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการส่งเสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

2. ควรศึกษากลยุทธ์ในการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

3. ควรศึกษาการถ่ายทอดความรู้โดยใช้แนวทางการจัดการความรู้ในการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กชพร พุทธิจักร. (2553). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนของนักเรียนพิการ และนักเรียนด้อยโอกาส จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดยโสธร จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดศรีสะเกษ** สังกัดสำนักงานการบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กอบกฤษ การครคริต. (2561). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- กาญจน์ เรืองมนตรี. (2559). **การบริหารวิชาการและนวัตกรรมจัดการเรียนรู้**. มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จรัส อติวิทยาภรณ์. (2553). **หลักการและทฤษฎีทางการบริหาร**. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จันทร์ธิดา โสภา. (2560). **การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- จารุวรรณ ธนาวนิช. (2551). **การรับรู้ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน กรณีศึกษา เทศบาลนครลำปาง**. วิทยานิพนธ์ บธ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ลำปาง.
- จิตติมา อัครธิติพงศ์. (2556). **เอกสารประกอบการสอน วิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์**. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- จีระพงษ์ หอมสุวรรณ, สำราญ มีแจ่ม, วิทยา จันทร์ศิลา และผดุงชัย ภูพัฒน์. (2556). **การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา** สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. **วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร**, 15(ฉบับพิเศษ), 34-42.
- จุลินทร์ ลักษณ์วิศิษฎ์. (2559). **นโยบายรัฐมนตรีกวการกระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ:

- โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชาญวิทย์ โปธิ์เจริญ. (2550). **การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลบ้านด่านนาขาม อ. เมือง จ. อุตรดิตถ์.** วิทยานิพนธ์ รป.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย** (พิมพ์ครั้งที่ 10). นนทบุรี: จิตติพร ธรรมโหระ. (2557). **แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการผู้สูงอายุ.** วิทยานิพนธ์ รป.ม., มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.
- ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์. (2545). **TQM กลยุทธ์การสร้างองค์กรคุณภาพ.** กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เน็ท.
- ติน ปรัชญพฤทธิ. (2547). **ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์** (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2561). **การมีส่วนร่วม: แนวคิดทฤษฎีและกระบวนการ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สถาบันพระปกเกล้า.
- ทรงศักดิ์ ดวงจันทร์. (2559). **การศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยองค์คณะบุคคลในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- ทิพย์ภาภรณ์ มาศจันทร์. (2559). **การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของครูในอำเภอฮอยดาวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์. (2538). **การส่งเสริมประสิทธิภาพในส่วนราชการ.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- ทวิศม์ชญา พิพัฒน์เพ็ญ. (2557). **การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติราชการ ของเทศบาลนครสงขลา.** สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. ไทยเนรมิตกิจอินเตอร์ โปรเกรสซิฟ.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2550). **องค์การและการบริหาร** (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธนาภรณ์ เมทนีสุดดี. (2543). **ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่อการรับบริหารสื่อวีดิทัศน์.** วิทยานิพนธ์ วท.ม., มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.
- ธนิศร ยืนยง. (2562). **ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก.** วารสารมหาจุฬานาครธรรมศน์, 5(2), 119-135.

- จร สุนทรายุทธ. (2551). **การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป**. กรุงเทพฯ: เนติพงษ์การพิมพ์.
- จร สุนทรายุทธ. (2561). **การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป: ทฤษฎีวิจัยและปฏิบัติทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- จรสาร บัลลังก์ปัทมา. (2561). บทบาทประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา. *The city Journal*, 4(85), 30.
- ธานีินทร์ ศิลป์จารุ. (2550). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. กรุงเทพฯ: วี อินเตอร์ พรินท์.
- ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์. (2543). **กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งประชาคม ประชาสังคม** (พิมพ์ครั้งที่ 4). ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา.
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2560). **รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล**. วิทยานิพนธ์ ปร.ด., มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- นิภา อินทวงค์. (2559). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนระดับมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ลำปาง.
- นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ. (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. *วารสารมหาจุฬาริชาการ*, 4(1), 176-187.
- บวรศักดิ์ อูวรรณโณ และคณะ. (2554). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ**. กรุงเทพฯ: เอ.พี.กราฟิค ดีไซน์.
- ประภาพร ชื่อลธิกุล. (2560). **หลักการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประเวศน์ มหารัตน์กุล. (2542). **การบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ในสถานศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ประสงค์ ตระกูลแสงเงิน. (2550). **ประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน (ฝ่ายกิจการสาขา 3)**. การค้นคว้าอิสระ บช.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ปรียวาท น้อยคล้าย. (2559). **การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา**. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระ*

บรมราชูปถัมภ์, 11(3), 35-43.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2560). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

พัฒนา ศิริโชติบัณฑิต. (2559). **การบริหารงานคุณภาพในองค์กร**. กรุงเทพฯ:

แม่คเ็ดดูเคชั่น.

เพ็ญพิศ ผาพองยุ่น. (2560). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา**

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.,

วิทยาลัยสันตพล, อุตรธานี.

ไพบูลย์ ตั้งใจ. (2554). **ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานตามหลักอิทธิบาท 4:**

กรณีศึกษา บริษัท แอมพาส อินดัสตรี จำกัด จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์

พธ.ม., มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.

ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และพรรณทิพย์ เพชรมาก. (2551). **การบริหารสังคมศาสตร์แห่ง**

ศตวรรษเพื่อสังคมไทยและสังคมโลก. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน.

มณฑล จันทร์แจ่มใส. (2551). **ปัจจัยการสื่อสารการตลาดที่มีต่อการเลือกสถานที่ท่องเที่ยว**

กรณีศึกษา: เกาะมุก จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ ผ.ม., สถาบันเทคโนโลยี พระจอม

เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2559). **การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์กร**

ปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580). (13 ตุลาคม 2561). **ราชกิจจานุเบกษา**. 135(82ก).

หน้า 1-61.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (6 เมษายน 2560). **ราชกิจจานุเบกษา**. 134(40).

หน้า 1-90.

รัตนพร รัตนสุวรรณ. (2564). **แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษา สังกัด**

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี นครศรีธรรมราช เขต 2. วารสารพุทธสังคม

วิทยาปริทรรศน์, 6(3), 1-16.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (พิมพ์ครั้งที่ 2)**.

กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

ฤทัยทิพย์ โพธิ์อ่อน. (2550). **ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท วิริยะชีพ**

พลาย จำกัด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

วรารณณ์ ค้อชากุล. (2552). **ผลกระทบของความผูกพันต่อองค์กรที่มีต่อความพึงพอใจใน**

งาน ประสิทธิภาพการทำงาน การพัฒนางาน และความสำเร็จในการทำงานของ
นักบัญชีในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

วิทยานิพนธ์ บช.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

วันชัย โกลละสุด. (2549). **การบริหารแบบมีส่วนร่วม**. กรุงเทพฯ: กรมโยธาธิการและผังเมือง
กระทรวงมหาดไทย.

วิจิต นันทสุวรรณ. (2559). **ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท**. กรุงเทพฯ:
มูลนิธิหมู่บ้าน.

วิทยากร เชียงกุล. (2543). **อธิบายศัพท์ปรัชญาการเมืองและสังคม**. กรุงเทพฯ: สายธาร.

วินัย ติสสงค์. (2560). **การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา**
(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ชารักษ์.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์, ปรีญา ลักษิตานนท์, สมชาย หิรัญกิตติ และเฉลิมชัย บุญเรือง. (2538).

ศัพท์การบริหาร=Management/Administration. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.

สมคิด หากแก้ว. (2563). **การพัฒนารูปแบบการบริหารการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัด
การศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
วารสารการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)**, 8(1),
32-46.

สมใจ ลักษณะ. (2552). **การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน** (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

สมเดช สีแสง. (2559). **คู่มือการบริหารโรงเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตาม พ.ร.บ.
การศึกษาแห่งชาติ**. ชัยนาท: ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมายและพัฒนา
มาตรฐานวิชาชีพครู.

สมพิศ สุขแมน. (ม.ป.ป.). **คนที่มีประสิทธิภาพมีลักษณะเป็นอย่างไร**. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน
2565, จาก [http://increastheefficiencyofthework.blogspot.com/2018/06/blog-
post_15.html](http://increastheefficiencyofthework.blogspot.com/2018/06/blog-post_15.html)

สมพิศ สุขแสน. (2556). **เทคนิคการทำงานให้มีประสิทธิภาพ**. สืบค้นเมื่อ 22 มิถุนายน 2565,
จาก [https://bongkotsakorn.wordpress.com/2013/06/06/เทคนิคการทำงานให้ประสพ
ความสำเร็จ/](https://bongkotsakorn.wordpress.com/2013/06/06/เทคนิคการทำงานให้ประสบความสำเร็จ/)

สมยศ นาวิการ. (2549). **การบริหารและพฤติกรรมในองค์กร** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ:
บรรณกิจ 1991.

- สันสิทธิ์ ชวลิตธำรง. (2546). **หลักการบริหารรัฐกิจกับระบบราชการไทย**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สัมพันธ์ กางเพ็ง. (2545). **หลักทฤษฎีการมีส่วนร่วมในองค์การ**. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2559). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (10 กรกฎาคม 2550). **ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2550**.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). **รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). **การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของภาคประชาสังคม/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์. (2559). **หลักการทฤษฎีและแนวปฏิบัติทางการบริหารการศึกษา**. มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุภัททา อินทรศักดิ์. (2561). **การนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ**. วิทยานิพนธ์ ค.ศ., มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- เสาวนีย์ เตือนเด่น และคณะ. (2558). **การมีส่วนร่วมในการทำงานของบุคลากร**. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- แสงเดือน อากหาญ. (2559). **กลยุทธ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคันทรบุรี เขต 2**. **วารสารวิจัยรำไพพรรณี**, 11(3), 86-94.
- โสภิตา สุรินทร์. (2553). **การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำของประชาชน: กรณีศึกษาศูนย์ การพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ**. วิทยานิพนธ์

ศศ.ม., กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อนันท์ งามสะอาด. (2551). **การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษา**

วิทยาลัยเทคนิคเดชอุดม ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เชิงบูรณาการ. กรุงเทพฯ:
อรุณการพิมพ์.

อภิญา กังสนารักษ์. (2544). **รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิผล
ระดับคณะของสถาบันอุดมศึกษา.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

อมรรัตน์ โคตรชมพู. (2560). **การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัด
การศึกษาด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21.** มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อรทัย กักพล. (2552). **คู่มือ คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับนักบริหารท้องถิ่น.**
กรุงเทพฯ: จรัสสนิทวงศ์การพิมพ์.

อรพรรณ พรสีมา. (2546). **รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตัวอย่าง
ประสบการณ์ที่คัดสรรโรงเรียนในโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนา
คุณภาพผู้เรียน.** กรุงเทพฯ: วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.

อลิศรา ชูชาติ, นวรัตน์ สุวรรณพ่อง และวิไลวรรณ โภยแก้วพริ้ง. (2538). **ความคิดเห็นของ
บุคลากรที่มีต่อกระบวนการบริหารจัดการในองค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี.
ปัญหาพิเศษ รม.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.**

อุทัยสน์ วีระศักดิ์การุณย์. (2556). **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความต้องการในการปฏิบัติงานของ
ข้าราชการตำรวจ กองบังคับการอารักขาและควบคุมฝูงชน.** ภาคนิพนธ์ รม.ม.,
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, ปทุมธานี.

Cohen, J. M., and Uphoff, N. T. (1977). **Development participation: Concept and
measure for project design implementation and evaluation.** New York:
Cornell University press.

Cohen, J. M., and Uphoff, N. T. (1980). **Effective Behavior in Organizations.**
New York: Richard D. Irwin.

Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities.**
Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.

Likert, R. (1933). **A Technique for the Measurement of Attitude.** Chicago: Read Mc

Nally.

Peterson, E., and Plowman, G. E. (1953). **Business Organization and Management.**

Illinois: Irwin.

Robbins, S. P., and Coulter, M. (2013). **Management** (12th ed.). New York: Pearson.

Steers, R. M., and Porter, L. W. (1991). **Motivation and Work Behavior** (5th ed.). New York:

McGraw–Hill.

WoodCock, M. (1989). **Team development manual.** Worcester: Billing & Sons.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา

UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษ มหาวิทยาลัยพะเยา

*****

คำชี้แจง

1. การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและเพื่อศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษ มหาวิทยาลัยพะเยา

2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหาร จัดการโครงการ วิจัย 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ใช้เพื่อการศึกษาวิจัย และมีการวิเคราะห์ข้อมูลใน ภาพรวมเท่านั้น ซึ่งไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่านผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายบุคคลทั้งสิ้น ดังนั้น การได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วนตามสภาพความเป็นจริงของท่าน จึงมีความสำคัญ อย่างยิ่งในการส่งผลให้งานวิจัยมีคุณภาพ มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปใช้อ้างอิงและเกิด ประโยชน์ในการนำไปใช้ในการพัฒนาการศึกษา ต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณ ในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายวิทวัส ธิวัช

ผู้วิจัย

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษ มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 2

การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

โครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างระดับคะแนนที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งมีความหมายของเกณฑ์ค่าระดับคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชนอยู่ในระดับ มากที่สุด
 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชนอยู่ในระดับ มาก
 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชนอยู่ในระดับ ปานกลาง
 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชนอยู่ในระดับ น้อย
 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมของสถานศึกษาและชุมชนอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
1. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน						
1.1	ท่านมีส่วนร่วมในขั้นตอนการการวางแผนโครงการ					
1.2	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมหรือโครงการ					
1.3	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดหางบประมาณ					
1.4	ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือด้านทรัพยากร					
1.5	ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานโครงการ					
1.6	ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์					
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ						
2.1	ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกตัวแทน เข้าไปเป็นคณะกรรมการในการดำเนินโครงการ					
2.2	ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกกิจกรรม หรือโครงการที่เห็นว่าดีและเหมาะสมที่สุด					
2.3	ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผน กิจกรรมหรือโครงการ					
2.4	ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการปฏิบัติตาม แผนที่วางไว้					

ข้อ	การมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5	4	3	2	1
2.5	ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการหาแนวทางแก้ปัญหาในการดำเนินโครงการ					
2.6	ท่านมีส่วนร่วมในการคิดค้นแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา					
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์						
3.1	ท่านได้รับประโยชน์จากการนำแผนการดำเนินงานไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ					
3.2	ท่านได้รับการฝึกอบรมตามความต้องการเพื่อนำความรู้และทักษะมาใช้ในการสร้างผลงานที่ดี					
3.3	ท่านได้รับการถ่ายทอด ความรู้ เพื่อนำความรู้มาใช้ในการสร้างผลงานที่ดีและทำกิจกรรมร่วมกัน					
3.4	ท่านมีความพึงพอใจต่อผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในชุมชน					
3.5	ท่านได้รับความชื่นชมผลการดำเนินกิจกรรม/โครงการ จากองค์กรภายนอก อาทิเช่น การได้รับรางวัล การยกย่องชมเชย เป็นต้น					
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล						
4.1	ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการ					
4.2	ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจตราดูแล รักษาและประเมินผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ					
4.3	ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ					
4.4	ท่านมีส่วนร่วมในการหาทางแก้ไขปัญหาในการดำเนินโครงการ					
4.5	ท่านมีส่วนร่วมในการนำผลการแก้ปัญหาไปทบทวน แก้ไขปัญหานั้น ให้โครงการสามารถทำสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย					

ตอนที่ 3

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างระดับคะแนนที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งมีความหมายของเกณฑ์ค่าระดับคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ อยู่ในระดับ มากที่สุด
 4 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ อยู่ในระดับ มาก
 3 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ อยู่ในระดับ ปานกลาง
 2 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ อยู่ในระดับ น้อย
 1 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อ	ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ	ระดับประสิทธิภาพ				
		5	4	3	2	1
1. ดานคุณภาพของงาน						
1.1	การบริหารจัดการโครงการมีประสิทธิภาพ					
1.2	โครงการมีคุณภาพสูงผู้ผลิตในชุมชนและผู้ใช้จะต้องได้รับประโยชน์ที่คุ้มค่า					
1.3	การสร้างควมพึงพอใจให้แก่ กลุ่มเป้าหมายของโครงการ ได้แก่ โรงเรียน คือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจในชุมชน					
1.4	โครงการดำเนินตามขั้นตอนอย่างถูกต้อง ตรงต่อเวลา และเสร็จทันกำหนดเวลา เกิดประโยชน์แก่กลุ่มเป้าหมายได้อย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรม					
1.5	โครงการก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและชุมชนสังคม					
1.6	โครงการได้นำภูมิปัญญาในท้องถิ่นไปใช้เป็นฐานองค์ความรู้เพื่อให้ทำไร่&รายได้แก่ชุมชน					

ข้อ	ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ	ระดับประสิทธิภาพ				
		5	4	3	2	1
2. ด้านปริมาณงาน						
2.1	ผลการดำเนินโครงการมีปริมาณงานที่เหมาะสมตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้					
2.2	โครงการมีการกำหนดระยะเวลาหรือวางแผนบริหารเวลาที่เหมาะสมได้ปริมาณงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้					
2.3	จำนวนผู้ดำเนินโครงการเมื่อเทียบกับปริมาณงานที่รับผิดชอบมีความเหมาะสม					
2.4	มีการดำเนินโครงการอย่างสม่ำเสมอ สำเร็จตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนงาน					
2.5	ผลการดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นไปตามความคาดหวังของหน่วยงาน					
3. ด้านเวลาที่ใช้ในงาน						
3.1	เวลาที่ใช้ในการดำเนินโครงการมีการกำหนดอย่างเหมาะสมตามลักษณะของงาน					
3.2	การพัฒนาเทคนิคการทำงานให้มีความสะดวกและรวดเร็วเพื่อให้งานเสร็จตามกำหนด					
3.3	การใช้เวลาในการปฏิบัติงานน้อยและมีความถูกต้องทำให้การส่งมอบตรงตามเวลาที่กำหนด					
3.4	มีการเปรียบเทียบระยะเวลาที่ทำงานแล้วเสร็จกับระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผน					
3.5	มีการพิจารณาเรื่องความล่าช้าของงานที่เกิดขึ้น และสามารถแก้ไขได้ทันเวลา					
3.6	โครงการมีการพิจารณาสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน หรือส่งผลต่อเวลาในการดำเนินงาน					

ข้อ	ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ	ระดับประสิทธิภาพ				
		5	4	3	2	1
4. ด้านค่าใช้จ่าย						
4.1	มีการวางแผนการเริ่มงานเพื่อขจัดความซ้ำซ้อนในการลดต้นทุนของการผลิต					
4.2	ค่าใช้จ่ายมีความเหมาะสมกับการดำเนินโครงการ โดยมีการลงทุนให้น้อยที่สุดและได้ผลกำไรมากที่สุด					
4.3	มีการใช้ทรัพยากรของโครงการ เช่น บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ที่มีอยู่อย่างประหยัดและคุ้มค่า					
4.4	มีการใช้งบประมาณในการดำเนินโครงการอย่างประหยัด คุ้มค่า					
4.5	โครงการก่อให้เกิดผลกำไรที่ไม่ใช้เงิน ได้แก่ องค์ความรู้ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เข้าร่วมโครงการและหน่วยงาน					
4.6	มีการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาและนวัตกรรมมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมในโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
5. ด้านความรู้เกี่ยวกับงาน						
5.1	ผู้ดำเนินโครงการ มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน					
5.2	ผู้ดำเนินโครงการ มีคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน					
5.3	ผู้ดำเนินโครงการ มีทักษะที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้เข้าร่วมโครงการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
5.4	ผู้ดำเนินโครงการ นำเทคนิค ต่าง ๆ ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ให้กับผู้เข้าร่วมโครงการ					
5.5	ผู้ดำเนินโครงการ ได้ถ่ายทอดความรู้และสามารถนำความรู้นั้นมาปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้ดีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ					

การประสานงาน ร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น							
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	1. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกตัวแทนเข้าไปเป็นคณะกรรมการในการดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
หมายถึง การมีส่วนร่วมเป็นผู้ตัดสินใจต่อประเด็นปัญหานั้น ๆ ซึ่งอาจจะดำเนินการโดยการเลือกตัวแทนเข้าไปเป็นกรรมการที่มีอำนาจการตัดสินใจร่วมกันเลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่เห็นว่าดีหรือเหมาะสมที่สุด	2. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือโครงการที่เห็นว่าดีและเหมาะสมที่สุด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
เป็นกรรมการที่มีอำนาจการตัดสินใจร่วมกันเลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด	3. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผนกิจกรรมหรือโครงการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
เพื่อให้ได้แนวคิดการสร้างและประเมินทางเลือกต่าง ๆ ด้วยการกำหนดตามความต้องการ และจัดลำดับความสำคัญ แบ่งเป็นการตัดสินใจในช่วงเริ่มต้นการตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ร่วมคิดค้นแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา	4. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	5. ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการหาแนวทางแก้ปัญหาในการดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	6. ท่านมีส่วนร่วมในการคิดค้นแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	1. ท่านได้รับประโยชน์จากการนำแผนการดำเนินงานไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
หมายถึง การได้รับประโยชน์จากการนำแผนการดำเนินงานไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ ได้รับการฝึกอบรมตามความต้องการ เพื่อนำความรู้และทักษะมาใช้ในการสร้างผลงานที่ดี	2. ท่านได้รับการฝึกอบรมตามความต้องการเพื่อนำความรู้และทักษะมาใช้ในการสร้างผลงานที่ดี	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
ได้รับการฝึกอบรมตามความต้องการ เพื่อนำความรู้และทักษะมาใช้ในการสร้างผลงานที่ดี ได้รับการถ่ายทอดความรู้ เพื่อนำความรู้มาใช้ในการสร้างผลงานที่ดี และทำกิจกรรมร่วมกัน	3. ท่านได้รับการถ่ายทอดความรู้เพื่อนำความรู้มาใช้ในการสร้างผลงานที่ดีและทำกิจกรรมร่วมกัน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	4. ท่านมีความพึงพอใจต่อผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในชุมชน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ร่วมกัน มีความพึงพอใจและชื่นชมในผลสำเร็จนั้น ๆ ร่วมกัน เช่น การร่วมแสดงความยินดี การยกย่องให้เกียรติ การมอบรางวัล	5. ท่านได้รับความชื่นชมผลการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการ จากองค์กรภายนอก อาทิเช่น การได้รับรางวัลการยกย่องชมเชย เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผล เพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้ว ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจตราดูแล รักษา และประเมินผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคและร่วมกันทบทวนหาทางแก้ไขปัญหานั้น เพื่อให้งานหรือภารกิจดังกล่าว สามารถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย	1. ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	2. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจตราดูแล รักษาและประเมินผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	3. ท่านมีส่วนร่วมในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	4. ท่านมีส่วนร่วมในการหาทางแก้ไขปัญหาในการดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	5. ท่านมีส่วนร่วมในการนำผลการแก้ปัญหาไปทบทวน แก้ไขปัญหานั้น ให้โครงการสามารถทำสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการวิจัย

1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรม วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อความ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	ค่า IOC	สรุป ผล
		1	2	3			
ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ							
5. ด้านคุณภาพของงาน หมายถึง การบริหารจัดการโครงการให้มีประสิทธิภาพ โดยโครงการที่ออกมาจะต้องมีคุณภาพสูงผู้ผลิตและผู้ใช้จะต้องได้รับความพึงพอใจ เกิดผลกำไร ผลการจัดทำโครงการจะต้องมีความถูกต้องรวดเร็วทันเวลา ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร และต่อสังคม และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้เป็นฐานองค์ความรู้ เพื่อสร้างรายได้แก่ชุมชน	1. การบริหารจัดการโครงการมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	2. โครงการมีคุณภาพสูงผู้ผลิตในชุมชนและผู้ใช้จะต้องได้รับประโยชน์ที่คุ้มค่า	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	3. การสร้างความพึงพอใจให้แก่กลุ่มเป้าหมายของโครงการ ได้แก่ โรงเรียน คือ ผู้บริหาร ครู นักเรียน และกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจในชุมชน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	4. โครงการดำเนินตามขั้นตอนอย่างถูกต้อง ตรงต่อเวลาและเสร็จทันกำหนดเวลา เกิดประโยชน์แก่กลุ่มเป้าหมายได้อย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	5. โครงการก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและชุมชน สังคม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	ค่า IOC	สรุป ผล
		1	2	3			
6. ด้านปริมาณงาน หมายถึง ผลการดำเนินโครงการที่จะต้องมีปริมาณที่เหมาะสมตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้	1. ผลการดำเนินโครงการมีปริมาณงานที่เหมาะสมตามแผนงานที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	2. โครงการมีการกำหนดระยะเวลาหรือวางแผนบริหารเวลาที่เหมาะสมได้ปริมาณงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	3. จำนวนผู้ดำเนินโครงการเมื่อเทียบกับปริมาณงานที่รับผิดชอบมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	4. มีการดำเนินโครงการอย่างเป็นมาตรฐานของกรม อบรมพนักงานให้กับบุคลากรรายบุคคล และมีตัวชี้วัดปริมาณงานที่ประสบผลสำเร็จตลอดระยะเวลาที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	5. ผลการดำเนินงานประสบผลสำเร็จเป็นไปตามความคาดหวังของหน่วยงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7. ด้านเวลาที่ใช้ในงาน หมายถึง การใช้เวลาในการดำเนินโครงการจะต้องมีการกำหนดอย่างเหมาะสมตามลักษณะของงาน	1. เวลาที่ใช้ในการดำเนินโครงการมีการกำหนดอย่างเหมาะสมตามลักษณะของงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	2. การพัฒนาเทคนิคการทำงานให้มีความสะดวกและรวดเร็วเพื่อให้งานเสร็จตามกำหนด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	3. การใช้เวลาในการปฏิบัติงานน้อยและมีความถูกต้องทำให้การส่งมอบตรงตามเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
	4. มีการเปรียบเทียบระยะเวลาที่ทำงานแล้วเสร็จกับระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

<p>เปรียบเทียบระยะเวลาที่ทำงานเสร็จกับระยะเวลาที่กำหนด และมีการพิจารณาเรื่องความล่าช้าที่เกิดขึ้นเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่อยู่นอกเหนือการควบคุม</p>	<p>5. มีการพิจารณาเรื่องความล่าช้าของงานที่เกิดขึ้น และสามารถแก้ไขได้ทันเวลา</p>	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
<p>8. ด้านค่าใช้จ่าย หมายถึง ค่าใช้จ่ายจะต้องมีความเหมาะสมกับงานโดยจะต้องลงทุนให้น้อยที่สุด และได้ผลกำไรมากที่สุด การใช้ทรัพยากรด้านบุคคล วัสดุ เทคโนโลยี และการเงินที่มีอยู่อย่างประหยัด และคุ้มค่ามากที่สุดและเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด และมีการวางแผนการดำเนินงานเพื่อขจัดความซ้ำซ้อนในการลดต้นทุนของการผลิต</p>	<p>6. โครงการมีการพิจารณาสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน หรือส่งผลกระทบต่อเวลาในการทำงาน</p>	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
<p>1. มีการวางแผนการดำเนินงานเพื่อขจัดความซ้ำซ้อนในการลดต้นทุนของการผลิต</p>	<p>1. มีการวางแผนการดำเนินงานเพื่อขจัดความซ้ำซ้อนในการลดต้นทุนของการผลิต</p>	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
<p>2. ค่าใช้จ่ายมีความเหมาะสมกับการดำเนินโครงการ โดยมีการลงทุนให้น้อยที่สุด และได้ผลกำไรมากที่สุด</p>	<p>2. ค่าใช้จ่ายมีความเหมาะสมกับการดำเนินโครงการ โดยมีการลงทุนให้น้อยที่สุด และได้ผลกำไรมากที่สุด</p>	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
<p>3. มีการใช้ทรัพยากรของโครงการ เช่น บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่อย่างประหยัดและคุ้มค่า</p>	<p>3. มีการใช้ทรัพยากรของโครงการ เช่น บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่อย่างประหยัดและคุ้มค่า</p>	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
<p>4. มีการใช้งบประมาณในการดำเนินโครงการอย่างประหยัด คุ้มค่า</p>	<p>4. มีการใช้งบประมาณในการดำเนินโครงการอย่างประหยัด คุ้มค่า</p>	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
<p>5. โครงการก่อให้เกิดผลกำไรที่ไม่ใช่เงิน ได้แก่ องค์ความรู้ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เข้าร่วมโครงการและหน่วยงาน</p>	<p>5. โครงการก่อให้เกิดผลกำไรที่ไม่ใช่เงิน ได้แก่ องค์ความรู้ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เข้าร่วมโครงการและหน่วยงาน</p>	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
<p>6. มีการนำเทคโนโลยีทางการศึกษา และนวัตกรรมมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมในโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>6. มีการนำเทคโนโลยีทางการศึกษา และนวัตกรรมมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมในโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
<p>9. ด้านความรู้เกี่ยวกับงาน หมายถึง ผู้ที่ทำงานงานหรือผู้ดำเนินโครงการมีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน มีคู่มือในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีทักษะในการดำเนินงาน และ</p>	<p>1. ผู้ดำเนินโครงการ มีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน</p>	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
<p>2. ผู้ดำเนินโครงการ มีคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน</p>	<p>2. ผู้ดำเนินโครงการ มีคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน</p>	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
<p>3. ผู้ดำเนินโครงการ มีทักษะที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้กับผู้เข้าร่วมโครงการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>3. ผู้ดำเนินโครงการ มีทักษะที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้กับผู้เข้าร่วมโครงการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

สามารถนำเทคนิคต่าง ๆ ที่ จำเป็นมาประยุกต์ใช้กับงาน ของตนเองและงานที่	4. ผู้ดำเนินโครงการ นำเทคนิค ต่าง ๆ ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ให้กับผู้เข้าร่วมโครงการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดีและ มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานอย่าง มีประสิทธิภาพต่อไป	5. ผู้ดำเนินโครงการ ได้ถ่ายทอด ความรู้และสามารถนำความรู้นั้นมา ปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้ดี ขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

RELIABILITY ANALYSIS-SCALE (ALPHA)

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
s2s1c1	235.43	31.013	.431	.760
s2s1c2	235.33	31.195	.427	.760
s2s1c3	235.27	33.375	.069	.776
s2s1c4	235.50	30.259	.442	.758
s2s1c5	235.23	32.668	.258	.768
s2s1c6	235.17	32.557	.344	.766
s2s2c1	235.23	31.978	.411	.763
s2s2c2	235.23	32.530	.230	.770
s2s2c3	235.23	32.116	.307	.766
s2s2c4	235.17	33.730	.023	.777
s2s2c5	235.27	29.995	.597	.751
s2s2c6	235.17	32.282	.415	.764
s2s3c1	235.20	31.407	.584	.758
s2s3c2	235.23	32.047	.395	.764
s2s3c3	235.17	33.454	.115	.773
s2s3c4	235.20	32.028	.344	.765
s2s3c5	235.17	33.040	.220	.770
s2s4c1	235.13	33.016	.264	.769
s2s4c2	235.17	33.799	.029	.775
s2s4c3	235.23	31.151	.490	.758
s2s4c4	235.17	32.833	.273	.768
s2s4c5	235.13	32.947	.200	.770
s3s1c1	235.17	32.971	.237	.769
s3s1c2	235.27	31.375	.367	.763
s3s1c3	235.23	30.944	.530	.757
s3s1c4	235.20	31.200	.509	.758
s3s1c5	235.17	32.833	.273	.768

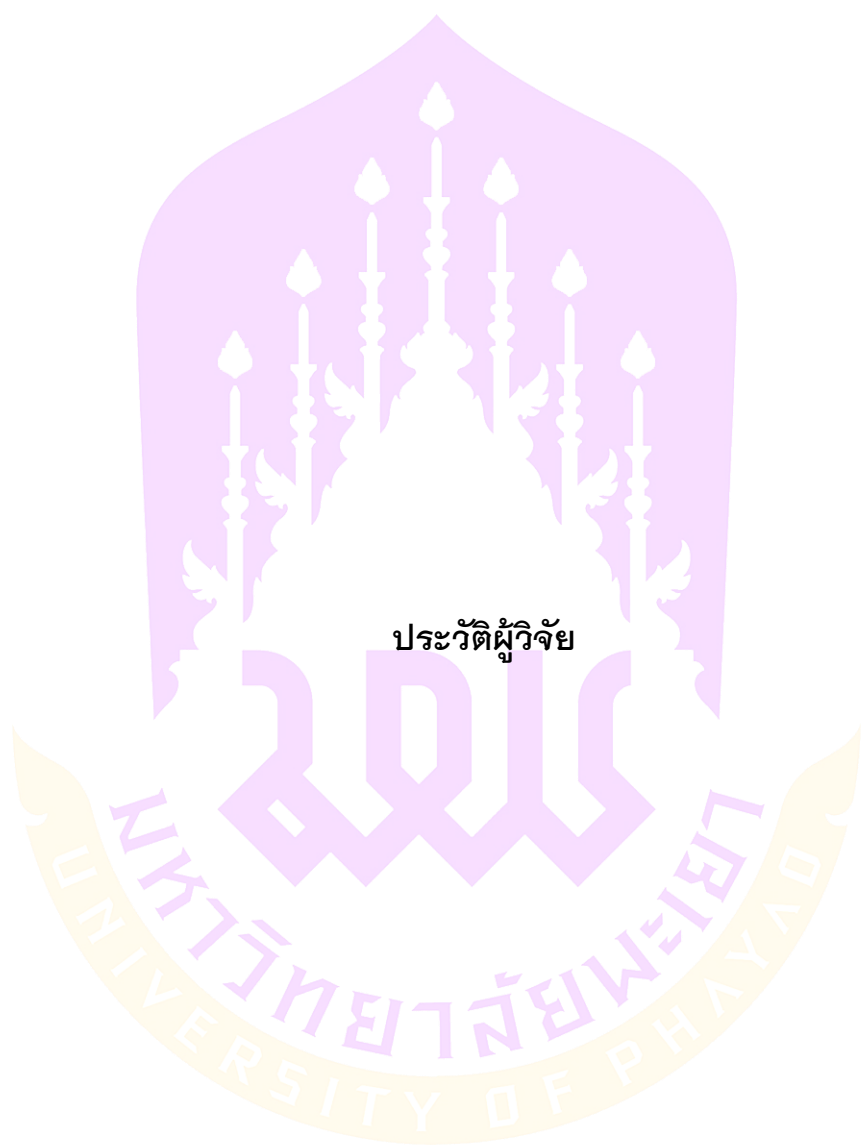
s3s1c6	235.13	32.740	.344	.767
s3s2c1	235.07	33.651	.165	.772
s3s2c2	235.03	34.033	.000	.774
s3s2c3	235.27	33.582	.053	.776
s3s2c4	235.10	34.162	-.065	.776
s3s2c5	235.10	33.541	.146	.772
s3s3c1	236.03	34.033	.000	.774
s3s3c2	235.07	32.961	.496	.767
s3s3c3	235.27	32.823	.166	.772
s3s3c4	235.33	33.540	.020	.781
s3s3c5	235.33	33.954	-.045	.786
s3s3c6	235.07	32.961	.496	.767
s3s4c1	235.13	34.464	-.146	.779
s3s4c2	235.30	32.907	.179	.771
s3s4c3	235.40	33.834	-.017	.781
s3s4c4	235.23	34.392	-.104	.783
s3s4c5	235.37	31.482	.367	.763
s3s4c6	235.13	32.809	.324	.767
s3s5c1	235.07	33.995	.002	.774
s3s5c2	235.07	33.995	.002	.774
s3s5c3	236.00	35.172	-.541	.783
s3s5c4	235.03	34.033	.000	.774
s3s5c5	235.03	34.033	.000	.774

DESCRIPTIVE STATISTICS–SCALE (IOC)

Descriptive Statistics

	N	Mean
s2s1c1	3	1.00
s2s1c2	3	1.00
s2s1c3	3	1.00
s2s1c4	3	1.00
s2s1c5	3	1.00
s2s1c6	3	1.00
s2s2c1	3	1.00
s2s2c2	3	1.00
s2s2c3	3	1.00
s2s2c4	3	1.00
s2s2c5	3	1.00
s2s2c6	3	1.00
s2s3c1	3	1.00
s2s3c2	3	1.00
s2s3c3	3	1.00
s2s3c4	3	1.00
s2s3c5	3	1.00
s2s4c1	3	1.00
s2s4c2	3	1.00
s2s4c3	3	1.00
s2s4c4	3	1.00
s2s4c5	3	1.00
s3s1c1	3	1.00
s3s1c2	3	1.00
s3s1c3	3	1.00
s3s1c4	3	1.00
s3s1c5	3	1.00
s3s1c6	3	1.00
s3s2c1	3	1.00

s3s2c2	3	1.00
s3s2c3	3	1.00
s3s2c4	3	1.00
s3s2c5	3	1.00
s3s3c1	3	1.00
s3s3c2	3	1.00
s3s3c3	3	1.00
s3s3c4	3	1.00
s3s3c5	3	1.00
s3s3c6	3	1.00
s3s4c1	3	1.00
s3s4c2	3	1.00
s3s4c3	3	1.00
s3s4c4	3	1.00
s3s4c5	3	1.00
s3s4c6	3	1.00
s3s5c1	3	1.00
s3s5c2	3	1.00
s3s5c3	3	1.00
s3s5c4	3	1.00
s3s5c5	3	1.00
Valid N (listwise)	3	

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	วิฑวัส ธิวัย
วัน เดือน ปี เกิด	25 กันยายน 2521
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงราย
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2546 ศศ.บ. (รัฐศาสตร์), มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	761 หมู่ 16 ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ผลงานตีพิมพ์	วิฑวัส ธิวัย. (ผู้บรรยาย). (30 เมษายน 2566). ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาที่มีส่วนร่วมของสถานศึกษา กับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการ 1 คณะ 1 ชุมชนนวัตกรรมวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ในการประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 9 (หน้า 1286-1301). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา.